

RAPORT PRIVIND CERINTELE DE TRANSPARENTA SI DE PUBLICARE A INFORMATIILOR

30 Iunie 2019

Conform prevederilor:

✓Regulamentului Bancii Nationale a Romaniei nr. 5/2013 privind cerinte prudentiale pentru institutiile de credit

✓Regulamentului nr. 575/2013 al Parlamentului European si al Consiliului privind cerintele prudentiale pentru institutiile de credit si societatile de investitii si de modificare a Regulamentului (UE) nr. 648/2012 (denumit CRR)

✓Ghidului privind cerintele de publicare in temeiul partii a opta din Regulamentul (UE) nr. 575/2013 – EBA/GL/2016/11 din 04.08.2017

✓Ghidului privind publicarea indicatorului de acoperire a necesarului de lichiditate (LCR) in completarea informatiilor privind administrarea riscului de lichiditate in temeiul art. 435 din Regulamentul (UE) nr. 575/2013 – EBA/GL/2017/01 din 21.06.2017

✓Ghidului privind politicile solide de remunerare conform articolelor 74 alineatul (3) si 75 alineatul (2) din Directiva 2013/36/UE si informatiilor publicate conform articolului 450 din Regulamentul (UE) nr. 575/2013 – EBA/GL/2015/22 din 27.06.2016

✓Ghidului asupra pragului de semnificatie, al proprietatii si confidentialitatii si asupra frecventei raportarii sub articolele 432 alineatul (1), 432 alineatul (2) si 433 din Regulamentul (UE) nr. 575/2013 – EBA/GL/2014/14 din 23.12.2014; Instructiunilor BNR din 28.10.2015 asupra pragului de semnificatie, al proprietatii si confidentialitatii si asupra frecventei de publicare, specificate in articolele 432 alineatul (1), 432 alineatul (2) si 433 din Regulamentul (UE) nr. 575/2013

✓Ghidului privind publicarea informatiilor referitoare la active grevate si negrevate de sarcini precum si Regulamentului delegat (UE) Nr. 2295/2017 privind standardele tehnice de reglementare pentru publicarea activelor grevate si negrevate cu sarcini – EBA/GL/2014/03 din 27.06.2014

Cuprins

Introducere.....	4
Declaratie cu privire la gradul de adecvare a cadrului de gestionare a riscurilor in Raiffeisen Bank S.A. si cu privire la riscul de lichiditate.....	4
1. Articolul 435 CRR Obiective si politici cu privire la administrarea riscurilor	6
A. Principii de administrare a riscurilor	6
B. Organizarea activitatii de administrare a riscurilor	7
C. Privire de ansamblu asupra administrarii riscurilor bancii.....	10
C.1. Perspectiva lichidarii	10
C.2. Perspectiva auto-sustinerii	10
D. Categoriile de riscuri.....	11
D.1. Riscul de credit	11
D.2. Riscul de piata.....	12
D.3. Riscul de lichiditate	12
D.4. Risc operational.....	13
D.5. Risc strategic	15
D.6. Risc reputational	15
D.7. Riscul asociat folosirii excesive a efectului de levier.....	16
2. Articolul 436 CRR Domeniul de aplicare.....	16
3. Articolul 437 CRR - Fonduri proprii	23
4. Articolul 438 CRR Cerinte de capital	30
5. Articolul 439 CRR Expuneri la riscul de credit al contrapartidei.....	33
6. Articolul 440 CRR Amortizorul anticiclic de capital.....	34
7. Articolul 441 CRR Indicatori de importanta sistemica globala	34
8. Articolul 442 CRR Ajustari pentru riscul de credit	35
A. Descrierea abordarilor si metodelor aplicate pentru determinarea ajustarilor specifice si generale pentru riscul de credit	35
A.1. Alocarea Provizioanelor Individuale	35
A.2. Alocarea Provizioanelor Colective	36
B. Definirea termenilor "restant" si "neperformant" in scopuri contabile.....	42
C. Prezentarea calitativa in conformitate cu reglementarile contabile	44
9. Articolul 443 CRR Active negrevate de sarcini.....	56
10. Articolul 444 CRR Utilizarea ECAI (External Credit Assessment Institution).....	58
A. Defalcarea expunerilor aferente riscului de credit	58
11. Articolul 445 CRR Expunerea la Riscul de Piata.....	64
12. Articolul 446 CRR Riscul Operational.....	64

13. Articolul 448 CRR Expuneri la riscul de rata dobanzii pentru activitati din afara portofoliului de tranzactionare	64
14. Articolul 449 CRR Expunerea la pozitile din securitizare	67
15. Articolul 451 CRR Efectul de levier	68
Procesul de gestionare a riscului asociat folosirii excesive a efectului de levier	68
16. Articolul 452 CRR Utilizarea abordarii IRB in ceea ce priveste riscul de credit	70
A. Tipurile de abordari aprobate de Banca Nationala a Romaniei.....	70
A.1. Abordarea bazata pe modele interne de rating (IRB).....	70
A.2. Abordarea Standard Permanent	71
A.3. Abordarea Standard Temporar.....	71
B. Structura sistemelor interne de rating.....	72
B.1 Utilizarea estimarilor interne	72
B.2 Mecanisme de control pentru sistemele de rating	72
B.3 Descrierea procesului de rating intern	73
B.4 Definitiiile, metodele si datele folosite pentru estimarea si validarea probabilitatii de nerambursare.....	85
B.5. Abateri semnificative de la definitia starii de nerambursare	86
C. Defalcarea expunerilor aferente riscului de credit	87
17. Articolul 453 CRR Utilizarea tehnicilor de diminuare a riscului de credit	111
A. Managementul si recunoasterea tehnicilor de diminuare a riscului de credit	111
B. Garantiile reale financiare	112
B.1. Depozitul numerar.....	112
B.2. Titluri de creanta	112
B.3. Titluri de capital si obligatiuni convertibile.....	112
C. Garantii reale materiale.....	113
D. Garantii reale - Creantele	114
E. Protectia nefinantata a creditului	115
F. Valoarea tehnicilor de diminuare a riscului de credit recunoscute	116
18. Articolul 454 CRR Utilizarea abordarilor avansate de evaluare in ceea ce priveste riscul operational	117
19. Articolul 455 CRR Utilizarea modelelor interne pentru riscul de piata	117
20. Lista de Tabele.....	117

Introducere

Prezentul raport a fost elaborat pentru a raspunde cerintelor de transparenta si publicitate prevazute de *Regulamentul Bancii Nationale a Romaniei nr. 5/2013 privind cerinte prudentiale pentru institutiile de credit*, cu modificarile si completarile ulterioare, precum si *Regulamentului nr. 575/2013 al Parlamentului European si al Consiliului din 26 iunie 2013 privind cerintele prudentiale pentru institutiile de credit si societatile de investitii si de modificare a Regulamentului (UE) nr. 648/2012*.

Prezentul raport este intocmit la nivel individual si consolidat in conformitate cu Standardele Internationale de Raportare Financiara. Informatiile prezentate sunt la data de 30 iunie 2019 daca nu este altfel precizat.

Declaratie cu privire la gradul de adecvare a cadrului de gestionare a riscurilor in Raiffeisen Bank S.A. si cu privire la riscul de lichiditate

Organul de conducere al Raiffeisen Bank S.A. confirma prin prezenta, ca sistemele de administrare a riscurilor in cadrul Raiffeisen Bank S.A. sunt in conformitate cu strategia de risc si profilul de risc al bancii.

Implementarea profilului de risc la nivelul bancii se realizeaza prin stabilirea strategiei pentru fiecare risc semnificativ si prin implementarea politicilor aferente. Banca a adoptat politici pentru administrarea riscurilor semnificative, asigurand astfel implementarea profilului de risc corespunzator.

Un obiectivul principal al activitatii de administrare a riscurilor in Raiffeisen Bank S.A. il reprezinta mentinerea unui nivel al capitalului intern adecvat in relatie cu riscurile asumate, atat din punct de vedere regulatoriu (perspectiva auto-sustinerii) si din punct de vedere economic (perspectiva lichidarii – sau a rating-ului tinta).

Se considera ca banca detine un capital adecvat pentru acoperirea riscurilor atunci cand capitalul economic este cel mult egal cu capitalul de risc, la nivel total.

Asfel, la data de 30 iunie 2019, capitalul intern al Raiffeisen Bank S.A. era in suma de 4.333 milioane RON.

Capitalul economic determinat pentru riscurile cuantificabile a fost in valoare de 2.498 milioane RON, din care 72% aferent riscului de credit, 8% aferent riscului operational, 11% aferent riscului

de piata, 3% aferent riscul activelor imobiliare detinute de banca si 1% aferent riscul de Darea in Plata.

Intrucat capitalul intern in suma de 4.333 milioane RON este mai mare decat capitalul economic in suma totala de 2.498 milioane RON, la data de 30 iunie 2019 **Raiffeisen Bank S.A. detinea un nivel adecvat al capitalului intern pentru acoperirea riscurilor.**

La data de 30 iunie 2019, capitalul intern al Grupului Raiffeisen Bank era in suma de 4.417 milioane RON.

Intrucat capitalul intern in suma de 4.417 milioane RON este mai mare decat capitalul economic in suma totala de 2.611 milioane RON, la data de 30 iunie 2019 **Grupului Raiffeisen Bank detinea un nivel adecvat al capitalului intern pentru acoperirea riscurilor.**

In ceea ce priveste riscul de lichiditate Obiectivul central al strategiei RBRO in domeniul administrarii riscului de lichiditate consta in definirea unui cadru robust, adaptat si actualizat la conditiile mediului de afaceri, care sa sustina strategia de afaceri a bancii.

Toleranta la riscul de lichiditate este stabilita in linie cu strategia de afaceri si pozitia bancii in cadrul sistemului bancar si reflecta nivelul de risc pe care banca este dispusa sa il asume in conditii normale si de stress:

1. In ceea ce priveste activitatea in conditii normale, la nivelul bancii este definit un profil de risc pe termen lung prin stabilirea unui set de limite la nivelul principalilor indicatori de lichiditate monitorizati. Limitele au rolul de a preveni acumularea in timp a unui risc de lichiditate semnificativ din activitatea curenta a bancii. Pentru atingerea acestui obiectiv, limitele sunt avute in vedere in cadrul procesului anual de bugetare iar indicatorii sunt monitorizati pe parcursul anului pentru a preveni si corecta eventualele depasiri de limite.

2. In conditii de stres, toleranta la riscul de lichiditate este data de capacitatea bancii de a opera, pentru o perioada de timp de o luna, fara sa fie nevoita sa-si modifice fundamental strategia de afaceri. Acest nivel de toleranta este asigurat prin constituirea unei rezerve de lichiditate la nivelul bancii care poate fi folosita pentru a compensa reducerea accesului la sursele de finantare si eventualele iesiri de fonduri in perioada de stres.

La nivelul RBRO asigurarea gradului de adecvare a lichiditatii este realizata atat din punct de vedere al managementului intern de riscului de lichiditate cat si din punct de vedere regulatoriu.

Din punct de vedere intern cadrul de management al lichiditatii consta intr-un set de politici, procese si sisteme pentru identificarea, masurarea, monitorizarea si controlul riscului de lichiditate si este definit cu scopul de a asigura un echilibru intre intrarile si iesirile de numerar asociate elementelor bilantiere si extrabilantiere si o rezerva de lichiditate suficienta care sa permita bancii sa faca fata unor situatii de stres pe un interval de timp acceptabil, fara sa isi modifice in mod semnificativ strategia sau modelul de afaceri.

Din punct de vedere regulatoriu cadrul de administrare a lichiditatii are in vedere respectarea cerintelor de raportarea regulatorii definite de Banca Nationala a Romaniei (Indicatorul de lichiditate) si de cadrul Basel III (LCR, NSFR, ALMM). La fel ca si in anii anteriori in prima parte a

anului 2019 Banca a avut o pozitie ampla de lichiditate care s-a reflectat si in nivelul confortabil inregistrat pentru toti indicatorii de lichiditate atat interni, cat si regulatorii. Din punct de vedere intern Banca a inregistrat in prima parte a anului 2019 valori pozitive atat in ceea ce priveste activitatea in conditii normale cat si in ceea ce priveste activitatea in conditii de stress. Valori confortabile au fost inregistrate si pentru indicatorii regulatorii (indicatorul LCR a inregistrat o valoare medie de 196% in prima parte a anului 2019 cu mult peste limita regulatorie de 100%).

In concluzie, in prima parte a anului 2019 Banca a inregistrat o pozitie adecvata de lichiditate. De asemenea, Banca detine un cadru adecvat privind administrarea si controlul riscului de lichiditate tinand cont de profilul si strategia institutiei.

Aceasta declaratie a fost aprobata de organul de conducere al Raiffeisen Bank S.A.

1. Articolul 435 CRR Obiective si politici cu privire la administrarea riscurilor

Activitatea unei banci de marimea si complexitatea Raiffeisen Bank S.A presupune asumarea de riscuri. Prin urmare, un management activ al riscurilor reprezinta un obiectiv principal al Raiffeisen Bank S.A. si face parte integranta din managementul bancii.

Pentru a identifica, masura si gestiona riscurile intr-un mod eficace, Raiffeisen Bank S.A a dezvoltat un sistem cuprinzator de management al riscurilor la care banca se expune, sistemul fiind imbunatatit in permanenta. In particular, in plus fata de cerintele legale si regulatorii, se iau in considerare natura, marimea si complexitatea activitatii bancii si, deci, si riscurile rezultate.

De asemenea, se asigura prin intermediul diferitelor structuri de administrare a riscurilor, faptul ca toate riscurile materiale sunt masurate si limitate si ca activitatea bancii in general este evaluata dintr-o perspectiva care ia in calcul relatia dintre randamentul generat si riscul asumat.

Prezentul raport descrie principiile si modul de organizare a unitatilor de management al riscurilor, precum si expunerile la riscurile identificate ca fiind semnificative.

A. Principii de administrare a riscurilor

Banca are un sistem de principii de administrare a riscurilor, precum si proceduri pentru identificarea, masurarea si monitorizarea lor, in scopul de a controla si gestiona riscurile materiale. Principiile de administrare a riscurilor sunt stabilite de Directorat si includ:

- **Constientizarea riscurilor:** Banca urmareste mentinerea unui mediu in care se promoveaza o intelegere si constientizare deplina a riscurilor inerente activitatii sale. Acest lucru este realizat prin furnizarea de informatii relevante, prin procese transparente si prin aplicarea metodelor si instrumentelor adecvate. Intr-o situatie netransparenta si neclara va prevala principiul prudentei.

- **Asumarea riscurilor:** Banca promoveaza o atitudine prudenta in legatura cu asumarea riscurilor si orice asumare a unui risc trebuie sa aiba in vedere obtinerea unui randament minim. Riscurile sunt asumate de banca asa cum sunt descrise in diferitele strategii si politici de risc existente. Prima de risc obtinuta de banca pentru asumarea riscurilor trebuie sa fie adecvata si suficienta pentru obtinerea unui randament ajustat la riscuri minim. Drept urmare, banca isi asuma riscuri doar daca (i) exista metode adecvate pentru evaluarea acelor riscuri si (ii) randamentul estimat

depaseste pierderile asteptate plus o rata aplicata capitalului utilizat pentru acoperirea pierderilor neasteptate.

- **Administrarea riscurilor:** Metodele de administrare, limitare si monitorizare a diferitelor riscuri sunt adaptate materialitatii acelor riscuri pentru banca. Aceasta inseamna ca banca va folosi metode cu atat mai sofisticate cu cat materialitatea unui risc este mai mare pentru ea. De asemenea, metodologiile de administrare, control si limitare a riscurilor sunt imbunatatite in permanenta, fie ca e vorba de instrumente cantitative sau calitative.

- **Cerinte legale:** Banca incorporeaza in activitatea sa si indeplineste toate cerintele prudentiale in ceea ce priveste administrarea riscurilor.

- **Abordare integrata:** Pe baza procesului de evaluare a riscurilor a rezultat ca principalele categorii de riscuri pentru Raiffeisen Bank S.A., atat la nivel individual cat si consolidat, sunt riscul de credit, riscul de piata, riscul operational si riscul de lichiditate. Banca urmareste integrarea acestor riscuri intr-o masura unica a riscului, care este capitalul economic.

- **Tratament unitar:** Riscurile sunt tratate unitar atat in calculele ex-ante (atunci cand sunt stabilite limitele de risc si alocarea capitalului economic) cat si ex-post (atunci cand se determina utilizarea limitelor). Acest lucru permite luarea de masuri transparente si acceptabile pentru liniile de afaceri in cazul in care riscurile nu se incadreaza in limitele stabilite.

- **Control independent:** Banca separa strict si explicit activitatile de asumare a riscurilor de activitatile de administrare si control a riscurilor. Aceasta separare functionala si organizationala este asigurata inclusiv la nivel de structura de conducere, prin existenta unui membru al Directoratului Raiffeisen Bank S.A responsabil cu administrarea riscurilor.

- **Revizuire regulata:** Toate politicile de risc sunt revizuite cel putin 1 data pe an, luand in considerare procesul de bugetare si planificare a activitatii, ele putand fi revizuite cu frecventa mai mare, daca apar evenimente care impun aceasta.

- **Produse noi:** Orice lansare a unui produs nou care presupune asumarea de riscuri este precedata de o analiza a riscurilor implicate. Un instrument important pentru introducerea unui nou produs este Procesul de Aprobare a Produselor (PAP), care acopera toate aspectele relevante referitoare la acel produs (organizare, profitabilitate asteptata, riscuri asociate etc) si care este aprobat de toate structurile de conducere din banca, precum si la nivel de grup.

Cuantificarea riscurilor are rolul general de a permite masurarea performantei ajustata la risc. Astfel, banca se asigura ca asumarea de riscuri excesive nu este incurajata si ca activitatea sa se desfasoara luand in considerare raportul risc - profit.

B. Organizarea activitatii de administrare a riscurilor

Activitatea de administrare a riscurilor este o activitate fundamentala pentru banca si de aceea aproape toate structurile bancii sunt implicate intr-un fel sau altul. Mai jos sunt prezentate principalele structuri impreuna cu principalele lor atributii pe linia administrarii riscurilor.

Directoratul Raiffeisen Bank S.A asigura organizarea adecvata si dezvoltarea continua a activitatii de administrare a riscurilor. Elaborarea si revizuieste periodic planul de afaceri si

strategiile generale privitoare la activitatea bancii, inclusiv aprobarea profilului si strategiei de risc. Este responsabil pentru definirea tintelor de capital si de risc si aproba alocarea capitalului economic si limitele privind capitalul economic. Desi Directoratul deleaga atributiile pe linia administrarii riscurilor catre diferite structuri din banca, mentine totusi responsabilitatea ultima pentru aceste activitati.

Comitete de Risc

Comitetul de Administrare a Riscurilor Semnificative (CARS) aproba principiile generale de administrare a riscurilor si asigura prin politici, standarde si metode adecvate de gestionarea riscurilor, mentinerea riscurilor intre limite bine definite. Supraveghind implementarea acestor politici, standarde si metodologii, CARS asigura prevenirea riscurilor sau, atunci cand acestea se produc, limitarea impactului lor. Stabileste limitele corespunzatoare privind expunerea la riscuri in conformitate cu marimea, complexitatea si situatia financiara a bancii.

Comitetul pentru Active si Pasive (ALCO) administreaza structura bilantului bancii si riscul de lichiditate si defineste standarde pentru folosirea preturilor de transfer intern. In acest context acesta joaca un rol important in planificarea finantarii pe termen lung si acoperirea riscurilor de rata a dobanzii si de schimb valutar. In acelasi timp, stabileste si monitorizeaza limitele pentru riscul de lichiditate si de piata, si gestioneaza eficient capitalul bancii astfel incat sa genereze venituri suficiente in concordanta cu parametrii de risc ai bancii.

Comitetul de Credite administreaza riscul de credit, aproba politicile de creditare si deciziile de creditare, in conformitate cu competentele de aprobare stabilite.

Comitetul Executiv de Credite este imputernicit sa aprobe acordarea creditelor, inclusiv a liniilor de credit si a datoriilor contingente/extrabilantiere catre un singur debitor (sau catre unul sau mai multi debitori ai unei "entitati economice") si ia decizii privind riscul de tara, care necesita aprobarea Consiliului de Supraveghere, conform statutului Comitetului de Credite aprobat de Consiliul de Supraveghere.

Comitetul de Risc al Consiliului de Supraveghere ofera consultanta Consiliului de Supraveghere si Directoratului cu privire la strategia si apetitul de risc al bancii si asista Consiliul de Supraveghere si Directoratul la supravegherea implementarii respectivei strategii. De asemenea, comitetul revizuieste daca preturile pasivelor si activelor oferite clientilor au luat in considerare modelul de business al bancii si strategia de risc a acesteia si prezinta Consiliului de Supraveghere si Directoratului un plan de remediere, daca este necesar; examineaza daca sistemul de remunerare ia in considerare riscul, capitalul, lichiditatea, precum si probabilitatea si sincronizarea in timp a obtinerii veniturilor.

Asigurarea calitatii si auditul intern

Asigurarea calitatii in ceea ce priveste administrarea riscurilor consta in asigurarea integritatii, soliditatii si functionarii corecte a proceselor, modelelor, calculelor si surselor de date, in scopul de a se asigura conformitatea cu toate prevederile legale in vigoare si atingerea celor mai inalte standarde in activitatile de administrare a riscurilor.

Doua functii importante in asigurarea revizuirii independente sunt asigurate de directiile de Audit Intern si Conformitate. Auditul intern independent este o cerinta legala si un pilon central al

sistemului de control intern. Auditul evalueaza periodic toate procesele de afaceri si contribuie la consolidarea si imbunatatirea acestora.

Directia Conformitate este responsabila cu asigurarea respectarii cerintelor legale in vigoare, ca parte integranta a sistemului de control intern.

Mai mult, un audit obiectiv si independent de potentiale conflicte este asigurat in cadrul auditarii anuale a situatiilor financiare de companii de audit recunoscute.

C.Privire de ansamblu asupra administrarii riscurilor bancii

Mentinerea unui nivel al capitalului intern care sa fie adecvat in relatie cu riscurile asumate este obiectivul principal al activitatii de administrare a riscurilor in Raiffeisen Bank S.A. Cresterea activitatii, atingerea tintelor privind rating-ul bancii si indeplinirea altor cerinte ale actionarilor bancii necesita toate resurse suficiente de capital.

Cerintele de capital se monitorizeaza in mod regulat, fiind raportate la nivelul riscului asa cum rezulta din aplicarea modelelor interne (in alegerea modelelor adecvate fiind luata in considerare materialitatea riscurilor). Conceptul de administrare a riscurilor asigura mentinerea cerintelor de capital din punct de vedere regulatoriu (perspectiva auto-sustinerii) si din punct de vedere economic (perspectiva lichidarii – sau a rating-ului tinta), indeplinind astfel cerintele cantitative legale ale Procesului de Evaluare a Adecvarii Capitalului Intern (ICAAP).

Obiectiv	Descrierea riscului	Tehnica de masurare	Interval de incredere
Perspectiva lichidarii	Riscul ca banca sa nu-si poata indeplini obligatiile fata de deponenti si furnizori de finantare	Se considera ca banca detine un capital adecvat pentru acoperirea riscurilor atunci cand capitalul economic este cel mult egal cu capitalul de risc, la nivel total.	99,71% derivat din rating-ul tinta
Perspectiva auto-sustinerii	Riscul ca banca sa nu poata mentine un nivel minim adecvat al Fondurilor proprii de nivel 1 pentru un intreg ciclu de bugetare	Asigurarea adecvarii capitalului in perspectiva auto-sustinerii se bazeaza pe o analiza realizata in conditiile unui scenariu de criza macroeconomica sever dar plauzibil pe un orizont de 1 an.	n/a

C.1. Perspectiva lichidarii

In cadrul acestei perspective, procesul de evaluare a adecvarii capitalului consta in compararea capitalului economic estimat de banca cu capitalul de risc (partea capitalului intern pe care banca este dispusa sa o aloce pentru acoperirea riscurilor).

Se considera ca banca detine un capital adecvat pentru acoperirea riscurilor atunci cand capitalul economic este cel mult egal cu capitalul de risc, la nivel total.

Sunt permise depasiri ale capitalului economic pentru anumite riscuri, acestea ducand la realocari, insa per total capitalul economic trebuie sa fie intotdeauna mai mic decat capitalul de risc.

C.2. Perspectiva auto-sustinerii

In perspectiva auto-sustinerii banca urmareste sa poata face fata unei deteriorari semnificative a activitatilor sale in conditii de criza, prin mentinerea unui coeficient de adecvare a capitalului la nivelul minimului reglementat all-in la decembrie 2019 pentru Fondurile proprii de nivel 1 de baza (aceasta inseamna ca raportul dintre Fondurile proprii de nivel 1 de baza si activele ponderate la risc calculate conform reglementarilor in vigoare intr-un scenariu de criza trebuie sa nu scada sub valoarea minima reglementata).

D. Categoriile de riscuri

D.1. Riscul de credit

Riscul de credit, inclusiv riscul de concentrare (ca o subdiviziune a riscului de credit) rezulta in principal din afacerile cu clienti retail si corporate, alte banci si debitori suverani. Este cea mai importanta categorie de risc, asa cum reiese si din cerintele de capital intern si capital regulatoriu raportate de banca. In consecinta, riscul de credit este analizat si monitorizat atat la nivelul fiecarui client/grup de clienti cat si la nivel de portofoliu.

Administrarea riscului de credit se bazeaza pe politicile de risc de creditare aferente, manuale de risc de credit si instrumentele si procesele dezvoltate in acest scop. Prin acestea se stabilesc obiectivele, restrictiile si recomandarile privind activitatea de creditare. Criteriile restrictive si recomandarile se refera la:

- Criteriul privind gradul de *concentrare geografica* – sunt stabilite expuneri maxime procentuale pentru fiecare arie geografica;
- Criteriul *diversificarii pe sectoare economice* – sunt stabilite expuneri maxime procentuale pentru fiecare sector de activitate;
- Criterii de *eligibilitate* – sunt stabilite criterii de eligibilitate pentru generale, pentru industriile restrictionate, pentru companiile „start-up” etc;
- Criteriul *ratingului* (pentru clienti Corporatii si IMM Medii) – sunt stabilite limitele maxime ajustate la risc pe clase de rating;
- Criteriul *scadentei* – sunt stabilite procente maxime de expunere pe diferite maturitati;
- Criteriul *valutar* – sunt stabilite limite privind expunerea maxima in valute;
- Criteriul *colateralului* – sunt stabilite procente maxime de credite negarantate;
- Raportul dintre risc si profit – sunt stabilite valori minime ale acestui raport pentru tranzactiile noi.

Sistemul de control intern pentru riscul de credit include diferite tipuri de actiuni de monitorizare, strans corelate cu procesele care trebuie monitorizate – de la aplicatia de credit initiala a clientului, la aprobarea acesteia de catre banca si pana la rambursarea creditului.

Procesul de aprobare limite

Nici o tranzactie de creditare nu se desfasoara fara a trece prin procesul de aprobare. Acest proces este aplicat in mod consistent – atat la acordarea de credite noi, cat si pentru cresterea limitelor existente, prelungiri, sau daca apar schimbari in profilul de risc al debitorului (de exemplu- situatia financiara, termenii si conditiile tranzactiei, garantii) fata de momentul deciziei initiale de creditare. Deciziile de creditare se iau pe baza unei scheme de competente de aprobare depinzand de natura, dimensiunea si complexitatea imprumutului solicitat.

Intotdeauna este necesara aprobarea unitatii de business si a unitatilor de administrare a riscurilor pentru decizii individuale de creditare sau pentru actualizari periodice de rating. In caz de dezacord intre purtatorii de decizie, tranzactia potentiala va fi escaladata catre nivelul de autoritate urmator in termeni de competente de aprobare.

Procesul de aprobare pentru segmentul retail este mult mai automatizat datorita numarului ridicat de aplicatii de creditare avand valori mai mici. Functiile de management al riscului sunt sprijinite atat de infrastructura informatica, cat si de reseaua bazelor de date. Aplicatiile utilizate asigura atat gestiunea in timp real a cererilor de credit primite, cat si pastrarea istoricului informatiilor despre client. Activitatile de verificare a incadrarii in punctajul minim scoring, validarea gradului de indatorare admis si verificarea informatiilor disponibile in bazele de date ale birourilor de credite se efectueaza automat de catre aplicatii specializate.

Administrarea portofoliului de Credite

Administrarea portofoliului de credite ale bancii se bazeaza printre altele pe Politicile de creditare. Acestea limiteaza expunerile pe tipuri de industrii sau pe tipuri de produse prevenind astfel concentrari nedorite de risc.

Analize mai detaliate ale portofoliului de credite sunt efectuate pe baza rating-urilor clientilor. Rating-urile se acorda separat pe clase diferite de active folosind modele de rating si de scoring. Probabilitatile de nerambursare aferente claselor individuale de rating sunt estimate pentru fiecare clasa de active in parte.

Modelele de rating pentru clasele de active non-retail sunt dezvoltate la nivel de grup Raiffeisen Bank International (grup RBI), incorporand (fara a lua in calcul rating-ul de Default) 27 de clase de rating pentru clientii coporate si institutii financiare si 9 clase de rating pentru clientii asigurari, fonduri si suverane. Pentru clasele de active retail au fost dezvoltate scorecard-uri locale, bazate pe standardele de grup.

Portofoliul de credite si debitorii individuali sunt monitorizati in mod constant. Principalul scop al monitorizarii lor este ca banca sa se asigure ca debitorii indeplinesc termenii si conditiile contractuale, precum si pentru urmarirea evolutiei lor economice. Aceste revizuri se efectueaza cel putin anual pentru segmentele non-retail, incluzand revizuirea rating-ului si reevaluarea garantiilor.

Pentru segmentul de retail, revizuirea ratingului este realizata cu o frecventa mai ridicata: lunar prin actualizarea scorului de comportament si trimestrial prin actualizarea functiei de calibrare.

In cadrul activitatii de administrare a riscului se realizeaza si monitorizarea lunara a semnalelor de avertizare (Early Warning Signs) pentru portofoliul de clienti IMM medii si corporatii. Activitatea de monitorizare a semnalelor de avertizare si clasificare a clientilor pe categorii de risc este independenta de cea de acordare, precum si de cea de administrare a creditelor. Scopul activitatii este identificarea timpurie a clientilor cu potential ridicat de dificultati in rambursare si de adresare a problemelor acestora.

D.2. Riscul de piata

Administrarea riscului de piata este explicata in detaliu in cadrul capitolelor Expunerea la riscul de piata si Expuneri la riscul de rata a dobanzii pentru activitati din afara portofoliului de tranzactionare.

D.3. Riscul de lichiditate

Obiectivul central al strategiei Raiffeisen Bank in domeniul administrarii riscului de lichiditate consta in definirea unui cadru robust, adaptat si actualizat la conditiile mediului de afaceri, care sa sustina strategia de afaceri a bancii. Cadru de administrare cuprinde politici, procese si sisteme de identificare, masurare, monitorizare si control a riscului de lichiditate si este definit cu scopul de a asigura un echilibru intre intrarile si iesirile de numerar asociate elementelor bilantiere si extrabilantiere si o rezerva de lichiditate suficienta care sa ii permita bancii sa faca fata unor situatii de stres pe un interval de timp acceptabil, fara a-si modifica semnificativ strategia sau modelul de afaceri.

In vederea administrarii corespunzatoare a riscului de lichiditate, la nivelul bancii este utilizata o serie de rapoarte care surprind intrarile si iesirile de numerar aferente elementelor bilantiere si

extrabilantiere, pe mai multe orizonturi de timp, in conditii normale si in conditii de stres. De asemenea, instrumentele surprind riscul de lichiditate al bancii pe termen mediu si lung din perspectiva structurii bilantului dar si eficienta cu care sunt administrate activele lichide pe termen scurt.

Rapoartele utilizate de catre Raiffeisen Bank pentru administrarea riscului de lichiditate sunt urmatoarele: gap-ul de lichiditate (la nivelul Raiffeisen Bank si la nivel consolidat pentru Raiffeisen Bank si Raiffeisen Leasing); raportul de lichiditate statutar; indicatorii de lichiditate LCR si NSFR; testarea pozitiei de lichiditate in conditii de criza (stress test); indicatori de structura de lichiditate (scorecard de lichiditate, surplusul de lichiditate); masurarea in timp real a pozitiei de lichiditate. Pentru controlul eficient al riscului de lichiditate, la nivelul indicatorilor calculati in principalele rapoarte de lichiditate este stabilita o serie de limite iar valorile indicatorilor si incadrarea acestora in limite sunt raportate periodic catre ALCO.

Functia de control a riscului de lichiditate este asigurata de un departament dedicat din cadrul Directiei Grup Risc Control si Managementul Portfoliului, in conformitate cu Regulamentul de Organizare si Functionare al bancii. Sfera de cuprindere a procesului de administrare a riscului de lichiditate se refera la riscul de lichiditate pe termen scurt, pe termen lung si la riscul de finantare, la nivel individual si consolidat. Monitorizarea instrumentelor pentru administrarea riscului de lichiditate la care banca este expusa se realizeaza cu frecventa zilnica sau lunara, iar raportarea expunerilor la acest risc se face catre Comitetul de Active si Pasive cu frecventa lunara.

D.4. Risc operational

In cadrul Raiffeisen Bank SA activitatea de administrare a riscului operational se desfasoara pe urmatoarele directii de actiune:

- Reglementarea ariei de activitate
- Identificare, masurare, monitorizare si mitigare a riscului operational
- Calculul cerintei de capital pentru acoperirea riscului operational
- Relatia cu Subsidiarele

Activitatea de management al riscului operational a fost formalizata in cadrul Raiffeisen Bank SA incepand cu anul 2003, iar reglementarea activitatii s-a realizat incepand cu anul 2004 prin elaborarea politicii si procedurilor de risc operational, documente ce au facut subiectul revizuirii periodice.

Politica si procedura de aplicarea a politicii de risc operational reprezinta fundamentul managementului riscului operational in cadrul Raiffeisen Bank, alaturi de procedurile specifice de risc si desfasurare a activitatii curente, emise de alte directii/departamente. Impreuna, aceste documente asigura un management al riscului operational solid si comprehensiv.

In cadrul bancii toti angajatii trebuie sa inteleaga care este rolul lor in procesul de management al riscului. Astfel, o cultura si un mediu de constientizare a riscului sunt in mod constant construite pentru a sustine identificarea si escaladarea aspectelor de risc operational.

In cadrul bancii a fost adoptat modelul celor trei linii de aparare privind managementul riscului operational. Astfel prima linie de aparare este in responsabilitatea zonelor de business care asigura gestionarea riscurilor operationale in activitatea desfasurata. A doua linie de aparare, care are ca obiectiv controlul riscului, este in responsabilitatea functiei de risc operational alaturi de functia de prevenire si combatere a fraudei, functia de securitate, functia de conformitate si functia de control intern. Auditul intern reprezinta a treia linie de aparare care verifica

implementarea si eficacitatea procesului de management al riscului operational la nivelul organizatiei.

In Raiffeisen Bank entitatea responsabila cu activitatile legate de managementul riscului operational este Departamentul Risc Operational care functioneaza in cadrul Directiei Grup Risc Control si Managementul Portofoliului, independent de zona de business in supravegherea, monitorizarea si raportarea evenimentelor de tip risc operational.

Departamentul este parte a functiei de control a riscurilor pentru riscului operational la nivelul tuturor liniilor de activitate ale bancii .

Aceasta structura coordoneaza administrarea riscului operational si reprezinta unitatea de control a riscului operational la nivelul bancii si pentru entitatile din grup care actioneaza pe piata locala: Raiffeisen Leasing si Raiffeisen Asset Management.

In vederea asigurarii unui management al riscului operational adecvat, activitatea este structurata pe urmatoarele nivele: identificarea riscului, masurarea riscului, monitorizarea si controlul/diminuarea riscului.

Identificarea riscului operational are drept scop localizarea riscurilor potientiale pe produse si/sau activitati bancare specifice, pentru a estima impactul potential un situatia producerii unui eveniment de risc asupra unei faze din derularea procesului si ca urmare asupra produsului in sine.

Masurarea riscului este o etapa deosebit de importanta in managementul riscului operational. Principiul care se aplica in acest caz este „Nu putem controla ceea ce nu putem masura”.

In aceasta etapa se verifica existenta masurilor de control intern si eficienta functionarii acestora pentru a identifica evenimentele posibile, inainte ca acestea sa devina riscuri majore si sa se materializeze in pierderi operationale.

Activitatea de monitorizare a riscurilor operationale are scopul de a urmari corectitudinea derularii activitatilor in concordanta cu reglementarile in vigoare specifice fiecarui produs si proceselor aferente.

Diminuarea/controlul riscului reprezinta totalitatea masurilor intreprinse avand ca scop scaderea riscului operational la un nivel acceptat. Aceasta etapa completeaza procesul de management al riscului operational si consta in implementarea planului de actiune decis in urma sesiunilor de evaluare a riscului si a analizei prin scenarii, a masurilor luate in cazul indicatorilor de risc care au depasit nivelul acceptabil de risc dar si a celor decise in urma inregistrarii unor evenimente de risc operational semnificative.

Actiunile de reducere a riscului sunt initiale de catre managerii zonelor de business. Acestia decid asupra oportunitatii privind diminuarea si controlul riscului, acceptarea sau transferul lui.

De asemenea, zonele de business sunt responsabile si cu definirea planurilor de contingenta precum si nominalizarea unor persoane care sa execute aceste planuri in situatiile impuse.

Aceste zone beneficiaza de suportul altor functii dedicate in activitatea de reducere a expunerii la riscul operational. Un rol important il are functia de management al riscului de frauda prin initierea actiunilor specifice de monitorizare si reducere a expunerii la riscul de frauda precum si a functiilor ce asigura securitatea IT si managementul procesului de continuitate a afacerii si control intern.

Departamentul Risc Operational monitorizeaza periodic modul de implementare a tuturor actiunilor de reducere si control a riscului.

Instrumentele utilizate in activitate administrare a riscului operational la nivelul bancii sunt:

- Evaluarea anuala a riscului operational la nivelul bancii
- Colectarea si raportarea incidentelor de risc operational
- Analiza prin scenarii

- Indicatori de risc operational
- Programe de constientizare a riscului operational
- Revizuirea procedurilor interne si a produselor

Din perspectiva sistemelor de raportare, la nivelul departamentului Risc Operational sunt elaborate si prezentate diverse raportari:

-Raportarea periodica catre Comitetul Administrare a Riscuri Semnificative (CARS). In agenda standard sunt incluse profilul de risc operational al bancii, respectiv rezultatele evaluari periodice a riscului operational, analiza prin scenarii, pierderi semnificative de risc operational, evolutia indicatorilor de risc operational precum si planul de masuri si stadiul de implementare pentru controlul si diminuarea riscurilor operationale semnificative. Informarea managementului superior in cadrul CARS se face cel putin trimestrial in vederea fundamentarii deciziilor de reducere a expunerii la evenimente operationale si a modificarilor in strategia privind administrarea riscurilor semnificative.

-Raportari catre management privind incidente de risc semnificativ cu pierderi potentiale peste o limita definita

-Raportari catre grup privind rezultatele obtinute in urma sesiunilor de evaluare a riscului operational la nivelul bancii, analiza prin scenarii, incidene de risc operational semnificative.

D.5. Risc strategic

Riscul Strategic reprezinta expunerea la pierderile rezultate de schimbari în mediul de afaceri sau de decizii de afaceri defavorabile, de implementarea inadecvata a deciziilor sau de lipsa de reactie la schimbarile din mediul de afaceri. Aceasta situatie poate aparea atunci cand strategia nu poate fi implementata fie din cauza lipsei resurselor, a capabilitatilor sau din cauza schimbarilor intervenite in mediul de afaceri. De asemenea, o strategie poate fi riscanta in sine amenintand continuitatea in activitatea unei organizatii, daca si cand se materializeaza riscurile. Riscul strategic este considerat scazut pentru Raiffeisen Bank S.A., deciziile strategice nepunand presiune pe capital sau castiguri in viitorul apropiat. Banca are o capitalizare solida, in conformitate cu cerintele regulatorii.

Strategiile de crestere s-au dovedit echilibrate, calitatea portofoliului bancii fiind peste media sectorului bancar. Pentru diminuarea acestui risc Raiffeisen Bank SA se conduce dupa urmatoarele principii:

- strategia constituie responsabilitatea Directoratului, care defineste si formuleaza strategia bancii, inclusiv riscurile pe care le implica;
- strategia necesita aprobarea prealabila a Consiliului de Supraveghere; in acest scop, strategia, precum si implementarea strategiei sunt discutate periodic cu Consiliul de Supraveghere.

D.6. Risc reputational

Reprezinta riscul actual sau viitor de afectare negativa a profiturilor si capitalului determinat de perceptia nefavorabila asupra imaginii unei institutii de credit de catre clienti, contrapartide, actionari, investitori sau autoritati de supraveghere.

Administrarea riscului reputational se bazeaza pe urmatoarele principii: respectarea viziunii, misiunii si valorilor Raiffeisen Bank S.A., informarea tuturor angajatilor cu privire la aspectele

relevante ce tin de diminuarea/administrarea riscului reputational, respectarea codului de conduita si regulilor de etica, prevenirea si combaterea fraudei si a coruptiei. Astfel, Raiffeisen Bank S.A. si-a construit politica de gestionare a riscului reputational avand in vedere diversii parteneri, deopotriwa comerciali si sociali (stakeholders).

Precizam ca documentul privind misiunea, viziunea si valorile Raiffeisen, face referire la calitate si respectul fata de clienti, promovarea unor solide principii de etica, motivarea angajatilor si consolidarea investitiei actionarilor.

D.7. Riscul asociat folosirii excesive a efectului de levier

Pentru a monitoriza acest risc, banca va evalua indicatorul efectului de levier atat in faza de bugetare, cat si in cadrul stress testului integrat, obiectivul fiind acela de a asigura o planificare a capitalului si expunerilor care sa nu puna in pericol indeplinirea minimului de 3%.

2. Articolul 436 CRR Domeniul de aplicare

Grupul Raiffeisen la nivelul Romaniei este format din toate entitatile incluse in perimetrul de consolidare, asa cum sunt prezentate si in situatiile financiare consolidate. Datorita diferitelor reglementari aplicabile se disting doua categorii de grupuri consolidate:

- Grupul consolidat in scop contabil– IFRS 10 “Situatiile financiare consolidate”
- Grupul consolidat in scopul reglementarilor prudentiale - Articolul 18 si 19 din CRR

Grupul consolidat in scop contabil

(i) Subsidiarele

Subsidiarele sunt entitati aflate sub controlul Bancii. Controlul exista atunci cand o entitate are puterea de a conduce, in mod direct sau indirect, politicile financiare si operationale ale unei entitati pentru a obtine beneficii din activitatea acesteia. La momentul evaluarii controlului sunt luate in calcul si drepturile de vot potientiale sau convertibile care pot fi exercitate. Situatiile financiare ale subsidiarelor sunt incluse in situatiile financiare consolidate din momentul in care incepe exercitarea controlului si pana in momentul incetarii lui.

Banca detine:

- 99,99% (2018: 99,99%) participatie in Raiffeisen Leasing IFN SA;
- 99,99% (2018: 99,99%) participatie in ICS Raiffeisen Leasing S.R.L. din Republica Moldova, companie detinuta 100% de Raiffeisen Leasing IFN SA;
- 99,99% (2018: 99,99%) din capitalul social al societatii Raiffeisen Asset Management S.A..

Banca a consolidat situatiile financiare ale subsidiarelor sale in conformitate cu IFRS 10 „Situatii financiare consolidate”.

(ii) Asocieri in participatie

Grupul detine 33,32 % (2018: 33,32%) in capitalul societatii Raiffeisen Banca pentru Locuinte S.A., banca destinata exclusiv activitatii de economisire-creditare.

Grupul a consolidat situatiile financiare ale asocierilor sale in participatie in conformitate cu IAS 28 „Investitii in entitati asociate si asocieri in participatie” utilizand metoda punerii in echivalenta.

(iii) Entitati asociate

Entitatile asociate sunt acele societati in care Grupul poate exercita o influenta semnificativa, dar nu si un control asupra politicilor financiare si operationale.

Banca detine o participatie de 33,33% (2018: 33,33%) in Fondul de Garantare a Creditului Rural - IFN SA. Grupul a inclus in situatiile sale consolidate cota-parte a castigurilor sau pierderilor din aceasta entitate asociata in conformitate cu IFRS 11 “Asocieri in participatie”.

Incepand cu 1 ianuarie 2018, Grupul clasifica, in situatiile sale individuale, participatiile sale in subsidiare, entitati asociate si asocierile in participatie, ca active financiare evaluate la costul de achizitie, in conformitate cu IAS 27 “Situatii financiare separate” paragraful 10a).

Inainte de 1 ianuarie 2018, Banca a aplicat paragraful 10b) din IAS 27, potrivit caruia participatiile subsidiare, entitati asociate si asocieri in participatie se contabilizau in conformitate cu IAS 39 " Instrumente financiare: recunoastere si evaluare ". Cu toate acestea, evaluarea a fost efectuata la cost de achizitie la data bilantului deoarece reprezinta instrumente de capitaluri proprii pentru care nu exista o piata activa pentru un instrument identic si valoarea justa a acestora nu poate fi determinata in mod credibil.

Prin urmare, aceasta modificare nu are impact cantitativ în situatiile financiare.

Grupul consolidat in scopul reglementarilor prudentiale

Baza consolidarii in scopul reglementarilor prudentiale este Regulamentul 575/2013 al Parlamentului European si al Consiliului privind cerintele prudentiale pentru institutiile de credit si societatile de investitii si de modificare a Regulamentului (UE) nr. 648/2012. Spre deosebire de grupul consolidat in scopuri contabile, trebuie luate in considerare doar societatile specializate in activitati bancare si alte activitati financiare. Acest lucru inseamna ca societatile afiliate care nu desfasoara activitati bancare nu trebuie incluse in grupul consolidat in scopuri prudentiale. In conformitate cu Articolul 19 CRR, o institutie financiara sau o intreprindere prestatoare de servicii auxiliare nu trebuie sa fie inclusa in grupul consolidat in cazul in care valoarea totala a activelor si a elementelor extrabilantiere ale entitatii in cauza este mai mica decat cea mai mica dintre urmatoarele doua valori: 10 milioane EUR si 1% din valoarea totala a activelor si a elementelor extrabilantiere ale entitatii mama sau ale entitatii care detine participatia respectiva.

Mai mult, autoritatile competente pot permite excluderea urmatoarelor participatii de la caz la caz:

- In cazul in care intreprinderea in cauza este situata intr-o tara terta in care exista impedimente de natura juridica in calea transferului de informatii necesare;
- In cazul in care intreprinderea in cauza nu prezinta decat un interes neglijabil in ceea ce priveste obiectivele supravegherii institutiilor de credit;

- In cazul in care, consolidarea situatiei financiare a intreprinderii in cauza ar fi inadecvata sau ar putea induce in eroare in ceea ce priveste realizarea obiectivelor de supraveghere a institutiilor de credit.

Grupul consolidat in scopul reglementarilor prudentiale nu prezinta excluderi.

Consolidarea proportionala

Conform art.18 (2) si art.18 (4) CRR autoritatile competente pot acorda permisiunea de a efectua o consolidare proportionala de la caz la caz. In prezent Grupul consolidat in scopul reglementarilor prudentiale aplica consolidarea proportionala pentru toate investitiile in asocieri in participatie.

Prezentarea diferențelor existente între perimetrele de consolidare (pentru fiecare entitate)

Tabelul de mai jos prezintă informații cu privire la metoda de consolidare aplicată pentru fiecare entitate potrivit perimetrelor de consolidare contabilă și prudentială.

Tabel 1.

Denumirea entității	Metoda de consolidare contabilă	Metoda de consolidare prudentială					Descrierea entității
		Consolidată prin metoda consolidării globale	Consolidată prin metoda consolidării proporționale	Nici consolidată și nici dedusă	Punerea în echivalență	Dedusă	
Raiffeisen Leasing IFN S.A.	Consolidată prin metoda consolidării globale	X					Societate de leasing
Raiffeisen Leasing SRL, Republica Moldova	Consolidată prin metoda consolidării globale	X					Societate de leasing
Raiffeisen Assets Management S.A.	Consolidată prin metoda consolidării globale	X					Instituție financiară
Raiffeisen Banca pentru Locuințe S.A.	Punerea în echivalență		X				Instituție de credit
FONDUL DE GARANTARE A CREDITULUI RURAL S.A.	Punerea în echivalență				X		Alta instituție

Detineri deduse din elementele de fonduri proprii.

Conform art. 36(1) f-i din CRR, detinerile directe, indirecte și sintetice ale unei instituții de instrumente proprii de fonduri proprii de nivel 1 de bază, trebuie deduse din elementele de fonduri proprii de nivel 1 de bază. Valoarea dedusă depinde de pragul calculat conform articolelor 46 și 48 din CRR. Datorită faptului că Grupul nu depășește acest prag, nicio participare nu este dedusă din capitalul total.

Impedimente pentru transferul de fonduri

În prezent, în cadrul Grupului nu se cunosc impedimente semnificative de ordin practic sau legal, actual sau potențial, care împiedică transferul prompt al fondurilor proprii sau rambursarea datoriilor între societatea-mamă și filialele acesteia.

Valoarea agregată cu care fondurile proprii efective sunt mai mici decât minimul cerut pentru ansamblul filialelor neincluse în consolidare.

Toate filialele sunt incluse în consolidare.

Diferente între perimetrele de consolidare contabilă și prudentială și punerea în corespondență a categoriilor de elemente din situațiile financiare cu categoriile de riscuri reglementate

Tabelul de mai jos prezintă diferențe între perimetrele de consolidare contabilă și prudentială și punerea în corespondență a categoriilor de elemente din situațiile financiare cu categoriile de riscuri reglementate.

Tabel 2.

GRUP Articolul 436 - U1		Valori contabile ale elementelor					
Mii RON	Valori contabile, astfel cum au fost raportate în situații financiare	Valori contabile conform perimetrului de consolidare prudentială	Care fac obiectul cadrului de reglementare privind riscul de credit	Care fac obiectul CCR	Care fac obiectul cadrului de reglementare aplicabil securitizărilor	Care fac obiectul cadrului de reglementare privind riscul de piață	Care nu fac obiectul cerințelor de capital sau care fac obiectul deducerii din capital
Active							
Numerar și disponibilități la Banca Centrală	4.208.669	4.210.015	4.210.015	0	0	0	0
Credite și avansuri acordate băncilor evaluate la cost amortizat	2.003.627	2.003.627	2.003.627	0	0	0	0
Derivate deținute pentru managementul riscului	9.326	9.326	-	9.326	0	0	0
Active financiare deținute pentru tranzacționare	311.531	311.531	311.531	0	0	0	0
Active financiare evaluate obligatoriu la valoarea justă prin profit sau pierdere	326.438	326.438	326.438	0	0	0	0
Titluri de valoare	0	0	0	0	0	0	0
Titluri de datorie evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	2.745.667	2.764.411	2.764.411	0	0	0	0
Instrumente de capital evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	57.619	57.619	57.619	0	0	0	0
Investiții în filiale, asocieri în participatie și	18.706	18.706	18.706	0	0	0	0

entitati asociate							
Credite si avansuri acordate clientilor evaluate la cost amortizat	26.556.352	26.584.492	26.572.607	0	11.885	0	0
Modificarile de valoare justa aferente elementelor acoperite - contabilitatea de acoperire	3.278	3.278	3.278	0	0	0	0
Titluri de datorie evaluate la cost amortizat	3.272.919	3.350.838	3.350.838	0	0	0	0
Creante privind impozitul pe profit curent	100	196	196	0	0	0	0
Alte active	355.975	356.679	356.678	0	0	0	0
Creante privind impozitul amanat	22.566	22.616	22.616	0	0	0	0
Imobilizari corporale	604.909	605.241	605.241	0	0	0	0
Imobilizari necorporale	175.826	176.031	1.577	0	0	0	174.454
Total active	40.673.508	40.801.044	40.605.378	9.326	11.885	0	174.454
Datorii							
Datorii financiare detinute pentru tranzactionare	21.140	21.140	0	0	0	0	0
Derivate detinute pentru managementul riscului	25.239	25.239	0	0	0	0	0
Depozite de la banci	454.763	454.763	0	0	0	0	0
Depozite de la clienti	33.391.377	33.496.717	0	0	0	0	0
Credite de la banci si alte institutii financiare	628.875	628.875	0	0	0	0	0
Instrumente derivate - contabilitatea de acoperire	3.343	3.343	0	0	0	0	0
Datorii privind impozitul pe profit curent	28.324	28.324	0	0	0	0	0
Alte datorii	964.376	983.895	0	0	0	0	0
Obligatiuni emise	0	0	0	0	0	0	0
Datorii subordonate	882.608	882.608	0	0	0	0	0
Provizioane	125.919	128.596	0	0	0	0	0
Total datorii	36.525.964	36.653.500	0	0	0	0	0

Principalele surse de diferente între valorile expunerii reglementate și valorile contabile din situațiile financiare

Tabel 3.

Grup Articolul 436 – LI2	Total	Elemente care fac obiectul			
Mii RON		Cadrului riscului de credit	Cadrului CCR	Cadrului aplicabil securitizarilor	Cadrului riscului de piata
Suma valorilor contabile ale activelor în conformitate cu perimetrul de consolidare prudentiala	40.801.043	40.605.378	9.326	1.885	0
Suma valorilor contabile ale datoriilor în conformitate cu perimetrul de consolidare prudentiala	36.653.498	0	0	0	0
Suma totala neta în conformitate cu perimetrul de consolidare prudentiala	4.147.545	0	0	0	0
Sumele elementelor extrabilantiere	11.853.049	11.853.049	0	0	0
Diferente în ceea ce privește evaluările	0	0	0	0	0
Diferente datorate diferitelor reguli de compensare, altele decât cele incluse deja în rândul 2	0	0	0	0	0
Diferente datorate luării în considerare a provizioanelor	0	0	0	0	0
Diferente datorate filtrelor prudentiale	0	0	0	0	0
Altele	0	0	0	0	0
Valori ale expunerii luate în considerare în scopuri de reglementare	52.654.092	0	0	0	0

3. Articolul 437 CRR - Fonduri proprii

Reconcilierea datelor financiare in consolidarea contabila si prudentiala

Diferentele intre pozitiiile bilantiere din consolidarea in scop contabil si consolidarea in scop prudential provin din metode de consolidare diferite. Pentru consolidarea in scop prudential grupul aplica consolidarea proportionala pentru toate investitiile in asocieri in participatie.

Fonduri proprii

Tabel 4.

Mii RON	30-lun-2019	
	Grup	Banca
Capitaluri proprii	4.147.544	4.055.141
Rezultatul exercitiului inclus in capitaluri proprii	-395.633	-383.692
Plati in numerar reprezentand dividende	0	0
Alte imobilizari necorporale*	-174.454	-171.606
Alte ajustari aferente fondurilor proprii de nivel 1	94.747	94.602
<i>din care: Ajustari datorate dispozitiilor tranzitorii legate de IFRS 9</i>	<i>-147.261</i>	<i>-147.261</i>
Total fonduri proprii de nivel 1	3.672.204	3.594.445
Instrumente de capital platite si imprumuturi subordonate	487.621	487.621
Excesul provizioanelor IRB in raport cu pierderile eligibile asteptate	96.022	96.413
Alte ajustari aferente fondurilor proprii de nivel 2	0	0
Total fonduri proprii de nivel 2	583.643	584.034
Total fonduri proprii	4.255.847	4.178.479
*Valoare altor ajustari necorporale este neta de datoriile privind impozitul amanat aferente acestora		

Situatia pozitiei financiare

Tabel 5.

Mii RON	Grup		Banca
	IFRS 30-lun-19	Prudential 30-lun-19	IFRS 30-lun-19
Active			
Numerar si disponibilitati la Banca Centrala	4.208.669	4.210.015	4.208.658
Credite si avansuri acordate bancilor evaluate la cost amortizat	2.003.627	2.003.627	1.999.718
Derivate detinute pentru managementul riscului	9.326	9.326	9.326
Active financiare detinute pentru tranzactionare	311.531	311.531	311.531
Active financiare evaluate obligatoriu la valoarea justa prin profit sau pierdere	326.438	326.438	309.568
Titluri de valoare	0	0	0
Titluri de datorie evaluate la valoarea justa prin alte elemente ale rezultatului global	2.745.667	2.764.411	2.745.667
Instrumente de capital evaluate la valoarea justa prin alte elemente ale rezultatului global	57.619	57.619	57.619
Investitii in filiale, asocieri in participatie si entitati asociate	18.706	18.706	97.953
Credite si avansuri acordate clientilor evaluate la cost amortizat	26.556.352	26.584.492	25.913.836
Modificarile de valoare justa aferente elementelor acoperite - contabilitatea de acoperire	3.278	3.278	3.278
Titluri de datorie evaluate la cost amortizat	3.272.919	3.350.838	3.245.599
Creante privind impozitul pe profit curent	100	196	0
Alte active	355.975	356.679	321.545
Creante privind impozitul amanat	22.566	22.616	20.299
Imobilizari corporale	604.909	605.241	595.105
Imobilizari necorporale	175.826	176.031	173.184
Total active	40.673.508	40.801.044	40.012.886
Datorii			
Datorii financiare detinute pentru tranzactionare	21.140	21.140	21.140
Derivate detinute pentru managementul riscului	25.239	25.239	25.239
Depozite de la banci	454.763	454.763	454.763
Depozite de la clienti	33.391.377	33.496.717	33.401.791
Credite de la banci si alte institutii financiare	628.875	628.875	67.056
Instrumente derivate – contabilitatea de acoperire	3.343	3.343	3.343
Datorii privind impozitul pe profit curent	28.324	28.324	27.352
Alte datorii	964.376	983.895	950.866
Obligatiuni emise	0	0	0
Datorii subordonate	882.608	882.608	882.608
Provizioane	125.919	128.596	123.587
Total datorii	36.525.964	36.653.500	35.957.745
Capitaluri proprii			
Capital social	1.200.000	1.200.000	1.200.000
Rezultat reportat	2.672.985	2.670.985	2.581.004
Alte rezerve	274.559	276.559	274.137
Total capitaluri proprii	4.147.544	4.147.544	4.055.141
Total datorii si capitaluri proprii	40.673.508	40.801.044	40.012.886

Principalele caracteristici reglementate ale fondurilor proprii

Instrumente de capital

Fondurile proprii de nivel 1 (CET1) includ elemente de capital de nivel 1, după aplicarea progresivă a normelor, care sunt prevăzute în CRR în scopul adaptării la noile reglementări ale Uniunii Europene și deducerilor din CET 1 după aplicarea excepțiilor în conformitate cu articolul 48 CRR. Toate instrumentele incluse sunt eligibile în conformitate cu articolul 28 CRR. Modificările capitalurilor proprii în perioada de raportare sunt disponibile în tabelul "Situatia modificărilor capitalurilor proprii" din situațiile financiare consolidate.

Fonduri proprii de nivel 1

Fondurile proprii de nivel 1 cuprind CET 1 plus fonduri proprii de nivel 1 suplimentare (AT 1), mai puțin deducerile din fondurile proprii de nivel 1 suplimentare. Sunt considerate sumele negative care rezultă din valoarea pierderilor așteptate și ajustările de depreciere pentru abordarea bazată pe modele interne de rating (abordarea IRB).

La 30 iunie 2019 fondurile proprii de nivel 1 pentru Grup sunt în sumă de 3.672.204 mii RON (31 decembrie 2018: 3.575.368 mii RON) și fondurile proprii de nivel 1 pentru Banca sunt în sumă de 3.594.445 mii RON (31 decembrie 2018: 3.497.674 mii RON).

Fonduri proprii de nivel 2

La 30 iunie 2019 fondurile proprii de nivel 2 pentru Grup după deduceri sunt în sumă de 583.643 mii RON (31 decembrie 2018: 485.092 mii RON), constând în principal din împrumuturi subordonate.

La 30 iunie 2019 fondurile proprii de nivel 2 pentru Banca după deduceri sunt în sumă de 584.034 mii RON (31 decembrie 2018: 485.552 mii RON), constând în principal din împrumuturi subordonate.

În plus, este considerat orice exces dintre ajustările de depreciere și pierderea așteptată calculată pentru expunerile bazate pe abordarea IRB, până la maxim 0,6% din activele ponderate la risc în cadrul abordării IRB.

La nivel individual fondurile proprii includ de asemenea diferența între ajustările prudentiale și ajustările pentru depreciere IFRS pentru expunerile bazate pe abordarea standard.

Tabelul de mai jos prezinta componenta fondurilor proprii pentru perioada de tranzitie asa cum este prevazut de Standardul Tehnic de Implementare al UE nr. 1423/2013.

Formular tranzitoriu pentru publicarea informatiilor privind fondurile proprii

Tabel 6.

<i>Mii RON</i>		<i>Grup</i>	<i>Banca</i>	
Fonduri proprii de nivel 1 de baza: instrumente si rezerve		30-lun-19	30-lun-19	(B) Articol de referinta din Regulamentul UE nr. 575/2013
1	Instrumente de capital si conturile de prime de emisiune aferente	1.200.000	1.185.968	Articolul 26 alineatul (1), articolul 27,28,29, lista ABE de la articolul 26 alineatul (3)
	Din care: Instrumente de capital platite	1.200.000	1.200.000	Lista ABE de la articolul 26 alineatul (3)
	Din care: Prime de emisiune	0	-14.032	Lista ABE de la articolul 26 alineatul (3)
2	Rezultat reportat	2.253.141	2.190.691	Articolul 26 alineatul (1), lit. (c)
3	Alte elemente ale rezultatului global acumulate (si alte rezerve, pentru a include castigurile si pierderile nerealizate in conformitate cu standardele contabile aplicabile)	261.145	256.988	Articolul 26 alineatul (1)
5a	Profituri interimare verificate in mod independent, dupa deducerea oricaror obligatii sau dividende previzibile	0	0	Articolul 26 alineatul (2)
6	Fonduri proprii de nivel 1 de baza (CET1) inaintea ajustarilor reglementate	3.714.286	3.633.647	
Fonduri proprii de nivel 1 de baza (CET1): ajustari reglementare				
7	(-) Ajustari de valoare suplimentare (valoare negativa)	-14.889	-14.857	Articolele 34, 105
8	(-) Imobilizari necorporale (excluzand obligatiile fiscale aferente) (valoare negativa)	-174.454	-171.606	Articolul 36, alineatul (1) lit. (b), articolul 37, articolul 472 alineatul (4)
26a	Ajustari reglementare referitoare la castigurile si pierderile nerealizate in conformitate cu art. 467 si 468	0	0	
	Din care: Rezerve active disponibile pentru vanzare - castiguri	0	0	Articolul 468
26b	Valoare care trebuie scazuta din sau adaugata la fondurile proprii de nivel 1 de baza in privinta filtrelor si a deducerilor suplimentare prevazute de dispozitiile pre-CRR	0	0	Articolul 481
	Din care: (-) Imobilizari necorporale (excluzand obligatiile fiscale aferente)	0	0	Articolul 481

26c	Ajustari datorate dispozitiilor tranzitorii legate de IFRS 9	147.261	147.261	
27	(-) Deduceri eligibile din fondurile proprii de nivel 1 suplimentar (AT1) care depasesc fondurile proprii de nivel 1 suplimentar ale institutiei (valoarea negativa)	0	0	Articolul 36 alineatul (1) lit (j)
28	Ajustari reglementate totale ale fondurilor proprii de nivel 1 de baza (CET1)	-42.082	-39.202	
29	Fonduri proprii de nivel 1 de baza (CET1)	3.372.204	3.594.445	
Fonduri proprii de nivel 1 suplimentar (AT1): Instrumente				
36	Fonduri proprii de nivel 1 suplimentar (AT1) inaintea ajustarilor reglementate	0	0	
Fonduri proprii de nivel 1 suplimentar (AT1): Instrumente				
41a	Valorile reziduale deduse din fondurile proprii de nivel 1 suplimentar tinand cont de deducerea din fondurile proprii de nivel 1 de baza in cursul perioadei tranzitorii in conformitate cu art 472 din Regulamentul (UE) nr 575/2013	0	0	Articolul 472, articolul 472 alineatul (3) litera (a), articolul 472 alineatul (4), articolul 472 alineatul (6), articolul 472 alineatul (8) lit (a), art 472 alineatul (9), articolul 472 alineatul (10), lit (a), articolul 472 alineatul (11) lit (a)
	Din care: (-) Imobilizari necorporale (excluzand obligatiile fiscale aferente)	0	0	
41c	Valoare care trebuie scazuta din sau adaugata la fondurile proprii de nivel 1 suplimentar in privinta filtrelor si a deducerilor suplimentare prevazute de dispozitiile pre-CRR	0	0	Articolul 467, 468, 481
	Din care: Filtru prudential local - diferenta intre ajustari prudentiale si ajustari pentru depreciere IFRS	0	0	Articolul 467
	Din care: Filtru local - expunerea bancii din credite acordate in conditii mai favorabile decat cele de pe piata	0	0	Articolul 467
43	Ajustari reglementate totale ale fondurilor proprii de nivel 1 suplimentar (AT1)	0	0	
44	Fonduri proprii de nivel 1 suplimentar (AT1)	0	0	
45	Fonduri proprii de nivel 1 (T1 = CET1 + AT1)	3.672.204	3.594.445	
Fonduri proprii de nivel 2 (T2): instrumente si provizioane				
46	Instrumente de capital si conturile de prime de emisiune aferente	487.621	487.621	Articolul 62, 63
50	Ajustari pentru riscul de credit	92.022	96.413	Articolul 62 lit c) si (d)
51	Fonduri proprii de nivel 2 (T2) inaintea ajustarilor reglementate	583.643	584.034	
Fonduri proprii de nivel 2 (T2): ajustari reglementate				

56	Ajustari reglementate aplicate fondurilor proprii de nivel 2 in privinta sumelor care fac obiectul tratamentului pre-CRR si al tratamentelor tranzitorii si care urmeaza sa fie eliminate progresiv in conformitate cu prevederile Regulamentului (UE) nr 575/2013 (si anume valorile reziduale CRR)	0	0	
56c	Valoare care trebuie scazuta din sau adaugata la fondurile proprii de nivel 1 suplimentar in privinta filtrelor si a deducerilor suplimentare prevazute de dispozitiile pre-CRR	0	0	Articolul 467, 468, 481
	Din care: Filtru prudential local- diferenta intre ajustari prudentiale si ajustari pentru depreciere IFRS	0	0	Articolul 467
57	Ajustari reglementate totale ale fondurilor proprii de nivel 2 (T2)	0	0	
58	Fonduri proprii de nivel 2 (T2)	583.643	584.034	
59	Fonduri Proprii totale (TC = T1 + T2)	4.255.847	4.178.479	
60	Total active ponderate la risc	24.070.694	22.785.703	
Rate si amortizoare ale fondurilor proprii				
61	Fonduri proprii de nivel 1 suplimentar (ca procentaj din valoarea totala a expunerii la risc)	15,26%	15,78%	Articolul 92 alineatul (2) lit (a), articolul 465
62	Fonduri proprii de nivel 1 (ca procentaj din valoarea totala a expunerii la risc)	15,26%	15,78%	Articolul 92 alineatul (2) lit (b), articolul 465
63	Fonduri proprii totale (ca procentaj din valoarea totala a expunerii la risc)	17,68%	18.34%	Articolul 92 alineatul (2) lit (c)

Reconcilierea dintre elemente IFRS si CRR incluse in Situatia pozitiei financiare

Tabelele urmatoare ofera o reconciliere a elementelor din situatia pozitiei financiare IFRS cu elementele din CET1, elementele suplimentare de nivel 1 (AT1), elementele de nivel 2 (T2) si a filtrelor prudentiale.

Reconcilierea dintre datoriile subordonate din Situatiile financiare si fondurile proprii

Tabel 7.

<i>Mii RON</i>	30-Iunie-2019	
	Grup	Banca
Principal aferent imprumuturilor subordonate	875.994	875.994
Creante atasate si sume de amortizat aferente imprumuturilor subordonate	6.614	6.614
Amortizarea imprumuturilor subordonate conform articolului 64, Regulamentul 575/2013	388.372	388.372

Imprumuturi subordonate incluse in fondurile proprii	487.622	487.622
--	---------	---------

Reconcilierea dintre imobilizarile necorporale din Situatiile financiare cu fondurile proprii

Tabel 8.

Grup			30-Iunie-2019		
Mii RON	IFRS	CRR	Datoriile privind impozitul amanat asociate altor imobilizari necorporale	Ajustari prudentiale	Fonduri proprii
Alte active necorporale	176.031	176.031	1.577	0	174.454
din care 100% deduse din CET 1 conform prevederilor tranzitorii	0	0	0	0	174.454
din care 0% deduse din AT 1 conform prevederilor tranzitorii	0	0	0	0	0
Fondul comercial	0	0	0	0	0
Imobilizari necorporale	176.031	176.031	1.577	0	174.454

Banca			30-Iunie-2019		
Mii RON	IFRS	CRR	Datoriile privind impozitul amanat asociate altor imobilizari necorporale	Ajustari prudentiale	Fonduri proprii
Alte active necorporale	173.185	173.185	1.578	0	171.607
din care 100% deduse din CET 1 conform prevederilor tranzitorii	0	0	0	0	171.607
din care 0% deduse din AT 1 conform prevederilor tranzitorii	0	0	0	0	0
Fondul comercial	0	0	0	0	0
Imobilizari necorporale	173.185	173.185	1.578	0	171.607

4. Articolul 438 CRR Cerinte de capital

Mentinerea unui nivel adecvat de capital este obiectivul fundamental al Grupului. La 30 iunie 2019, valoarea activelor ponderate la risc determinate aplicand standardele prudentiale (nu sunt aplicate valorile ajustarilor pentru dobanzi calculate ulterior momentului recunoasterii deprecierei activelor), se prezinta dupa cum urmeaza:

Tabel 9.

in mii Ron	Iunie 2019	
	Individual	Consolidat
VALOAREA TOTALĂ A EXPUNERII LA RISC	22,785,703	24,070,694
<i>Din care: Firmele de investiții prevăzute la articolul 95 alineatul (2) și la articolul 98 din CRR</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Din care: Firmele de investiții prevăzute la articolul 96 alineatul (2) și la articolul 97 din CRR</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
VALORILE EXPUNERILOR PONDERATE LA RISCUL DE CREDIT, RISCUL DE CONTRAPARTE ȘI RISCUL DE DIMINUARE A VALORII CREAȚEI ȘI TRANZACȚIILE INCOMPLETE	18,681,882	19,474,597
Abordarea standardizată (SA)	2,613,104	3,470,939
Clasele de expuneri din SA excluzând pozițiile din securitizare	2,613,104	3,470,939
Administrații centrale sau bănci centrale	0	0
Administrații regionale sau autorități locale	161,713	164,735
Entități din sectorul public	48,109	48,109
Bănci multilaterale de dezvoltare	0	0
Organizații internaționale	0	0
Instituții	0	8,447
Societăți	1,489,448	2,002,569
Retail	39,098	275,020
Expuneri garantate cu ipotecă asupra bunurilor imobile	6,028	34,767
Expuneri în stare de nerambursare	1,215	12,402
Elemente asociate unui risc extrem de ridicat	0	0
Obligațiuni garantate	0	0
Creațe asupra instituțiilor și societăților cu o evaluare de credit pe termen scurt	0	0
Organisme de plasament colectiv (OPC)	0	16,870
Titluri de capital	0	1
Alte elemente	867,494	908,020
Pozițiile din securitizare cuprinse în SA	0	0
<i>din care: resecuritizare</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Abordarea bazată pe modele interne de rating (IRB)	16,068,778	16,003,657
Abordări IRB în care nu se utilizează nici estimări proprii ale pierderii în caz de nerambursare (LGD), nici factori de conversie	8,407,336	8,406,508
Administrații centrale și bănci centrale	350,166	350,166
Instituții	406,966	406,138
Societăți - IMM-uri	3,358,278	3,358,278
Societăți - Finanțări specializate	1,242,232	1,242,232
Societăți - Altele	3,049,693	3,049,693
Abordări IRB în care se utilizează estimările proprii ale pierderii în caz de nerambursare (LGD) și/sau factori de conversie	7,524,062	7,524,062
Administrații centrale și bănci centrale	0	0
Instituții	0	0
Societăți - IMM-uri	0	0
Societăți - Finanțări specializate	0	0
Societăți - Altele	0	0
Retail - Expunerile IMM-urilor garantate cu bunuri imobile	0	0
Retail - Expunerile societăților, altele decât IMM-uri, garantate cu bunuri imobile	2,154,615	2,154,615
Retail - Expuneri eligibile reînnoibile	574,936	574,936
Retail - Alte IMM-uri	785,586	785,586

in mii Ron	Iunie 2019	
	Individual	Consolidat
Retail – Societăți, altele decât IMM-uri	4,008,925	4,008,925
Titluri de capital în abordarea IRB	137,379	73,087
Pozițiile din securitizare în abordarea IRB	0	0
<i>din care: resecuritizare</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Active, altele decât cele care reprezintă creanțe de natura creditelor	0	0
Valoarea expunerii la risc pentru contribuțiile la fondul de garantare al unei CPC	0	0
VALOAREA TOTALĂ A EXPUNERII LA RISC PENTRU DECONTARE/LIVRARE	0	0
Riscul de decontare/livrare din afara portofoliului de tranzacționare	0	0
Riscul de decontare/livrare din portofoliul de tranzacționare	0	0
VALOAREA TOTALĂ A EXPUNERII LA RISC PENTRU RISCUL DE POZIȚIE, RISCUL VALUTAR ȘI RISCUL DE MARFĂ	245,106	249,787
Valoarea expunerii la risc pentru riscul de poziție, riscul valutar și riscul de marfă în cadrul abordărilor standardizate (SA)	245,106	249,787
Titluri de creanță tranzacționate	188,325	188,325
Titluri de capital	0	0
Schimb valutar	56,781	61,462
Mărfuri	0	0
Valoarea expunerii la risc pentru riscul de poziție, riscul valutar și riscul de marfă în cadrul modelelor interne (IM)	0	0
VALOAREA TOTALĂ A EXPUNERII LA RISC PENTRU RISCUL OPERAȚIONAL	3,858,715	4,346,310
Abordarea de bază a riscului operațional	0	4,346,310
Abordarea standardizată a riscului operațional / Abordări standardizate alternative	3,858,715	0
Abordări avansate de evaluare a riscului operațional	0	0
VALOAREA EXPUNERII SUPLIMENTARE LA RISC DATORATĂ CHELTUIELILOR GENERALE FIXE	0	0
VALOAREA TOTALĂ A EXPUNERII LA RISC PENTRU AJUSTAREA EVALUĂRII CREDITULUI	0	0
Metoda avansată	0	0
Metoda standardizată	0	0
Pe baza metodei expunerii inițiale	0	0
VALOAREA TOTALĂ A EXPUNERILOR LA RISC LEGATĂ DE EXPUNERILE MARI DIN PORTOFOLIUL DE TRANZACȚIONARE	0	0
ALTE VALORI ALE EXPUNERII LA RISC	0	0
Din care: Cerințe prudentiale suplimentare mai stricte în baza articolului 458	0	0
Din care: cerințe privind expunerile mari	0	0
Din care: cele datorate ponderilor de risc modificate destinate țintirii bulelor activelor în sectorul proprietăților imobiliare locative și comerciale	0	0
Din care: cele datorate expunerilor intrasectoriale din sectorul financiar	0	0
Din care: Cerințe prudentiale suplimentare mai stricte în baza articolului 459	0	0
Din care: Valoarea expunerii suplimentare la risc conform articolului 3 din CRR	0	0

Nivel Individual, valori in mii Ron	RWA		Cerinte de capital
	lunie 2019	lunie 2018	lunie 2019
Riscul de credit (excluzând CCR)	18,646,191	19,132,786	1,491,695
Din care abordarea standardizata	2,608,628	2,501,964	208,690
Din care abordarea IRB (FIRB) de baza	8,376,122	8,433,906	670,090
Din care abordarea IRB (AIRB) avansata	7,524,062	8,048,809	601,925
Din care titluri de capital din abordarea IRB conform abordării simple ponderate la risc sau AMI	137,379	148,107	10,990
CCR	35,691	103,515	2,855
Din care metoda marcării la piață	35,691	103,515	2,855
Din care metoda expunerii inițiale	-	-	-
Din care metoda standardizată	-	-	-
Din care metoda modelului intern (MMI)	-	-	-
Din care valoarea expunerii la risc pentru contribuții la fondul de garantare al CPC	-	-	-
Din care ajustarea evaluării creditului (CVA)	-	-	-
Risc de decontare	-	-	-
Expunerile din securitizare în portofoliul bancar (după plafon)	-	-	-
Din care abordare IRB	-	-	-
Din care metoda formulei reglementate a IRB (SFA)	-	-	-
Din care abordarea bazată pe evaluări interne (IAA)	-	-	-
Din care abordarea standardizată	-	-	-
Risc de piață	245,106	312,965	19,608
Din care abordarea standardizată	245,106	312,965	19,608
Din care AMI	-	-	-
Expunerii mari	-	-	-
Risc operațional	3,858,715	3,521,119	308,697
Din care abordarea de bază	-	-	-
Din care abordarea standardizată	3,858,715	3,521,119	308,697
Din care abordarea avansată de evaluare	-	-	-
Valori sub pragurile pentru deducere (care sunt supuse unei ponderi de risc de 250 %)	-	157,163	-
Ajustare pentru pragul minim	-	-	-
Total	22,785,703	23,070,385	1,822,856

La 30 Iunie 2019, valoarea expunerii aferente finantarilor specializate, in functie de categoriile de incadrare, se prezinta dupa cum urmeaza:

Tabel 10.

Categorii reglementate	Scadență reziduală	Valoare bilanțieră	Valoare extrabilanțieră	Pondere de risc	Valoarea expunerii	RWA	Pierderi așteptate
Categoria 1	Mai puțin de 2,5 ani	535,448	284,221	50%	655,947	327,973	0
	2,5 ani sau mai mult	925,781	85,016	70%	929,313	650,519	3,717
Categoria 2	Mai puțin de 2,5 ani	0	0	70%	0	0	0
	2,5 ani sau mai mult	160,877	0	90%	160,877	144,789	1,287
Categoria 3	Mai puțin de 2,5 ani	66,693	400	115%	66,773	76,789	1,870
	2,5 ani sau	0	0	115%	0	0	0

Categorii reglementate	Scadență reziduală	Valoare bilanțieră	Valoare extrabilanțieră	Pondere de risc	Valoarea expunerii	RWA	Pierderi așteptate
	mai mult						
Categororia 4	Mai puțin de 2,5 ani	0	0	250%	0	0	0
	2,5 ani sau mai mult	0	0	250%	0	0	0
Categororia 5	Mai puțin de 2,5 ani	109,664	300	0%	109,724	0	54,862
	2,5 ani sau mai mult	0	0	0%	0	0	0
Total		1,798,464	369,937	1010%	1,922,634	1,200,071	61,736

* Valoarea bilanțieră este reprezentată de valoarea contabilă nediminuată cu volumul ajustărilor de valoare și provizioane (expunere brută), determinată aplicând standardele prudentiale (nu este diminuată cu valorile ajustărilor pentru dobanzi calculate ulterior momentului recunoașterii deprecierei activelor).

5. Articolul 439 CRR Expuneri la riscul de credit al contrapartidei

Expunerea bancii la riscul de credit al contrapartidei, așa cum este definit în CRR, este atent monitorizată, banca urmărind atât încadrarea tranzacțiilor în limitele aprobate cât și concentrarea pe fiecare contrapartidă și pe categorii de produse.

În scopul calculării cerințelor de capital, Banca însușește expunerile din instrumente financiare derivate, aplicându-se metoda Marcării la Piață conform prevederilor regulamentului menționat anterior.

Limitele de credit pentru expunerile la riscul de credit al contrapartidei sunt stabilite plecând de la volumele și maturitățile tranzacțiilor așteptate. În funcție de factorul de risc care influențează valoarea instrumentelor derivate, limitele de credit pentru expunerile la riscul de credit al contrapartidei sunt calculate ca suma între expunerea potențială viitoare și valoarea de înlocuire pentru tranzacția respectivă.

La 30 iunie 2019 Raiffeisen Bank S.A. nu avea expuneri care, în cazul obținerii unui rating inferior, să genereze obligația de a furniza garanții reale suplimentare.

La 30 iunie 2019 Raiffeisen Bank S.A. nu avea încheiate tranzacții cu instrumente financiare derivate de credit.

La 30 iunie 2019, valoarea expusă la risc obținută prin utilizarea metodelor prevăzute în CRR, pentru evaluarea tranzacțiilor supuse riscului de credit al contrapartidei, este după cum urmează:

Tabel 11.

Valorii în mii Ron	Iunie 2019 - Nivel Individual		
	EXPUNERE INIȚIALĂ	AJUSTARE DE VOLATILITATE	VALOAREA EXPUNERII PONDERATE LA RISC
Expuneri/tranzacții supuse riscului de credit al contrapărții			
Total, din care:	1,706,160	0	36,937
Societăți	750,635	0	19,010

<i>Tranzacțiile de finanțare prin titluri</i>	721,691	0	1,246
<i>Instrumentele financiare derivate și tranzacțiile cu termen lung de decontare</i>	28,944	0	17,764
Instituții	955,525	0	17,927
<i>Tranzacțiile de finanțare prin titluri</i>	890,625	0	0
<i>Instrumentele financiare derivate și tranzacțiile cu termen lung de decontare</i>	64,900	0	17,927

	Valoare Noțională	Costul de înlocuire/valoarea de piață curentă	Expunerea din credite viitoare potențială	EEPE	Factorul de multiplicare	EAD după CRM	RWA
Marcare la piață		36,372	57,472			93,844	27,412
Expunere inițială							
Abordarea standardizată							
IMM (pentru instrumente financiare derivate și SFT)							
Din care tranzacții de finanțare prin titluri		1,612,316				14,537	1,246
Din care instrumente financiare derivate și tranzacții cu termen lung de decontare							
Din care din partea compensării contractuale între produse diferite							
Metoda simplă a garanțiilor financiare (pentru SFT)							
Metoda extinsă a garanțiilor financiare (pentru SFT)							
VaR pentru SFT							
Total	-	1,648,688	57,472	-	-	108,381	28,658

6. Articolul 440 CRR Amortizorul anticiclic de capital

Banca nu detine expuneri pentru care trebuie aplicate cerinte suplimentare de capital datorita aplicarii amortizorului anticiclic.

7. Articolul 441 CRR Indicatori de importanta sistemica globala

Raiffeisen Bank nu este identificata drept institutie de importanta sistemica globala, prin urmare aceste cerinte de publicare nu sunt aplicabile.

8. Articolul 442 CRR Ajustari pentru riscul de credit

A.Descrierea abordarilor si metodelor aplicate pentru determinarea ajustarilor specifice si generale pentru riscul de credit

Riscul de credit este cuantificat prin alocarea de provizioane individuale si provizioane la nivel de portofoliu.

A.1. Alocarea Provizioanelor Individuale

A.1.1. Clienti Retail (persoane fizice si micro companii):

Daca exista o evidenta semnificativa a pierderii individuale, aceste conturi se evalueaza la nivel individual si sunt excluse din provizioanele calculate la nivel de portofoliu.

Urmatoarele cazuri sunt considerate ILLP:

- 1.Credite Default (default conform Default definition Retail B2 - Local Concept Paper)
- 2.Credite notificate DIP (Dare in Plata)
- 3.Credite restructurate cu pierderea din NPV>2.5%

Formula de calcul pentru cazurile de mai sus:

Produce Negarantate: $ILLP = \text{Expunere} \times BEEL$

Produce Garantate: $ILLP = 100\% \text{Expunere} - WCV$

Unde:

Expunere – Expunerea bruta (On-Balance)

BEEL – Cea mai buna estimare a pierderii asteptate conform definitiei din Regulamentul UE 575/2013 (CRR, Articolul 181, Punctul 1(h))

WCV - (Valoarea ajustata a garantiilor alocate de tip imobiliar si cash collateral) calculata conform manualului local de garantii "Local Collateral Management Manual"

Pentru acele credite restructurate care intra pe conditia de ILLP se verifica pierderea in urma restructurarii si daca valoarea neta actualizata scade cu peste 2.5% fata de valoarea activului, aceasta se va reflecta in alocare aditionala de provizion dupa cum urmeaza:

Produce Negarantate : $ILLP = \text{Min} (\text{Exposure}, \text{Exposure} \times BEEL + \text{Impairment Test})$

Produce Garantate: $ILLP = \text{Min} (\text{Exposure}, \text{Exposure} - WCV + \text{Impairment Test})$

Unde:

Impairment Test = $\max(0; \text{Valoarea contabilă a activului} - \text{Valoarea actuală a fluxurilor de numerar viitoare estimate})$

Provizioanele individuale se calculeaza si pentru expunerea extrabilantiera astfel:

$$ILLP_{\text{off-balance}} = (\text{Suma netrasa} \times CCF_{LRA}) \times BEEL$$

Unde:

Suma netrasa - suma disponibila de tras de catre client;

CCF_{LRA} - medie pe termen lung al CCF-ului realizat bazat pe date reale

BEEL- cea mai buna estimare a pierderii asteptate conform definitiei din Regulamentul UE 575/2013 (CRR, Articolul 181, Punctul 1(h)).

A.1.2. Clienti Non-Retail (altii decat persoane fizice si micro companii)

Un activ financiar sau un grup de active financiare este depreciat si sunt generate pierderi din depreciere atunci si numai atunci cand exista dovezi obiective ale deprecierei ca urmare a unuia sau mai multor evenimente survenite dupa recunoasterea initiala a activului, iar evenimentul (evenimentele) generator (generatoare) de pierderi afecteaza fluxurile viitoare de trezorerie preconizate din activul financiar sau grupul de active financiare intr-un mod care poate fi evaluat in mod fiabil.

Calculul provizioanelor individuale consta in compararea Valorii Contabile a Activului inregistrata la costul amortizat cu Valoarea Prezenta a Fluxurilor de Trezorerie Viitoare rezultate din valorificarea garantiei si/ sau fluxurile viitoare de trezorerie estimate a fi generate de catre entitate in baza principiului continuitatii activitatii. Actualizarea fluxurilor de trezorerie viitoare se face cu rata initiala a dobanzii efective (reprezentand rata dobanzii aplicabila in baza contractului initial). In cazul in care Valoarea Contabila a Activului este mai mare decat Valoarea Prezenta a Fluxurilor de Trezorerie Viitoare, suma provizionului individual de alocat reprezinta diferenta dintre Valoarea Contabila a Activului si Valoarea Prezenta a Fluxurilor de Trezorerie Viitoare.

A.2. Alocarea Provizioanelor Colective

A.2.1. Clienti Retail (persoane fizice si micro companii):

Cand o pierdere inregistrata nu poate fi alocata individual unui cont, in scopul evaluarii colective a deteriorarii activelor, activele financiare pot fi grupate dupa caracteristici de risc similare ce indica capacitatea debitorului de a rambursa in conformitate cu termenii contractuali. Pierderile din depreciere recunoscute la nivel colectiv reprezinta un pas intermediar pentru identificarea acestora la nivel individual in cadrul grupului de active financiare (unde sunt analizate colectiv).

Portofoliile omogene include expuneri pentru care debitorii au intampinat dificultati de la momentul initial al recunoasterii, fara sa exista dovezi de depreciere pentru recunoasterea la nivel individual.

Formula pentru a calcula ajustarile de depreciere colective (PLL) pentru conturi care nu sunt inca in stare de nerambursare (denumite inregistrate, dar neraportate (Incurred But Not Reported losses)) este urmatoarea:

$$PLL \text{ (IBNR)} = \text{Expunere} \times PD_{PR} \times LGD_{LRA} \times LIP$$

Unde:

Exposure - expunere bilantiera bruta a contului

PD_{PR} - probabilitatea de nerambursare derivata din scorul calibrat a contului si bazata pe definitia de mai jos

LGD_{LRA} - pierdere in caz de nerambursare utilizand medii pe termen lung ponderate cu default utilizand date reale

LIP - perioada de identificare a pierderii in nr luni / 12

Perioada de identificare a pierderii pentru toate portofoliile din banca este setata la 12 luni, astfel $LIP = 1$.

Pentru acele credite restructurate care sunt PLLP se verifica pierderea in urma restructurarii si daca valoarea neta actualizata scade cu peste 2.5% fata de valoarea activului, aceasta se va reflecta in alocare aditionala de provizion dupa cum urmeaza:

$$PLLP = \text{Min} (\text{Exposure}, \text{Exposure} \times PD_{PR} \times LGD_{LRA} + \text{Impairment Test})$$

Unde:

Impairment Test = $\max(0; \text{Valoarea contabilă a activului} - \text{Valoarea actuală a fluxurilor de numerar viitoare estimate})$

Provizioanele colective se calculeaza si pentru expunerea extrabilantiera astfel:

$$PLLP_{\text{off-balance}} = (\text{Suma netrasa} \times CCF_{LRA}) \times PD_{PR} \times LGD_{LRA} \times LIP$$

Unde:

Suma netrasa - suma disponibila de tras de catre client;

CCF_{LRA} - medie pe termen lung al CCF-ului realizat bazat pe date reale

LGD_{LRA} - pierdere in caz de nerambursare utilizand medii pe termen lung ponderate cu default utilizand date reale

LIP - perioada de identificare a pierderii in nr luni / 12

Conturile noi pentru care prima scadenta a platii este in viitor sunt excluse din analiza provizioanelor.

Pentru decembrie 2016 s-a calculat un provizion aditional pentru conturile care se puteau incadra pe legea Darii in Plata, calculat pe baza unui model de estimare a probabilitatii de notificare Dare in Plata si pierderea lor asteptata. In februarie 2017, dupa clarificarile aduse acestei legi, s-a renuntat la acest model de provizionare, conturile notificate fiind considerate default si incluse in modelul standard de provizionare.

A.2.2. Clienti Non-Retail (altii decat persoane fizice si micro companii)

Consideratii preliminare

Daca se dovedeste ca nu exista o dovada obiectiva de depreciere pentru un activ financiar analizat la nivel individual, indiferent daca este vorba despre expunere semnificativa sau nu, atunci activul este inclus intr-un grup de active financiare cu caracteristici similare iar analiza de depreciere are loc la nivel colectiv.

Motivatia pentru aceasta abordare este ca deprecierea care nu poate fi identificata la nivelul unui credit individual poate fi indetificabila intr-o abordare de portofoliu. Un imprumut sau un alt activ financiar inregistrat la cost amortizat care este analizat individual pentru depreciere si identificat ca nefiind

depreciat poate fi introdus într-un grup de active financiare similare (analiza de portofoliu) care sunt analizate pentru depreciere într-o abordare de portofoliu. Acest lucru urmărește să reflecte faptul că, în baza legii numerelor mari, deprecierea poate fi evidentă la nivelul unui grup de active, dar totuși să nu depășească pragul recunoașterii atunci când fiecare activ individual din cadrul grupului este analizat.

Evaluarea colectivă identifică pierderile care au survenit la nivelul unui grup de active la data raportării, însă nu poate identifica pierderea la nivelul individual al activelor. Activele care sunt analizate la nivel individual pentru depreciere (fie ele semnificative sau nu) și identificate ca fiind depreciate sunt excluse din analiza de portofoliu. Excluderea din analiza de portofoliu este un pas interimar în identificarea pierderilor din depreciere la nivel individual.

În cadrul IFRS9, evaluarea colectivă încorporează informații specifice la nivel de debitor, cum ar fi delincvența, experiența istorică a pierderilor colective, informații previzionale macroeconomice.

Provizioanele la nivel de portofoliu sunt calculate de Grup RBI, în conformitate cu metodologia de grup pentru Non Retail Stadiile 1 și 2. Nu există metodologii locale, toate subsidiarele RBI inclusive RBRO aderă la Metodologia de Grup.

Determinarea portofoliilor

În afara de clasificarea instrumentelor financiare introdusă de standardul IFRS9 (Capitolul Clasificare și Masurare), portofoliul de risc de credit al Grupului RBI mai este afectat de segmentari de client și nerambursare (default), pentru care soluții diferite de depreciere au fost dezvoltate.

În Grupul RBI, segmentul non-retail reprezintă parteneriate pe termen lung cu clienții corporați și servicii suport în zonele de piață și investment banking, unde clienții instituționali (în special bănci, companii de asigurări, de management al activelor, entități suverane și administrații regionale) și activitățile comerciale la nivel de Grup sunt principalul focus.

În conformitate cu clasificarea contrapartidelor, segmentari de credit de risc în funcție de modelul de rating se aplică. Un model de rating determină carui segment aparține expunerea conform practicilor de risc de credit ale Grupului RBI. Un model de rating este dezvoltat să furnizeze reguli pentru clasificarea clienților individuali în funcție de analiza de credit de risc și a condițiilor de piață – o analiză a ratingului de credit, utilizând o serie de categorii graduale (consecutive) – o scală master și validarea lor.

Toate modelele de rating sunt relevante pentru calculul de depreciere fără excepție. Segmentele de expuneri cu rată redusă de nerambursare cum ar fi instituțiile financiare, fonduri, asigurări, entități suverane și administrații regionale nu pot fi omise din calculul de depreciere, întrucât probabilitățile de nerambursare conform standardului IFRS9 trebuie să fie mai mari decât 0, ceea ce implică faptul că există un anumit risc pentru bancă. Chiar și activele nealocate vreunui model de rating trebuie să aibă un model de depreciere. În orice caz, în funcție de caracteristicile acestora din urmă, abordarea poate fi simplificată conform IFRS9.

Calculul pierderilor din credit așteptate

Pierderile din credit așteptate sunt calculate ca suma a pierderilor marginale ce apar în fiecare interval de timp de la data bilanțului. Pierderile marginale sunt determinate ținând cont de parametri individuali care estimează expunerea și pierderile în caz de nerambursare și probabilitatea marginală de neindeplinire a obligațiilor pentru fiecare perioadă.

Calculul pierderilor din credit așteptate se bazează pe patru componente:

- a) Probabilitatea de neîndeplinire a obligațiilor ("PD") – reprezintă estimarea probabilității de nerambursare într-un orizont de timp. Pe baza metodologiei de Grup se determină curbe de probabilități de neîndeplinire a obligațiilor pe întreaga durată de viață în funcție de modelele de rating Non Retail. Pentru segmentele Regular Corporates, Large Corporates, Instituții Financiare, Finanțări Proiecte și IMM, curbele pe întreaga durată a vieții sunt modelate prin intermediul funcției parametrice. Pentru celelalte segmente, abordarea matricii de tranziție este utilizată. Probabilitatea de neîndeplinire a obligațiilor PD(t) este ajustată cu factorul macroeconomic. Pentru a incorpora informațiile macroeconomice (previzionale) în probabilitatea de neîndeplinire a obligațiilor se folosește modelul One-Factor/Vasicek. Ratingul inițial determină curba de probabilitate de neîndeplinire a obligațiilor și se bazează pe o calibrare specifică de țară, în timp ce estimarea curbei de PD beneficiază de avantajul existenței tuturor informațiilor disponibile din toate țările.
- b) Expunerea în caz de nerambursare ("EAD") – reprezintă estimarea expunerii în caz de nerambursare la o dată viitoare, luând în considerare modificările anticipate în expunere după data raportării, incluzând plăți de principal și dobândă și trageri previzionate din facilitățile angajante. Modelul EAD este dezvoltat doar pentru portofoliile cu rată ridicată de nerambursare (Corporatii și IMM), întrucât celelalte portofolii (instituții financiare, administrații locale și regionale, entități suverane etc) în mod uzual nu au produse cu expuneri extrabilantiere drept urmare nu necesită modelarea EAD. (EAD este egală cu suma trasă). Pentru cazurile izolate unde a fost identificată expunere extrabilantiere, coeficienții medii aplicați pentru portofoliile cu rată ridicată de nerambursare se aplică. Țara este un criteriu în modelul EAD, RBRO fiind inclusă în regiunea UE (țări din UE cu moneda locală).
- c) Pierderea în caz de neîndeplinire a obligațiilor ("LGD") – reprezintă așteptarea Grupului de a determina suma pierderii unei expuneri aflată în starea de neîndeplinire a obligațiilor. Se bazează pe diferența dintre fluxurile de numerar contractuale și cele pe care creditorul se așteaptă să le primească incluzându-le și pe acelea din garanții. Este exprimată de regulă ca procent din EAD. Țara este un criteriu în modelul LGD și sunt desemnate valori specifice de LGD doar pentru România.
- d) Factorul de discountare – este utilizat pentru a discounta pierderea așteptată la o valoare prezentă la data raportării folosind rata dobânzii efective la recunoașterea inițială.

Grupul măsoară pierderea din credit așteptată pentru un instrument financiar într-o manieră în care sunt reflectate:

- valoarea imparțială și ponderată cu probabilități, care este determinată prin evaluarea unei serii de rezultate posibile (3 scenarii sunt utilizate)
- efectul aferent valorii timp a banilor (prin intermediul discountării cu EIR/rată dobânzii efective)
- informații rezonabile și justificabile, disponibile fără costuri sau eforturi nejustificate la data de raportare privind evenimentele trecute, condițiile actuale și previziunile condițiilor economice viitoare.

Scenarii macroeconomice

Grupul încorporează informații previzionale în calculul de depreciere prin intermediul modelelor macroeconomice ce duc la o ajustare directă a probabilităților de nerambursare. Mai exact, informațiile previzionale sunt încorporate prin parametrii macroeconomici ai modelelor macroeconomice. Întrucât RBI nu cunoaște cu certitudine cum se vor materializa în viitor acești parametri macroeconomici,

incertitudinea inerenta face necesara luarea in considerare a scenariilor. Trei scenarii sunt avute in vedere: un scenariu de baza, unul optimist si unul pesimist. Ultimele doua au o pondere de realizare de 25%. Scenariul de baza are o pondere de 50% in calcul. Pentru fiecare scenariu, un set de valori pentru variabilele macroeconomice este livrat de Raiffeisen Research. Acest set constituie input in modelul macroeconomic, ce ulterior este aplicat in ajustarea parametrilor de calcul relevant (PD, LGD).

Abordarea expunerilor bilantiere

Pierderile din credit asteptate reprezinta o medie ponderata cu probabilitatea de aparitie a scenariilor (valoarea prezenta a tuturor pierderilor estimate) pe intreaga durata de viata a instrumentului financiar. Pierderile sunt diferenta dintre fluxurile de numerar contractuale si cele pe care creditorul se asteapta sa le primeasca. Intrucat pierderile din credit asteptate iau in calcul valoarea si momentul platilor, o pierdere din credit apare chiar si atunci cand Banca se asteapta ca expunerea sa fie rambursata integral, dar mai tarziu decat conform termenului contractual. Estimarea va reflecta intotdeauna posibilitatea ca o pierdere din credit sa apara si posibilitatea ca o pierdere din credit sa nu apara chiar daca cel mai probabil scenariu este cel fara pierdere. Prin urmare, in scop practic media ponderata a estimarilor de pierderi din credit trebuie sa tina cont de multiple scenarii. Banca estimeaza pierderi din credit asteptate pentru multiple scenarii macroeconomice carora le sunt asignate ponderi in concordanta cu probabilitatea lor de aparitie.

A se tine cont ca pierderile din credit asteptate pe 12 luni reprezinta o portiune din pierderile din credit asteptate pe intreaga durata de viata. Ele rezulta din evenimente de neindeplinire a obligatiilor contractuale in urmatoarele 12 luni de la data raportarii (sau o perioada mai scurta daca durata asteptata a instrumentului este mai mica de 12 luni, ponderata cu probabilitatea de aparitie a nerambursarii).

Pierderile din credit asteptate vor fi discountate la data raportarii cu rata efectiva a dobanzii determinata la recunoasterea initiala sau sau cu o aproximare a acesteia. In cazul ratei variabile de dobanda, rata dobanzii aplicabile pentru actualizare este rata dobanzii curente valabila la data calculului.

Abordarea expunerilor extrabilantiere

Pentru facilitati (angajamente de credit), contracte de garantii financiare, scrisori de credit si alte expuneri extrabilantiere, data la care Banca devine parte in facilitatile irevocabile va fi considerata data recunoasterii initiale in scop de calcul al deprecierei. Pentru facilitati, Banca are in vedere modificarile in riscul de nerambursare ce pot aparea in cazul unei expuneri de care o facilitate se leaga. Pentru contractele de garantii financiare, Banca ia in calcul modificarile in riscul de nerambursare pe respectivul contract. In ambele situatii pentru un activ financiar, o pierdere din credit este valoarea prezenta a diferentei dintre fluxurile de numerar contractuale si cele pe care Banca se asteapta sa le primeasca. In cazul angajamentelor neutilizate, pierderea din credit valoarea prezenta a diferentei dintre fluxurile de numerar contractual pentru partea pe care Banca se asteapta ca debitorul sa o utilizeze si fluxurile pe care Banca se asteapta sa le primeasca in situatia in care expunerea este utilizata/trasa. Estimarea pierderii din credit asteptate pentru angajamente va fi consistenta cu asteptarile utilizarii angajamentului respective si anume va considera portiunea asteptata ce va fi utilizata in urmatoarele 12 luni de la data raportarii in cazul estimarii pierderilor din credit pe 12 luni si

portiunea asteptata ce va fi utilizata pe intreaga durata de viata in cazul estimarii pierderilor din credit pe intreaga durata de viata.

Cand se estimeaza pierderi din credit pe intreaga durata de viata pentru instrumente extrabilantiere mai intai portiunea instrumentului ce va fi utilizata va fi determinata (prin intermediul factorilor de conversie). Ulterior, pentru portiunea utilizata, se va calcula valoarea prezenta a diferentei dintre fluxurile de numerar contractuale si cele asteptate.

Pentru contractele de garantie financiara, Banca este obligata sa efectueze plata doar in cazul evenimentului de default/nerambursare a debitorului in concordanta cu specificatiile instrumentului garantat. Drept consecinta, deficitul este reprezentat de acele plati asteptate pentru rambursare (pentru pierderea de credit aparuta) mai putin sumele pe care Banca se asteapta sa le primeasca de la debitor sau de la o terta parte. Daca expunerea este integral garantata, estimarea pierderii pentru un contract de garantie financiara devine consistenta cu estimarea pierderilor pentru activul subiect al garantiei. Pierderea din credit asteptata pentru angajamente va fi discountata utilizand rata efectiva a dobânzii sau o aproximare a acesteia, ce va fi aplicata la recunoasterea activului financiar rezultat din angajamentul de credit. Motivul se datoreaza faptului ca in scop de calcul al deprecierei, un activ financiar care este recunoscut urmare a utilizarii din angajament va fi tratat ca o continuare a angajamentului mai degraba decat un nou instrument financiar. Pierderea din credit asteptata pentru acest activ financiar va fi masurata considerand riscul de credit initial de la data la care Banca a devenit parte a angajamentului irevocabil. Pierderile din credit asteptate pentru contractele de garantie financiara sau angajamente de credit pentru care rata efectiva a dobanzii nu poate fi determinate vor fi discountate utilizand o rata care reflecta conditiile curente de piata in estimarea efectului valorii in timp a banilor si riscurile care sunt specifice fluxurilor de numerar, doar daca si in masura in care, riscurile sunt luate in considerare ajustand rata de discount in loc de a ajusta pierderile discountate.

B. Definirea termenilor "restant" si "neperformant" in scopuri contabile.

Expuneri restante

Expunerile sunt restante atunci cand contrapartile nu au efectuat o plata ajunsa la scadenta potrivit contractului.

Credite neperformante, dar care nu sunt in stare de nerambursare

La nivel de Grup, s-a implementat regulamentul aferent creditelor restructurate si neperformante conform EBA/ITS/2013/03/rev1 din 24 iulie 2014 si revizuit in 10 martie 2015.

In scopul raportarii conform EBA ITS, expunerile neperformante sunt considerate cele care satisfac cel putin una din urmatoarele conditii:

- (a)expunerea a fost clasificata ca fiind in stare de nerambursare / stadiu 3 conform IFRS9;
- (b)expunere restructurata performanta reclassificata din neperformanta careia in perioada de monitorizare i-au fost extinse masurile de restructurare;
- (c)expunere restructurata performanta reclassificata din neperformanta care in perioada de monitorizare a atins mai mult de 30 de zile de intarziere.

Non-retail

Pentru clientii non-retail, atunci cand termenii si conditiile contractului de credit sunt modificate in favoarea clientului, Grupul face diferenta intre renegocierile uzuale si creditele restructurate conform definitiei emisa de EBA in documentul "Implementarea standardelor tehnice (ITS) privind supervizarea raportarii expunerilor restructurate si neperformante". Expunerile neperformante conform definitiei EBA includ si acele expuneri care nu prezinta niciun motiv de stare de nerambursare conform articolului 178 din CRR, dar au fost reclassificate din starea neperformanta si ulterior, in timpul perioadei de proba ca restructurate performante, le-au fost extinse masuri de restructurare sau au inregistrat 30 de zile de intarziere la plata.

Un credit este considerat restructurat daca debitorul este in dificultate financiara si modificarea conditiilor/termenilor creditului reprezinta o concesie. Pentru clientii non-retail dificultatea financiara este evaluata de analistii financiari/analistii de risc si inregistrata prin intermediul Sistemului de Avertizare Timpurie.

IFRS 9 prevede ca pierderile din depreciere pentru Stadiile 1, 2 si 3 sa fie derivate dintr-un eveniment de pierderi anticipate. Starea de nerambursare continua sa ramana principalul indicator in determinarea Stadiului 3.

Retail

Pentru clientii retail, creditele restructurate sunt monitorizate un an din punct de vedere al statusului Neperformant, cu extinderea perioadei de monitorizare pana la indeplinirea criteriilor de iesire.

In cazul unei expuneri neperformante Micro IMM, starea de neperformant se aplica la nivelul debitorului.

In cazul unei expuneri neperformante PI, toate expunerile clientului vor fi contaminate de starea de neperformant la nivelul aceluiasi produs.

Datorita efectului de contaminare la nivel client atunci cand un client PI detine expuneri brute bilantiere restante mai vechi de 90 zile si daca valoarea contabila bruta restanta reprezinta 20% din total valoare contabila bruta bilantiara, atunci toate expunerile bilantiere si extrabilantiere ale acestui debitor vor fi considerate neperformante si ca urmare facilitatile performante pot fi reclasificate ca neperformante datorita contaminarii la nivel de produs si debitor.

Pierderi din deprecierea creditelor si avansurilor acordate clientilor

Grupul revizuieste portofoliul de credite pentru a evalua deprecierea acestor active lunar. Pentru a determina daca ar trebui inregistrata o pierdere din depreciere in situatia consolidata a rezultatului global, Grupul emite judecati cu privire la existenta de date observabile care sa indice o diminuare a fluxurilor de numerar viitoare estimate ale unui portofoliu de credite inainte ca diminuarea sa poata fi identificata pentru un credit individual. De exemplu, datele observabile pot fi de tipul schimbarilor nefavorabile in comportamentul de plata al unor debitori dintr-un grup sau ale conditiilor economice, nationale sau locale care se coreleaza cu incidente de plata din partea grupului de debitori.

Conducerea foloseste estimari bazate pe experienta din trecut a pierderilor din credite cu caracteristici similare ale riscului de credit atunci cand isi programeaza fluxurile viitoare de numerar. Metodologia si ipotezele folosite pentru a estima atat suma cat si data realizarii fluxurilor viitoare de numerar sunt revizuite regulat pentru a reduce decalajele existente intre datele estimate si valorile actuale. Estimarea pierderilor din credite tine cont de efectele vizibile ale conditiilor pietei actuale asupra estimarilor individuale/colective a pierderilor din deprecierea creditelor si avansurilor acordate clientilor. Prin urmare, Grupul a estimat pierderile din deprecierea creditelor si avansurilor acordate clientilor bazandu-se pe metodologia armonizata cu politicile Grupului si a stabilit ca nu mai sunt necesare si alte provizioane pentru acoperirea pierderii din deprecierea creditelor decat cele prezentate deja in situatiile financiare.

Din totalul provizioanelor de depreciere, analiza specifica de contrapartida se aplica in cazul unor deprecieri identificate la nivel individual si se bazeaza pe estimarea optima de catre conducere a valorii actualizate a fluxurilor viitoare de numerar. In estimarea acestor fluxuri de numerar conducerea analizeaza situatia financiara a contrapartidei si valoarea realizabila neta a garantiilor. Evaluarea deprecierei fiecarui activ se stabileste in functie de valoarea actuala a acestuia, iar strategia de lucru si estimarea fluxurilor de numerar considerate recuperabile sunt aprobate independent prin functia de Risk

de Credit.

Ajustările pentru depreciere se constituie la nivel colectiv pentru deprecierea unui grup de active omogene din punct de vedere al pierderilor care au fost realizate și pentru care nu există un indiciu obiectiv de depreciere individuală. Riscul de țară este o componentă în determinarea ajustărilor colective.

În evaluarea colectivă a deprecierei creditelor conducerea ia în considerare ca factori determinanți calitatea creditului, mărimea portofoliului, concentrările și factorii economici. Pentru a determina necesarul de provizioane, se stabilesc modele de estimări cu privire la deprecierea inerentă și la necesarul de parametri utilizați, modele ce se bazează pe experiențele anterioare dar și pe condițiile economice actuale.

Nivelul efectiv al provizioanelor este determinat de acuratețea estimării fluxurilor de numerar viitoare în cazul componentei individuale de provizioane și de modelele de estimări și parametri utilizați în evaluarea colectivă a deprecierei.

C. Prezentarea calitativă în conformitate cu reglementările contabile

Tabelul de mai jos prezintă valoarea totală și medie a expunerilor nete pe parcursul perioadei, în funcție de clasă de expuneri (valorile nete ale expunerilor bilanțiere și extrabilanțiere):

Calitatea creditului expunerilor în funcție de clasa de expunere și de instrument

Tabelul de mai jos prezintă calitatea creditului expunerilor bilanțiere și extrabilanțiere în funcție de sectorul de activitate sau tipurile de contraparti (valori nete)
 Tabel 12.

Grup Articolul 442 (g) EU CR1-BG (A)	Valori contabile brute pentru		ajustări specifice pentru riscul de credit	ajustări generale pentru riscul de credit	Eliminări cumulate din bilanț	Cheltuieli aferente ajustărilor pentru riscul de credit	Valori nete (a + b - c - d)
	Expuneri în stare de nerambursare	Expuneri care nu se află în stare de nerambursare					
Administrații centrale sau bănci centrale	0	3.667.083	0	0	0	0	3.667.083
Instituii	0	2.951.696	20	0	0	30	2.951.676
Societăți	517.300	13.788.576	315.344	0	176.344	-30.033	13.990.532
din care: Finanțare specializată	60.665	2.053.034	43.285	0	93.900	692	2.070.414
din care: IMM-uri	209.243	6.334.634	137.539	0	59.325	-27.215	6.406.338
Expuneri de tip retail	764.397	17.706.667	646.121	0	405.205	-37.371	17.824.943
Garantate cu bunuri imobiliare	489.613	6.291.220	267.722	0	0	49.760	6.513.111
IMM-uri	0	0	0	0	0	0	0
Altele decât IMM-uri	489.613	6.291.220	267.722	0	0	49.760	6.513.111
Eligibile reînnoibile	15.459	4.088.775	32.580	0	0	-568	4.071.654
Alte expuneri de tip retail	259.324	7.326.672	345.819	0	405.205	-86.563	7.240.177
IMM-uri	57.432	1.252.954	65.681	0	0	-7.313	1.244.705
Altele decât IMM-uri	201.892	6.073.718	280.138	0	0	-79.249	5.995.472
Titluri de capital	0	41.792	0	0	0	0	41.792
Total abordare IRB	1.281.697	38.155.814	961.485	0	581.549	-67.374	38.476.026
Administrații centrale sau bănci centrale	0	4.674.529	6	0	0	0	4.674.523
Administrații regionale sau autorități locale	0	879.095	1.161	0	0	-308	877.934
Entități din sectorul public	0	48.169	60	0	0	-11	48.109
Bănci multilaterale de dezvoltare	0	119.009	0	0	0	0	119.009
Instituii	0	21.775	0	0	0	0	21.775
Societăți	420	5.070.271	7.762	0	0	-756	5.062.929
din care: IMM-uri	0	406.240	2.058	0	0	0	404.182
Expuneri de tip retail	304	502.871	3.763	0	0	-53	499.412

din care: IMM-uri	304	484.004	3.558	0	0	-63	480.750
Expuneri garantate cu ipotecă asupra bunurilor imobile	0	31.424	272	0	0	-59	31.152
din care: IMM-uri	0	18.610	228	0	0	-59	18.382
Expuneri în stare de nerambursare	43.772	0	30.294	0	9.645	-71	13.478
Organisme de plasament colectiv	0	20.656	0	0	0	0	20.656
Expuneri provenind din titluri de capital	0	1.770	0	0	0	0	1.770
Alte expuneri	0	2.921.493	114.174	0	364.703	-47.374	2.807.319
Total abordare standardizată	44.496	14.291.062	157.492	0	374.348	-48.632	14.178.066
Total	1.326.193	52.446.876	1.118.977	0	955.897	-116.006	52.654.092
din care: Imprumuturi	1.138.001	28.513.593	1.063.475	0	955.248	-116.006	28.588.119
din care: Titluri de creanță	0	6.406.767	37	0	0	0	6.406.730
din care: Expuneri extrabilanțiere	140.717	11.768.133	55.437	0	0	-22.755	11.853.413

Banca Articolul 442 (g) EU CR1-BG (A)	Valori contabile brute pentru		ajustări specifice pentru riscul de credit	ajustări generale pentru riscul de credit	Eliminări cumulate din bilanț	Cheltuieli aferente ajustărilor pentru riscul de credit	Valori nete (a +b-c-d)
	Expuneri în stare de nerambursare	Expuneri care nu se află în stare de nerambursare					
Administrații centrale sau bănci centrale	0	3.667.083	0	0	0	0	3.667.083
Instituii	0	2.951.696	20	0	0	30	2.951.676
Societăți	517.300	14.130.372	315.344	0	176.344	-30.033	14.332.328
din care: Finanțare specializată	60.665	20.53.034	43.285	0	93.900	692	2.070.414
din care: IMM-uri	209.243	6.334.634	137.539	0	59.325	-27.215	6.406.338
Expuneri de tip retail	764.397	17.706.667	646.121	0	405.205	-37.260	17.824.943
Garantate cu bunuri imobile	489.613	6.291.220	267.722	0	0	49.760	6.513.111
IMM-uri	0	0	0	0	0	0	0
Altele decât IMM-uri	489.613	6.291.220	267.722	0	0	49.760	6.513.111
Eligibile reînnoibile	15.459	4.088.775	32.580	0	0	-568	4.071.654
Alte expuneri de tip retail	259.324	7.326.672	345.819	0	405.205	-86.563	7.240.177
IMM-uri	57.432	1.252.954	65.681	0	0	-7.313	1.244.705
Altele decât IMM-uri	201.892	6.073.718	280.138	0	0	-79.249	5.995.472
Titluri de capital	0	155.572	0	0	0	0	155.572
Total abordare IRB	1.281.697	38.611.390	961.485	0	581.549	-67.263	38.931.602
Administrații centrale sau bănci centrale	0	4.549.960	0	0	0	0	4.549.960
Administrații regionale sau autorități locale	0	863.984	1130	0	0	-308	862.854
Entități din sectorul public	0	48.169	60	0	0	-11	48.109

Banci multilaterale de dezvoltare	0	119.009	0	0	0	0	119.009
Societati	0	4.434.319	4.761	0	0	-756	4.429.558
din care: IMM-uri	0	0	0	0	0	0	0
Expuneri de tip retail	0	74.107	558	0	0	-53	73.549
din care: IMM-uri	0	73.095	537	0	0	-63	72.558
Expuneri garantate cu ipoteca asupra bunurilor imobile	0	18.610	228	0	0	-59	18.382
din care: IMM-uri	0	18.610	228	0	0	-59	18.382
Expuneri in stare de nerambursare	3.776	0	2.565	0	8.996	-71	1.211
Expuneri provenind din titluri de capital	0	0	0	0	0	0	0
Alte expuneri	0	2.868.964	114.179	0	364.703	-49.451	2.754.785
Total abordare standardizata	3.776	12.977.122	123.481	0	373.699	-50.709	12.857.417
Total	12.85.473	51.588.512	1.084.966	0	955.248	-117.972	51.789.019
din care: Imprumuturi	1.097.354	27.845.694	1.029.495	0	955.248	-117.972	27.913.553
din care: Titluri de creanta	0	6.279.029	0	0	0	0	6.279.029
din care: Expuneri extrabilantiere	140.717	11.691.219	55.437	0	0	-22.755	11.776.499

Calitatea creditului expunerilor în funcție de sectorul de activitate sau de tipurile de contraparti

Tabelul de mai jos prezintă calitatea creditului expunerilor bilanțiere și extrabilanțiere în funcție de sectorul de activitate sau tipurile de contraparti

Tabel 13.

Grup	Valori contabile brute pentru		ajustării specifice pentru riscul de credit	ajustării generale pentru riscul de credit	Eliminari cumulate	Cheltuieli aferente ajustărilor pentru riscul de credit	Valori nete
	Expuneri în stare de nerambursare	Expuneri care nu se află în stare de nerambursare					(a+b-c-d)
Articolul 442 (g) EU CR1-B							
Agricultura, silvicultura și pescuit	18.031	1.207.212	14.572	0	5.280	-3.038	1.210.671
Industria extractivă	7.014	52.415	7.139	0	3	-2.022	52.290
Industria prelucrătoare	109.718	3.614.642	79.138	0	34.306	-2.489	3.645.222
Furnizarea energiei electrice, a gazelor naturale, a aburului și aerului condiționat	91.801	773.199	36.369	0	29.989	-551	828.631
Aprovizionare cu apă	5.290	131.570	2.358	0	858	614	134.502
Construcții	77.697	2.000.885	45.826	0	99.573	-9.465	2.032.756
Comert cu ridicata și cu amănuntul	141.805	5.297.799	105.855	0	53.972	-15.972	5.333.749
Transporturi și depozitare	21.482	1.855.245	24.607	0	10.648	-834	1.852.120
Servicii de cazare și alimentație	1.932	449.456	5.113	0	9.910	-1.336	446.275
Informare și comunicații	42.831	377.725	36.505	0	1.324	-2.971	384.051
Activități imobiliare	80.877	1.261.472	45.232	0	6.129	5.523	1.297.117
Activități profesionale, științifice și tehnice	8.556	594.976	4.990	0	5.004	154	598.542
Activități administrative și de sprijin	1.716	287.223	2.824	0	727	-420	286.115
Administrație publică și de apărare, asigurări sociale obligatorii	0	6.770.184	1.172	0	0	-308	6.769.012
Educație	63	57.734	259	0	0	-31	57.538
Servicii de sănătate umană și activități de asistență socială	3.552	393.595	5.555	0	869	-566	391.592
Arte, divertisment și activități recreative	2.416	19.619	1.018	0	8.172	-129	21.017
Alte servicii	711.412	27.301.925	700.445	0	689.133	-82.165	27.312.892
Total	1.326.193	52.446.876	1.118.977	0	955.897	-116.006	52.654.092

Banca	Valori contabile brute pentru		ajustarii specifice pentru riscul de credit	ajustarii generale pentru riscul de credit	Eliminari cumulate	Cheltuieli aferente ajustarilor pentru riscul de credit	Valori nete
	Expuneri in stare de nerambursare	Expuneri care nu se afla in stare de nerambursare					(a+b-c-d)
Articolul 442 (g) EU CR1-B							
Agricultura, silvicultura si pescuit	17.119	1.147.737	13.811	0	5.280	-3.038	1.151.045
Industria extractiva	6.590	49.375	6.751	0	3	-2.022	49.214
Industria prelucratoare	102.014	3.497.079	73.565	0	34.306	-2.489	3.525.528
Furnizarea energiei electrice, a gazelor naturale, a aburului si aerului conditionat	91.801	773.094	36.369	0	29.989	-551	828.526
Aprovizionare cu apa	5.290	106.198	2.210	0	858	614	109.278
Constructii	69.762	1.919.915	37.892	0	99.573	-9.465	1.951.785
Comert cu ridicata si cu amanuntul	140.422	5.085.212	104.040	0	53.972	-15.972	5.121.594
Transporturi si depozitare	8.458	1.512.948	14.367	0	10.648	-834	1.507.039
Servicii de cazare si alimentatie	1.932	406.027	5.049	0	9.910	-1.336	402.910
Informare si comunicatii	41.625	36.8417	35.355	0	1.324	-2.971	374.687
Activitati imobiliare	76.918	1.233.756	44.077	0	5.481	5.523	1.266.597
Activitati profesionale, stiintifice si tehnice	8.478	566.569	4.788	0	5.004	154	570.259
Activitati administrative si de sprijin	1.676	275.665	2.749	0	727	-420	274.592
Administrare publica si de aparare, asigurari sociale obligatorii	0	6.620.644	1.135	0	0	-308	6.619.509
Educatie	63	57.502	257	0	0	-31	57.308
Servicii de sanatate umana si activitati de asistenta sociala	510	370.877	2.356	0	869	-566	369.031
Arte, divertisment si activitati recreative	2.416	13.321	978	0	8.172	-129	14.759
Alte servicii	710.399	27.584.176	699.217	0	689.132	-84.131	27.595.358
Total	1.285.473	51.588.512	1.084.966	0	955.248	-117.972	51.789.019

Calitatea creditului expunerilor în funcție de geografie

Tabelul de mai jos prezintă calitatea creditului expunerilor bilanțiere și extrabilanțiere în funcție de repartizarea geografică (valorile nete).

Tabel 14.

Grup Articolul 442 (g) EU CR1-C	Valori contabile brute pentru		ajustării specifice pentru riscul de credit	ajustării generale pentru riscul de credit	Eliminări cumulate din bilanț	Cheltuieli aferente ajustării pentru riscul de credit	Valori nete (a+ b -c-d)
	Expuneri în stare de nerambursare	Expuneri care nu se afla în stare de nerambursare					
București-Ilfov	416.349	19.902.074	296.474	0	145.803	521	20.021.949
Centru	134.833	3.455.620	103.280	0	136.588	-7.381	3.487.173
Nord-Est	85.232	2.642.823	69.720	0	36.642	-6.526	2.658.335
Nord-Vest	191.571	3.150.782	109.766	0	38.719	-7.434	3.232.587
Alte țări	2.539	9.183.901	116.606	0	376.375	-57.903	9.069.834
Alte zone	0	119.009	0	0	0	0	119.009
Sud-Muntenia	195.182	4.350.407	166.955	0	88.848	-18.129	4.378.634
Sud-Est	109.287	4.215.775	85.353	0	54.399	-6.064	4.239.709
Sud-Vest Oltenia	70.548	2.330.515	59.400	0	35.652	-4.518	2.341.663
Vest	120.652	3.095.970	111.423	0	42.871	-8.572	3.105.199
Total	1.326.193	52.446.876	1.118.977	0	955.897	-116.006	52.654.092

Banca Articolul 442 (g) EU CR1-C	Valori contabile brute pentru		ajustării specifice pentru riscul de credit	ajustării generale pentru riscul de credit	Eliminări cumulate din bilanț	Cheltuieli aferente ajustării pentru riscul de credit	Valori nete (a+ b -c-d)
	Expuneri în stare de nerambursare	Expuneri care nu se afla în stare de nerambursare					
București-Ilfov	402.684	19.852.974	285.463	0	145.522	-1.445	19.970.195
Centru	131.149	3.341.741	99.605	0	136.561	-7.381	3.373.285
Nord-Est	81.084	2.543.961	65.314	0	36.472	-6.526	2.559.731
Nord-Vest	186.830	3.028.418	105.759	0	38.704	-7.434	3.109.489
Alte țări	1.815	9.174.813	115.951	0	376.375	-57.903	9.060.677
Alte zone	0	119.009	0	0	0	0	119.009
Sud-Muntenia	186.831	4.090.979	160.841	0	88.744	-18.129	4.116.969
Sud-Est	106.198	4.122.121	83.066	0	54.374	-6.064	4.145.253
Sud-Vest Oltenia	68.780	2.284.527	58.462	0	35.637	-4.518	2.294.845
Vest	120.102	3.029.969	110.505	0	42.859	-8.572	3.039.566
Total	1.285.473	51.588.512	1.084.966	0	955.248	-117.972	51.789.019

Creșterea vechimii expunerilor restante

Tabelul de mai jos prezintă analiza privind creșterea vechimii aferente înregistrării în contabilitate a expunerilor bilanțiere restante, indiferent de statutul lor de depreciere (valori contabile brute).

Tabel 15.

Grup

Articolul 442 (g) EU CR1-D	Valori contabile brute					
	≤ 30 zile	> 30 zile ≤ 60 zile	> 60 zile ≤ 90 zile	> 90 zile ≤ 180 zile	> 180 zile ≤ 1 an	> 1 an
Credite	1.367.403	168.792	90.489	159.781	184.180	375.382
Titluri de creanță	0	0	0	0	0	0
Expuneri totale	1.367.403	168.792	90.489	159.781	184.180	375.382

Banca

Articolul 442 (g) EU CR1-D	Valori contabile brute					
	≤ 30 zile	> 30 zile ≤ 60 zile	> 60 zile ≤ 90 zile	> 90 zile ≤ 180 zile	> 180 zile ≤ 1 an	> 1 an
Credite	1.317.179	161.592	89.224	156.141	179.838	352.577
Titluri de creanță	0	0	0	0	0	0
Expuneri totale	1.317.179	161.592	89.224	156.141	179.838	352.577

Expuneri neperformante și restructurate

Tabelul de mai jos prezintă expunerile neperformante și restructurate (valori contabile brute) în conformitate cu Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 680/2014 al Comisiei.

Tabel 16.

Grup

Articolul 442 (g) EU CR1-E	Valorile contabile brute ale expunerilor performante și neperformante							Deprecieri, provizioane și ajustări de valoare justă cumulate negative determinate de riscul de credit				Garantiile reale și garantiile financiare primite	
		Din care performante, dar restante > 30 zile și ≤ 90 zile	Din care expuneri performante restructurate	Din care neperformante				Asupra expunerilor performante		Asupra expunerilor neperformante		Asupra expunerilor neperformante	Din care expuneri restructurate
					Din care în stare de nerambursare	Din care depreciate	Din care restructurate		Din care restructurate		Din care restructurate		
Titluri de creanță	6.118.370	0	0	0	0	0	0	-3.337	0	0	0	0	0
Credite și avansuri	32.871.242	188.166	186.112	1.430.401	1.259.377	1.133.253	816.493	-376.606	-8.511	-738.735	-347.061	478.886	474.415
Expuneri extrabilanțiere	11.953.000	0	2.597	150.925	141.501	0	26.092	17.214	37	38.972	6.924	17.599	106

Banca

Articolul 442 (g) EU CR1-E	Valorile contabile brute ale expunerilor performante și neperformante							Deprecieri, provizioane și ajustări de valoare justă cumulate negative determinate de riscul de credit				Garantiile reale și garantiile financiare primite	
		Din care performante, dar restante > 30 zile și ≤ 90 zile	Din care expuneri performante restructurate	Din care neperformante				Asupra expunerilor performante		Asupra expunerilor neperformante		Asupra expunerilor neperformante	Din care expuneri restructurate
					Din care în stare de nerambursare	Din care depreciate	Din care restructurate		Din care restructurate		Din care restructurate		
Titluri de creanță	5.994.349	0	0	0	0	0	0	-3.298	0	0	0	0	0

Credite si avansuri	32.166.776	180.866	183.755	1.389.762	1.218.968	1.092.614	796.978	-371.005	-8.429	-710.363	-330.847	466.632	466.486
Expuneri extrabilantiere	11.876.086	0	2.597	150.925	141.501	0	26.092	16.832	37	38.972	6.924	17.599	106

Modificari ale stocului ajustarilor generale si specifice pentru riscul de credit

Tabelul de mai jos prezinta miscarile in ajustarile pentru depreciere.

Tabel 17.

Grup

<i>Articolul 442 (i) CRR</i> Mii RON	30 iunie 2019
Sold de deschidere	1.003.708
Majorari datorate ajustarilor constituite pentru pierderi probabile aferente creditelor, estimate in cursul perioadei	297.481
Diminuari datorate ajustarilor pentru depreciere reluate pentru pierderi probabile aferente creditelor, estimate in cursul perioadei	-156.677
Reduceri datorate anularilor ajustarilor cumulate pentru riscul de credit in cursul perioadei	-105.044
Transferuri intre ajustarile pentru riscul de credit	0
Impactul diferentelor de curs valutar	7.120
Combinari de activitati, inclusiv achizitionari si vanzari de filiale	0
Alte ajustari	15.881
Sold de inchidere	1.062.469
Recuperarile privind ajustarile pentru riscul de credit inregistrate in mod direct in contul de profit sau pierdere	-12.237
Ajustarile specifice pentru riscul de credit inregistrate in mod direct in contul de profit sau pierdere	0

Banca

<i>Articolul 442 (i) CRR</i> Mii RON	30 iunie 2019
Sold de deschidere	972.502
Majorari datorate ajustarilor constituite pentru pierderi probabile aferente creditelor, estimate in cursul perioadei	290.842
Diminuari datorate ajustarilor pentru depreciere reluate pentru pierderi probabile aferente creditelor, estimate in cursul perioadei	-152.159
Reduceri datorate anularilor ajustarilor cumulate pentru riscul de credit in cursul perioadei	-105.036
Transferuri intre ajustarile pentru riscul de credit	0
Impactul diferentelor de curs valutar	7.122
Combinari de activitati, inclusiv achizitionari si vanzari de filiale	0
Alte ajustari	15.881
Sold de inchidere	1.029.152
Recuperarile privind ajustarile pentru riscul de credit inregistrate in mod direct in contul de profit sau pierdere	-12.097
Ajustarile specifice pentru riscul de credit inregistrate in mod direct in contul de profit sau pierdere	0

Modificări ale stocului de credite și de titluri de creanță în stare de nerambursare și depreciate

Tabelul de mai jos prezintă modificările stocului de credite și de titluri de creanță în stare de nerambursare :

Tabel 18.

Grup

<i>Articolul 442 (i) CRR</i> Mii RON	Valoarea contabilă brută a expunerilor aflate în stare de nerambursare 30 iunie 2019
Sold de deschidere	1.182.830
Credite și titluri de creanță care se află în stare de nerambursare sau sunt depreciate față de ultima perioadă de raportare	183.189
Readuse la statutul de neaflare în stare de nerambursare	-20.205
Valorile eliminate din bilanț	-60.350
Alte modificări	-99.531
Sold de închidere	1.185.933

Banca

<i>Articolul 442 (i) CRR</i> Mii RON	Valoarea contabilă brută a expunerilor aflate în stare de nerambursare 30 iunie 2019
Sold de deschidere	1.147.078
Credite și titluri de creanță care se află în stare de nerambursare sau sunt depreciate față de ultima perioadă de raportare	175.245
Readuse la statutul de neaflare în stare de nerambursare	-20.035
Valorile eliminate din bilanț	-60.325
Alte modificări	-96.803
Sold de închidere	1.145.159

9. Articolul 443 CRR Active negrevate de sarcini

Obiectul principal de activitate al Bancii este reprezentat de furnizarea de servicii bancare pentru persoane fizice si juridice. Serviciile oferite includ: deschideri de cont curent, plati interne si internationale, operatiuni de schimb valutar, acordarea de finantari pentru nevoi operationale, finantari pe termen mediu, garantii bancare, acreditive. Principala sursa a activelor grevate cu sarcini provine din titluri de datorie gajate urmate de depozite colaterale. Cel mai mare volum al activelor negrevate cu sarcini provine din credite si avansuri acordate clientelei urmate de numerar si disponibilitati la Banca Centrala si de titluri de datorie.

Tabel 19.

<i>Grup Mii RON</i>	Valoarea contabila a activelor grevate cu sarcini	Valoarea justa a activelor grevate cu sarcini	Valoarea contabila a activelor negrevate cu sarcini	Valoarea justa a activelor negrevate cu sarcini
Activele institutiei raportoare	133.633		40.667.414	
Instrumente de capital	0	0	74.489	74.489
Titluri de datorie	107.789	107.838	6.291.730	6.374.302
Alte active	25.844		34.301.195	

<i>Grup Mii RON</i>	Valoarea justa a garantiilor reale primite sau a titlurilor proprii de datorie emise care sunt grevate cu sarcini	Valoarea justa a garantiilor reale primite sau a titlurilor proprii de datorie emise care sunt disponibile pentru a fi grevate cu sarcini
Garantii reale primite de institutiile raportoare	0	0
Instrumente de capital	0	0
Titluri de datorie	0	0
Alte garantii reale primite	0	0
Titluri proprii de datorie altele decat obligatiunile proprii garantate sau titlurile garantate cu active	0	0

<i>Grup Mii RON</i>	Datorii corespunzatoare, datorii contingente sau titluri de valoare date cu imprumut	Active, garantii reale primite si titluri proprii de datorii emise, altele decat obligatiunile garantate si titlurile garantate cu active grevate cu sarcini
Valoarea contabila a datoriilor financiare selectate	14.108	24.081

<i>Banca Mii RON</i>	Valoarea contabila a activelor grevate cu sarcini	Valoarea justa a activelor grevate cu sarcini	Valoarea contabila a activelor negrevate cu sarcini	Valoarea justa a activelor negrevate cu sarcini
Activele institutiei raportoare	132.204		39.880.683	
Instrumente de capital	0	0	57.619	57.619
Titluri de datorie	106.410	106.410	6.169.125	6.224.416
Alte active	25.794		33.653.939	

<i>Banca Mii RON</i>	Valoarea justa a garantiilor reale primite sau a titlurilor proprii de datorie emise care sunt grevate cu sarcini	Valoarea justa a garantiilor reale primite sau a titlurilor proprii de datorie emise care sunt disponibile pentru a fi grevate cu sarcini
Garantii reale primite de institutiile raportoare	0	0
Instrumente de capital	0	0
Titluri de datorie	0	0
Alte garantii reale primite	0	0
Titluri proprii de datorie altele decat obligatiunile proprii garantate sau titlurile garantate cu active	0	0

<i>Banca Mii RON</i>	Datorii corespunzatoare, datorii contingente sau titluri de valoare date cu imprumut	Active, garantii reale primite si titluri proprii de datorii emise, altele decat obligatiunile garantate si titlurile garantate cu active grevate cu sarcini
Valoarea contabila a datoriilor financiare selectate	14.108	24.081

10. Articolul 444 CRR Utilizarea ECAI (External Credit Assessment Institution)

Grupul RBI utilizeaza pentru expunerile fata de administratiile centrale tratate in Abordarea Standard evaluarile de credit furnizate de cele trei institutii externe de evaluare a creditului: Standard and Poor's, Moody's si Fitch. Pentru celelalte tipuri de expuneri, se utilizeaza evaluarile de credit furnizate de Standard and Poor's.

Evaluarile de credit furnizate de cele trei institutii externe de evaluare a creditului sunt mapate pe nivele de calitate a creditelor aferente claselor de expuneri definite in Abordarea Standardizata:

Tabel 20.

ECAIs	Scala de evaluare a calitatii creditului/ Nivelul de calitate a creditului	Standard and Poor's	Moody's	Fitch
Evaluari de credit pe termen lung	1	AAA to AA-	Aaa to Aa3	AAA to AA-
	2	A+ to A-	A1 to A3	A+ to A-
	3	BBB+ to BBB-	Baa1 to Baa3	BBB+ to BBB-
	4	BB+ to BB-	Ba1 to Ba3	BB+ to BB-
	5	B+ to B-	B1 to B3	B+ to B-
	6	CCC+ and below	Caa1 and below	CCC+ and below
Evaluari de credit pe termen scurt	1	A-1+, A-1	P-1	F1+, F1
	2	A-2	P-2	F2
	3	A-3	P-3	F3
	4	Below A-3	NP	Below F3
	5			
	6			

A. Defalcarea expunerilor aferente riscului de credit

La 30 Iunie 2019, valoarea totala a expunerilor si valorile expunerilor rezultate dupa aplicarea tehnicilor de diminuare a riscului de credit pentru care cerintele de capital se determina aplicand Abordarea Standard, se prezinta dupa cum urmeaza:

Tabel 21.

Nivel Individual - Valorii in mii Ron	Expunerea la risc*	Expunerea dupa aplicarea tehnicilor de diminuare a riscului de credit	Cerinte de capital
Clasele de expuneri din Abordarea standardizată (SA)	11,982,799	13,163,185	209,048
Administrații centrale sau bănci centrale	4,534,583	5,378,472	-
Administrații regionale sau autorități locale	867,895	880,544	12,937
Entități din sectorul public	48,109	48,109	3,849
Bănci multilaterale de dezvoltare	119,009	481,895	-
Organizații internaționale	-	-	-

Nivel Individual - Valorii in mii Ron	Expunerea la risc*	Expunerea dupa aplicarea tehnicilor de diminuare a riscului de credit	Cerinte de capital
Instituții	540,632	540,632	-
Societăți, din care cu evaluare de credit	3,373,940	3,335,243	119,156
ECAI:			
<i>Nivelul de calitate a creditului 5</i>	23,820	23,820	2,858
Retail	74,314	73,973	3,128
Expuneri garantate cu ipotecă asupra bunurilor imobile	18,382	18,382	482
Expuneri în stare de nerambursare	1,211	1,211	97
Elemente asociate unui risc extrem de ridicat	-	-	-
Obligațiuni garantate	-	-	-
Creanțe asupra instituțiilor și societăților cu o evaluare de credit pe termen scurt	-	-	-
Organisme de plasament colectiv (OPC)	-	-	-
Titluri de capital	-	-	-
Alte elemente	2,404,724	2,404,724	69,400

* Valoarea expunerii la risc este reprezentată de valoarea contabilă a elementelor bilanțiere și extrabilanțiere, diminuată cu ajustările de valoare și provizioane, determinate aplicând standardele prudentiale

Nivel Consolidat - Valorii in mii Ron	Expunerea la risc*	Expunerea dupa aplicarea tehnicilor de diminuare a riscului de credit	Cerinte de capital
Clasele de expuneri din Abordarea standardizată (SA)	12,739,314	13,919,701	277,675
Administrații centrale sau bănci centrale	4,655,819	-	-
Administrații regionale sau autorități locale	883,006	164,735	13,179
Entități din sectorul public	48,109	48,109	3,849
Bănci multilaterale de dezvoltare	119,009	-	-
Organizații internaționale	-	-	-
Instituții	35,276	8,447	676
Societăți, din care cu evaluare de credit ECAI:	3,989,749	2,002,569	160,206
<i>Nivelul de calitate a creditului 5</i>	23,820	35,730	2,858
Retail	497,550	275,020	22,002
Expuneri garantate cu ipotecă asupra bunurilor imobile	56,552	34,767	2,781
Expuneri în stare de nerambursare	14,092	12,402	992
Elemente asociate unui risc extrem de ridicat	-	-	-
Obligațiuni garantate	-	-	-
Creanțe asupra instituțiilor și societăților cu o evaluare de credit pe termen scurt	-	-	-
Organisme de plasament colectiv (OPC)	16,870	16,870	1,350
Titluri de capital	1	1	0
Alte elemente	2,423,281	908,020	72,642

* Valoarea expunerii la risc este reprezentată de valoarea contabilă a elementelor bilanțiere și extrabilanțiere, diminuată cu ajustările de valoare și provizioane, determinate aplicând standardele prudentiale

Tabel 22. Defalcarea expunerilor reglementate in expuneri bilantiere si extrabilantiere, inainte si dupa aplicarea factorului de conversie și a tehnicilor de diminuare a riscurilor, precum si prezentarea ponderii de risc medii aferente fiecărei clase de expunere.

Nivel Individual - Valorii in mii Ron	Expuneri înainte de CCF și de CRM		Expuneri după CCF și CRM		RWA și densitatea RWA	
	Valoare bilanțieră	Valoare extrabilanțieră	Valoare bilanțieră	Valoare extrabilanțieră	RWA	Densitatea RWA
Clasele de expuneri din Abordarea standardizată (SA)	9,595,673	2,382,648	10,762,681	260,533	2,613,104	24%
Administrații centrale sau bănci centrale	4,534,583	-	5,378,426	34	-	0%
Administrații regionale sau autorități locale	727,372	140,524	740,020	68,541	161,713	20%
Entități din sectorul public	48,109	-	48,109	-	48,109	100%
Bănci multilaterale de dezvoltare	119,009	-	463,968	12,391	-	0%
Organizații internaționale	-	-	-	-	-	0%
Instituții	341,770	198,861	341,770	4,729	1,489,448	101%
Societăți, din care cu evaluare de credit ECAI:	1,336,677	2,032,786	1,302,983	170,078	-	0%
Retail	64,261	10,052	63,512	4,582	39,098	57%
Expuneri garantate cu ipotecă asupra bunurilor imobile	17,957	425	17,957	177	6,028	33%
Expuneri în stare de nerambursare	1,211	-	1,211	-	1,215	100%
Elemente asociate unui risc extrem de ridicat	-	-	-	-	-	0%
Obligațiuni garantate	-	-	-	-	-	0%
Creanțe asupra instituțiilor și societăților cu o evaluare de credit pe termen scurt	-	-	-	-	-	0%
Organisme de plasament colectiv (OPC)	-	-	-	-	-	0%
Titluri de capital	-	-	-	-	-	0%
Alte elemente	2,404,724	-	2,404,724	-	867,494	36%

*CCF- factor de conversie

** CRM-tehnici de diminuare a riscului de credit, eligibile pentru determinarea cerintelor de capital

Nivel Consolidat - Valorii in mii Ron	Expuneri înainte de CCF și de CRM		Expuneri după CCF și CRM		RWA și densitatea RWA	
	Valoare bilanțieră	Valoare extrabilanțieră	Valoare bilanțieră	Valoare extrabilanțieră	RWA	Densitatea RWA
Clasele de expuneri din Abordarea standardizată (SA)	10,474,137	2,260,701	11,641,144	294,591	3,470,939	29%
Administrații centrale sau bănci centrale	4,654,486	1,333	5,498,329	1,367	-	0%
Administrații regionale sau autorități locale	742,483	140,524	755,132	68,541	164,735	20%
Entități din sectorul public	48,109	-	48,109	-	48,109	100%
Bănci multilaterale de dezvoltare	119,009	-	463,968	12,391	-	0%
Organizații internaționale	-	-	-	-	8,447	0%
Instituții	35,276	-	38,056	4,729	2,002,569	97%
Societăți, din care cu evaluare de credit ECAI:	1,900,053	2,085,219	1,866,359	195,958	-	0%
<i>Nivelul de calitate a creditului 5</i>	-	-	-	-	-	0%
Retail	464,349	33,200	460,534	16,156	275,020	58%
Expuneri garantate cu ipotecă asupra bunurilor imobile	56,128	425	56,128	177	34,767	62%
Expuneri în stare de nerambursare	14,092	-	11,297	-	12,402	110%
Elemente asociate unui risc extrem de ridicat	-	-	-	-	-	0%
Obligațiuni garantate	-	-	-	-	-	0%
Creanțe asupra instituțiilor și societăților cu o evaluare de credit pe termen scurt	-	-	-	-	-	0%
Organisme de plasament colectiv (OPC)	16,870	-	16,870	-	16,870	0%
Titluri de capital	1	-	1	-	1	100%
Alte elemente	2,423,281	-	2,426,362	-	908,020	37%

*CCF- factor de conversie

** CRM-tehnici de diminuare a riscului de credit, eligibile pentru determinarea cerințelor de capital

Tabel 23. Defalcare in functie de ponderile de risc a expunerilor dupa aplicarea factorului de conversie și dupa tehnicile de diminuare a riscurilor:

Nivel Individual - Valorii in mii Ron	Pondere de risc						Total	Din care nu beneficiază de rating
	0%	20%	35%	75%	100%	150%		
Clasele de expuneri din Abordarea standardizată (SA)	7,307,223	914,594	14,221	72,007	2,349,317	23,828	11,051,510	11,003,871
Administrații centrale sau bănci centrale	5,378,460	-	-	-	-	-	5,378,460	5,378,460
Administrații regionale sau autorități locale	-	808,562	-	-	0	-	808,562	808,562
Entități din sectorul public	-	1	-	-	48,109	-	48,109	48,109
Bănci multilaterale de dezvoltare	476,359	-	-	-	-	-	476,359	476,359
Organizații internaționale	-	-	-	-	-	-	-	-
Instituții	346,499	-	-	-	-	-	346,499	346,499
Societăți, din care cu evaluare de credit ECAI:	-	-	-	-	1,453,718	23,820	1,477,538	1,429,898
<i>Nivelul de calitate a creditului 5</i>	-	-	-	-	-	23,820	23,820	23,820
Retail	-	-	-	68,094	-	-	68,094	68,094
Expuneri garantate cu ipotecă asupra bunurilor imobile	-	-	14,221	3,913	-	-	18,134	18,134
Expuneri în stare de nerambursare	-	-	-	-	1,203	8	1,211	1,211
Elemente asociate unui risc extrem de ridicat	-	-	-	-	-	-	-	-
Obligațiuni garantate	-	-	-	-	-	-	-	-
Creanțe asupra instituțiilor și societăților cu o evaluare de credit pe termen scurt	-	-	-	-	-	-	-	-
Organisme de plasament colectiv (OPC)	-	-	-	-	-	-	-	-
Titluri de capital	-	-	-	-	-	-	-	-
Alte elemente	1,452,404	106,032	-	-	846,288	-	2,404,724	2,404,724

*Ponderile de risc 2%,4%,10%,50%,70%,370%,1250%, Altele si Dedusa nu au fost prezentate in tabelul de mai sus deoarece nu exista expuneri care se califica pentru aceste ponderi de risc.

Nivel Consolidat - Valorii in mii Ron	Pondere de risc						Total	Din care nu beneficiază de rating
	0%	20%	35%	75%	100%	150%		
Clasele de expuneri din Abordarea standardizată (SA)	7,409,573	964,974	26,840	480,603	3,029,405	26,030	11,940,212	11,892,573
Administrații centrale sau bănci centrale	5,499,697	-	-	-	-	-	5,499,697	5,499,697
Administrații regionale sau autorități locale	-	823,673	-	-	0	-	823,673	823,673

Entități din sectorul public	-	1	-	-	48,109	-	48,109	48,109
Bănci multilaterale de dezvoltare	476,359	-	-	-	-	-	476,359	476,359
Organizații internaționale	-	-	-	-	-	-	-	-
Instituții	-	35,269	-	-	-	-	38,056	38,056
Societăți, din care cu evaluare de credit ECAI:	-	-	-	-	2,042,975	23,820	2,066,794	2,019,155
Nivelul de calitate a creditului 5	-	-	-	-	-	-	-	-
Retail	-	-	-	476,690	-	-	476,690	476,690
Expuneri garantate cu ipoteci asupra bunurilor imobile	-	-	26,840	3,913	25,551	-	56,304	56,304
Expuneri în stare de nerambursare	-	-	-	-	9,086	2,211	11,297	11,297
Elemente asociate unui risc extrem de ridicat	-	-	-	-	-	-	-	-
Obligațiuni garantate	-	-	-	-	-	-	-	-
Creanțe asupra instituțiilor și societăților cu o evaluare de credit pe termen scurt	-	-	-	-	-	-	-	-
Organisme de plasament colectiv (OPC)	-	-	-	-	16,870	-	16,870	16,870
Titluri de capital	-	-	-	-	1	-	1	1
Alte elemente	1,433,517	106,032	-	-	886,813	-	2,426,362	2,426,362

*Ponderile de risc 2%,4%,10%,70%,370%,1250%, Altele și Dedusa nu au fost prezentate în tabelul de mai sus deoarece nu există expuneri care se califică pentru aceste ponderi de risc.

11. Articolul 445 CRR Expunerea la Riscul de Piata

Raiffeisen Bank S.A. calculeaza cerinta de capital pentru riscul de piata utilizand metodologia standard descrisa in CRR.

Cerinta de capital pentru riscul de piata la 30 Iunie 2019, respectiv 31 Decembrie 2018 este urmatoarea:

Tabel 24.

Mii RON	30-Iun-19	31-Dec-18
Cerinte de fonduri proprii pentru riscul de pozitie general aferent instrumentelor de datorie tranzactionate	14,839	8,374
Cerinte de fonduri proprii pentru riscul de pozitie specific aferent instrumentelor de datorie tranzactionate	227	1,773
Cerinte de fonduri proprii pentru riscul valutar	4,542	33,171
Total cerinte de fonduri proprii pentru riscul de piata	19,608	43,318

12. Articolul 446 CRR Riscul Operational

In cadrul Raiffeisen Bank marimea capitalului adecvat profilului de risc operational se calculeaza, atat pentru scopuri interne cat si pentru scopuri prudentiale la nivel local, dupa **Metoda Abordarii Standard**.

La nivel Grupului RBI, marimea capitalului adecvat profilului de risc operational se calculeaza, atat pentru scopuri interne cat si pentru scopuri prudentiale folosind **Metoda Abordarii Avansate**, Raiffeisen Bank fiind parte dintre entitatile pentru care aceasta metoda de calcul este aplicata. Grupul RBI a primit aprobarea European Central Bank (ECB) la sfarsitul anului 2016.

13. Articolul 448 CRR Expuneri la riscul de rata dobanzii pentru activitati din afara portofoliului de tranzactionare

Obiectivul bancii in ceea ce priveste administrarea riscului de piata este de a controla expunerea bancii la acest tip de risc, prin stabilirea unor limite. Aceste limite privind riscul de piata sunt detaliate in „Politica privind riscul de piata”, care prezinta principalele tipuri de riscuri de piata la care banca este expusa (riscul de curs valutar si riscul de rata a dobanzii), precum si structura si valoarea limitelor de piata. Banca are urmatoarele tipuri de limite de risc de piata:

- Limite de sensibilitate (basis point value) pe total si pe diferite benzi de refixare a dobanzii (pentru riscul de rata dobanzii)

- Limite de stopare a pierderii pentru riscul de rata dobanzii si riscul valutar si praguri de atentionare pentru riscul de rata dobanzii
- Limite pentru pozitia valutara maxima deschisa pe valute si pe total (pentru riscul valutar)
- Limite pentru Valoarea la Risc (considerand riscul de rata dobanzii, riscul valutar, riscul de credit spread).

Functia de control a riscului de piata este asigurata de un departament dedicat din cadrul Directiei Grup Risc Control si Managementul Portofoliului, in conformitate cu Regulamentul de Organizare si Functionare al bancii. Sfera de cuprindere a procesului de administrare al riscului de piata se refera la toate riscurile de piata la care banca inregistreaza expuneri, la nivel individual si consolidat. Monitorizarea riscurilor de piata la care banca este expusa se realizeaza cu frecventa zilnica sau saptamanala, iar raportarea expunerilor la acest risc se face catre conducerea bancii (zilnic) si catre Comitetul de Active si Pasive (lunar).

Riscul principal la care sunt expuse activitatile din afara portofoliului de tranzactionare este riscul de pierdere ca urmare a modificarilor in fluxurile de numerar viitoare sau a valorii de piata a instrumentelor financiare determinate de fluctuatia ratelor de dobanda.

Principalele surse ale riscului de rata a dobanzii din activitatile din afara portofoliului de tranzactionare (banking book) sunt reprezentate de corelatiile imperfecte dintre data maturitatii (pentru activele si datoriile purtatoare de rate fixe de dobanda) sau data refixarii dobanzii (pentru activele si datoriile purtatoare de rate de dobanda variabile), evolutia adversa a curbei dobanzilor (evolutia neparalela a ratelor de dobanda a activelor si pasivelor purtatoare de dobanda) si corelatia imperfecta in ajustarea ratelor de incasat si de platit pentru diferite instrumente financiare cu caracteristici de refixare a dobanzii asemanatoare dar nu identice.

Principalele valute pentru care Banca detine pozitii deschise la riscul de rata dobanzii sunt RON, EUR, USD si CHF. Exista pozitii deschise si in alte valute in afara celor principale insa de dimensiuni foarte reduse.

La nivelul Bancii gestionarea riscului de rata dobanzii din activitati din afara portofoliului de tranzactionare (cu exceptia portofoliului de titluri din afara portofoliului de tranzactionare care nu sunt parte din portofoliul de lichiditate) este realizata de Directia Managementul Bilantului si Portofoliului din cadrul Diviziei Trezorerie in concordanta cu Strategia Raiffeisen Bank S.A. in domeniul administrarii riscului de rata dobanzii din activitati din afara portofoliului de tranzactionare aprobata de catre Comitetul pentru Active si Pasive (ALCO) si in cadrul sistemului de limite de risc de piata aprobate.

Acoperirea riscului de rata dobanzii se poate realiza prin instrumente bilantiere sau prin instrumente financiare derivate. Instrumentele financiare derivate utilizate de Banca pentru reducerea riscului de rata dobanzii includ swap-uri pe rata dobanzii a caror valoare se schimba in functie de modificarile ratelor de dobanda.

Pentru a masura riscul de rata a dobanzii, banca calculeaza un gap pentru rata dobanzii, in care fluxurile de numerar aferente activelor si datoriilor sensibile la ratele dobanzii sunt grupate in functie

de maturitatea contractuală sau de momentul contractual de refixare a dobânzii. Elementele fără maturitate contractuală și fără reguli contractuale de refixare a dobânzii, cum sunt conturile curente și conturile de economii, sunt modelate și repartizate pe benzi de scadență.

Raportul de tip gap de rată dobânzii pentru activitățile din afara portofoliului de tranzacționare este realizat cu frecvență săptămânală. Raportarea privind expunerea la riscul de rată a dobânzii se realizează cu frecvență lunară în ALCO.

Mai jos este prezentată variația valorii economice a bilanțului (include atât activitățile din portofoliul de tranzacționare cât și cele din afara sa) la data de 30 iunie 2019 și 31 decembrie 2018 ca urmare a unor șocuri de 200bp pentru întreaga curbă a randamentelor defalcată pe valute (presupunând că nu există mișcări asimetrice în curbă dobânzii și o poziție bilanțieră constantă):

Tabel 25.

Mii RON	30 Iunie 2019		31 Decembrie 2018	
	200 bp	200 bp	200 bp	200 bp
	Creșteri	Descreșteri	Creșteri	Descreșteri
RON	119.227	142.441	55.741	71.425
EUR	43.815	41.860	107.520	110.882
USD	13.315	14.483	9.705	10.445
CHF	4.611	5.264	6.887	7.673
Total	180.968	204.048	179.852	200.426

14. Articolul 449 CRR Expunerea la pozitiile din securitizare

Pozitiile in securitizare detinute de banca reprezinta o securitizare sintetica si sunt originare ca urmare a participarii bancii in initiativa JEREMIE.

Initiativa **JEREMIE** reprezinta un set de actiuni avand ca obiectiv cresterea accesului la finantare al IMM-urilor. Initiativa este organizata in Romania prin intermediul Fondului European De Investitii, care administreaza fonduri puse la dispozitie de Fondul European de Dezvoltare Regionala (FEDR). **Fondul European de Investitii (EIF)**, este parte a Bancii Europene de Investitii, si reprezinta principalul instrument de promovare a finantarilor oferite de Comisia Europeana. Fondul ofera capital de risc pentru IMM-uri si furnizeaza garantii institutiilor financiare pentru a acoperi imprumaturile acordate IMM-urilor. Prin programul JEREMIE s-a garantat in proportie de 80% finantarile acordate companiilor eligibile, utilizand surse din Programul Operational Sectorial Cresterea Competitivitatii Economice (POS-CCE).

Obiectivele bancii in legatura cu activitatea de securitizare

In Decembrie 2010, Raiffeisen Bank S.A. a incheiat tranzactia de securitizare sintetica in cadrul initiativei JEREMIE, prin care Fondul European de Investitii (FEI) acopera partial riscul de credit al unui portofoliu de credite acordate de catre banca intreprinderilor mici si mijlocii (IMM). Instrumentul folosit este o garantie de portofoliu care acopera prima pierdere. Prin participarea la acest program, obiectivul bancii este de a eficientiza utilizarea capitalului, beneficiul fiind transferat clientului, printr-un cost mai mic al creditului si o cerinta diminuată de garantare.

Raiffeisen Bank in rolul de originator

In programul JEREMIE, prin contractul semnat cu FEI, acesta din urma garanteaza 80% din fiecare credit eligibil inclus in portofoliu, acoperind pierderile pana la un maxim de 25% din valoarea portofoliului. La 30 Iunie 2019, volumul portofoliului de credite aflat in securitizare este de 16,438 mii Ron integral garantat de EIF (la 31 decembrie 2018, portofoliul securitizat a fost in valoare de 19,701 mii Ron), dupa cum urmeaza:

Tabel 26.

Valoarea totală a expunerilor din securitizări inițiate	Protecția creditului pentru expunerile securitizate	Poziții din securitizare: expunere inițială			Valoarea totală ponderată la risc a expunerii
		Total, din care:	deduse din fondurile proprii	supuse unor ponderi de risc *	
16,438	(16,438)	-	-	-	-

* determinarea cerintelor de capital se efectueaza aplicand Metoda Formulei Reglementate

Mentionam ca in Decembrie 2014 acest program tratat ca securitizare a fost incheiat.

Rolurile bancii in procesul de securitizare

Raiffeisen Bank S.A. nu are investitii in pozitii de securitizare sau resecuritizare.

15. Articolul 451 CRR Efectul de levier

În plus față de cerințele minime de capital, CRR a introdus indicatorul efectului de levier ca instrument de limitare a riscului de îndatorare excesivă.

Efectul de levier reprezintă acumularea excesivă de către bănci a unor expuneri în raport cu fondurile lor proprii. Indicatorul efectului de levier poate fi considerat un indicator simplificat de solvabilitate datorită faptului că măsura volumul activelor neponderate la risc comparativ cu fondurile proprii de nivel 1.

Procesul de gestionare a riscului asociat folosirii excesive a efectului de levier

Raiffeisen Bank S.A. monitorizează nivelul și modificările indicatorului efectului de levier, precum și riscul legat de efectul de levier ca parte a procesului de evaluare a adecvării capitalului intern (ICAAP).

Factorii cu impact asupra indicatorului efectului de levier în perioada de referință

La data de 30 iunie 2019, indicatorul efectului de levier al RBRO la nivel individual a fost de 8.19 %, iar la nivel consolidat de 8.17%, după cum urmează (valorii în mii Ron):

Tabel 27.

Rezumatul reconcilierii activelor contabile și a expunerilor pentru calcularea indicatorului efectului de levier	Nivel Individual	Nivel Consolidat
Total active conform situațiilor financiare publicate	40,012,886	40,801,047
Ajustări pentru instrumentele financiare derivate	57,472	57,472
Ajustare pentru elementele extrabilanțiere (și anume conversia expunerilor extrabilanțiere în sume de credit echivalente)	3,830,859	3,906,439
Alte ajustări	(183,960)	(180,307)
Indicatorul de măsurare a expunerii totale pentru calcularea indicatorului efectului de levier	43,717,257	44,584,651

Prezentarea informațiilor comune cu privire la indicatorul efectului de levier	Nivel Individual	Nivel Consolidat
Elemente bilanțiere (cu excepția instrumentelor financiare derivate, a SFT și a activelor fiduciare, dar incluzând garanțiile reale).	38,553,562	39,503,562
(Valoarea activelor deduse în momentul stabilirii fondurilor proprii de nivel 1)	(186,463)	(189,343)
Total expuneri bilanțiere (cu excepția instrumentelor financiare derivate, a SFT și a activelor fiduciare) (suma liniilor 1 și 2) 16.2.2016 L 39/9 Jurnalul Oficial al Uniunii Europene RO	38,367,099	39,314,219
Costul de înlocuire a tuturor tranzacțiilor cu instrumente financiare derivate (și anume fără marja de variație în numerar eligibilă)	36,372	36,372

Sume suplimentare pentru expunerea potențială viitoare (Potential Future Exposure – „PFE”) aferente tuturor tranzacțiilor cu instrumente financiare derivate (metoda marcării la piață)	57,472	57,472
Total expuneri la instrumente financiare derivate (suma liniilor 4 – 10)	93,844	93,844
Active SFT brute (fără recunoașterea compensării), după ajustarea tranzacțiilor contabile de vânzare	1,612,316	1,612,316
Total expuneri la tranzacțiile de finanțare prin titluri (suma liniilor 12 – 15a)	1,612,316	1,612,316
Expuneri extrabilanțiere exprimate în valoarea noțională brută	11,831,937	1,290,568
(Ajustări pentru conversia în sume de credit echivalente)	(8,001,078)	2,615,872
Alte expuneri extrabilanțiere (suma liniilor 17 și 18)	3,830,859	3,906,439
Fonduri proprii de nivel 1	3,594,444	3,672,204
Indicatorul de măsurare a expunerii totale pentru calcularea indicatorului efectului de levier (suma liniilor 3, 11, 16, 19, UE-19a și UE-19b)	43,904,117	44,926,818
Indicatorul efectului de levier	8.19%	8.17%

Defalcarea expunerilor bilanțiere (cu excepția instrumentelor financiare derivate, a SFT și a expunerilor exceptate)	Nivel Individual	Nivel Consolidat
Totalul expunerilor bilanțiere (cu excepția instrumentelor financiare derivate, a SFT și a expunerilor exceptate), din care:	33,014,089	39,503,562
Expuneri aferente portofoliului de tranzacționare	384,206	284,485
Expuneri aferente portofoliului bancar, din care:	32,629,883	39,219,077
Obligațiuni garantate	-	-
Expuneri considerate ca fiind suverane	11,600,521	8,459,011
Expuneri față de administrații regionale, bănci de dezvoltare multilaterală, organizații internaționale și entități din sectorul public, care nu sunt tratate ca entități suverane	647,081	792,721

Instituții	537,329	1,263,799
Expuneri garantate cu ipotecă asupra bunurilor imobile	4,484,383	6,628,071
Expuneri de tip retail	6,329,664	8,790,897
Societăți	6,141,953	9,784,251
Expuneri în stare de nerambursare	677,981	566,133
Alte expuneri (de exemplu, titluri de capital, securitizări și alte active care nu corespund unor obligații de credit);	2,210,972	2,934,194

16. Articolul 452 CRR Utilizarea abordării IRB în ceea ce privește riscul de credit

A. Tipurile de abordări aprobate de Banca Națională a României

A.1. Abordarea bazată pe modele interne de rating (IRB)

Raiffeisen Bank S.A. aplică metoda IRB, exceptând tipurile de expuneri pentru care a fost primită aprobarea de aplicare a Abordării Standard (permanent sau temporar), detaliate după cum urmează:

A.2. Abordarea Standard Permanent

Conform prevederilor art. 150 din CRR, pentru urmatoarele clase de expuneri, banca indeplineste conditii de utilizare partiala permanent:

- Expuneri fata de administratiile centrale sau bancile centrale, exprimate in moneda Ron sau intr-o valuta a unui stat membru UE
- Expuneri fata de Organizatii Internationale
- Expuneri fata de Banci Multilaterale de Dezvoltare
- Expuneri fata de administratii regionale sau autoritati locale
- Expuneri fata de organismele administrative si entitatile fara scop lucrativ, incluzand Entitati apartinand sectorului public si biserici si comunitati religioase
- Expuneri de tip retail aferente clientilor persoane fizice cu tratament non-retail sau credite pentru achizitia de autoturisme sau cei care beneficiaza de expuneri sub forma de scrisori de garantie

Aplicarea Abordarii Standard Permanent pentru aceste clase de expuneri se datoreaza numarului limitat al contrapartilor iar implementarea unui sistem de rating pentru contrapartile respective constituie un efort excesiv pentru banca, sau datorita apartenantei la unitati operationale de mica importanta, claselor de expuneri sau tipurilor de expuneri care nu sunt semnificative din perspectiva dimensiunii si a profilului de risc.

A.3. Abordarea Standard Temporar

Expuneri de tip retail, reprezentate de portofoliile de clientii de tip Professionals (din portofoliul Micro), respectiv cel achizitionat de la Citibank in 2013, au aprobatia de a utiliza temporar abordarea standard, pana la aprobarea utilizarii IRB.

B. Structura sistemelor interne de rating

Rating-urile externe sunt aplicate in mod direct doar in cazul operatiunilor de securitizare.

Pentru toate celelalte tipuri de active, un rating extern existent nu inlocuieste un rating intern si prin urmare nu anuleaza obligativitatea crearii unui rating intern. Rating-urile externe nu sunt utilizate ca input in niciunul dintre modelele de rating interne; rating-urile externe sunt utilizate doar in scopul comparatiei cu rating-urile interne. In procesul de determinare a rating-urilor interne, rating-urile externe si documentatia acestora sunt folosite exclusiv ca informatie aditionala.

Comparatia intre rating-urile interne si cele externe in tabele de mapare constituie un element de baza cu precadere in procesul de validare a modelelor de rating aferente portofoliilor cu probabilitate de nerambursare scazuta ("low-default").

Tabelul urmator prezinta tipurile de expuneri si modelul de rating folosit pentru fiecare dintre acestea:

Tabel 28.

Clasa de expuneri	Modelul de rating											
	CORP	LCO	SMB	SLOT	INS	SOV	LRG	FIN	CIU	PI	Micro	
Retail										X	X	
Administratii centrale sau Banci centrale						X						
Societati din sectorul public	X	X				X	X					
Institutii financiare								X				
Corporatii	X	X	X		X			X	X			
Finantari specializate				X								
Persoane fizice non-retail	X	X										
Creante provenind din titluri de capital	X	X		X	X			X				

PI: Persoane fizice, CORP: Corporatii/Companii, LCO: Companii Mari, SMB: Intreprinderi Mici si Mijlocii (IMM), SLOT: Finantari Specializate, INS: Societati de Asigurare, SOV: Administratii Centrale, LRG: Administratii Publice Locale, FIN: Institutii Financiare, CIU: Organisme de Plasament Colectiv

B.1 Utilizarea estimarilor interne

In conformitate cu abordarea IRB, estimari ale parametrilor interni de risc sunt utilizate nu doar in calcularea cerintei de capital, dar si pentru determinarea costului standard al riscului, profitabilitatii si capitalului economic.

B.2 Mecanisme de control pentru sistemele de rating

Modelele de rating non-retail sunt validate centralizat la nivelul RBI AG pentru toate institutiile membre ale Grupului RBI, de catre departamentul "Validarea Modelelor de Rating" o structura independenta de Divizia de Risk si de divizia "Risk Controlling". Sistemele de rating sunt revizuite cu ajutorul unor mecanisme de validare, pe baza urmatoarelor metode:

- Evaluarea documentatiei modelelor de rating
- Evaluarea ipotezelor ce stau la baza modelelor de rating (model design)
- Evaluarea calitatii datelor utilizate pentru validare

- Evaluarea aplicării rezultatelor modelelor de rating
- Analize ale distribuției portofoliului pe clasele de rating
- Monitorizarea performanței de discriminare a rating-ului final
- Evaluarea performanței de discriminare a input-urilor individuale și a sub-modulelor sistemelor de rating
- Compararea între rata de nerambursare estimată și cea observată
- Evaluarea stabilității modelului de rating
- Determinarea și analiza matricelor de migrare
- Monitorizarea relației între rating-urile interne și cele externe

Modelele de rating retail sunt validate periodic local de către Departamentul Metodologie Risc de Credit și Validare, iar validarea anuală este realizată prin intermediul unui Comitet de Validare la nivelul RBI Group. Prin urmare, această structură de validare este independentă de zonele unde riscul de credit este generat.

B.3 Descrierea procesului de rating intern

B.3.1 Informatii generale

Un client este alocat unui anumit model de rating pe baza clasei de expuneri în care este încadrat la momentul calculării rating-ului. Această mapare între clasa de expuneri și modelul de rating adecvat constituie o parte fixă a bazei de date de rating, ce documentează pașii de urmat în crearea unui rating, împreună cu procesul de rating în sine.

În toate modelele de rating utilizate în Grupul RBI, "principiul celor patru ochi" (controlul dual) este aplicat cu strictețe. Principiile de conformitate sunt documentate în baza de date de rating. Toți angajații și comitetele implicate în procesul de rating trebuie înregistrați în această bază de date.

Creanțele provenite din titluri de capital sunt alocate unui model de rating în funcție de tipul clientului respectiv. Pentru aceste tipuri de active expunerile ponderate sunt determinate folosindu-se metoda PD/LGD.

B.3.2 Modelul de rating Corporatii

Aria de Aplicabilitate

Clientii Corporației/Companii sunt alocați fie modelului de rating Corporației Mari, fie Corporației, fie IMM. Delimitarea între modelele Corporației și IMM se bazează pe următoarele două criterii, pentru care pragurile de delimitare sunt stabilite la nivelul fiecărei țări: "cifra de afaceri" și "expunerea față de bancă". Delimitarea între modelele Corporației Mari și Corporației se bazează pe pragurile stabilite pentru criteriile "total venituri" și "total active"; ambele praguri trebuie depășite pentru încadrarea în modelul Corporației Mari.

Dezvoltare și Obiective

Modelul de rating Corporației a fost dezvoltat de experți RBI, pe baza datelor interne colectate din toate unitățile Grupului RBI, folosind metode statistice moderne, precum și raționamente expert ale analiștilor de rating din RBI AG și din alte unități ale Grupului RBI.

Parametrii cantitativi și calitativi sunt combinați statistic pentru a obține o evaluare completă a bonității clientului.

Modelul de Rating

Modelul de rating Corporatii are doua componente:

- **Analiza cantitativa**

Modelul este bazat pe evaluarea informatiilor financiare ale clientului. Variabilele cantitative incluse in model, precum si ponderea fiecarei variabile, au fost determinate statistic, avand ca scop maximizarea puterii de discriminare pe o perioada de un an. Scorul cantitativ tine seama si de tendintele recente in situatia financiara a clientului, precum si de previziunile acestuia.

- **Analiza calitativa**

Sectiunea calitativa se bazeaza pe un set de intrebari-cheie, la care analistul de rating furnizeaza raspuns. Setul de intrebari este construit intr-o maniera care sa favorizeze o evaluare obiectiva. Variabilele calitative, ponderea fiecarei variabile, precum si scorul alocat fiecarui posibil raspuns au fost determinate statistic, avand ca scop maximizarea puterii de predictie pe o perioada de un an.

Rating-ul clientilor Corporatii rezulta din combinarea optima a evaluarii cantitative cu evaluarea calitativa, precum si posibile semnale de avertizare. Modelul de rating Corporatii evalueaza riscul in mod diferit in functie de sectorul de activitate a clientului si tara de resedinta a acestuia.

Output-ul modelului de rating

Rezultatul final al modelului de rating Corporatii este incadrarea clientului in una dintre cele 25 de clase de rating, fiecare avand alocata o probabilitate de nerambursare.

Rating-ul clientului este un factor esential in decizia de creditare si influenteaza semnificativ conditiile in care un client este creditat. De asemenea, rating-ul constituie baza pentru determinarea cerintei de capital.

Procesul de rating

Responsabilul de Clientela obtine situatiile financiare si informatiile aditionale necesare pentru rating. Aceste informatii sunt transmise catre analistul de rating, impreuna cu solicitarea de a aloca un rating clientului respectiv. Din acest moment, Responsabilul de Clientela nu mai are o influenta directa in determinarea rating-ului.

Parametrii cantitativi si calitativi sunt inregistrati si procesati in modelul de rating exclusiv de catre analistul de rating. Rezultatul acestui proces il constituie determinarea unui rating intern si astfel incadrarea clientului intr-o clasa de rating. Rating-urile astfel create sunt documentate in baza de date de rating.

Cu toate ca acesta este un model de rating statistic, analistul de rating poarta responsabilitatea finala a rating-ului alocat, astfel ca este necesara o evaluare critica a situatiilor financiare ale clientului, precum si a parametrilor relevanti de natura calitativa. Daca este necesar, analistul de rating poate ajusta manual rating-ul, astfel incat acesta sa reflecte cat mai exact bonitatea clientului.

B.3.3 Modelul de rating Corporatii Mari

Aria de Aplicabilitate

Cientii Corporatii/Companii sunt alocati fie modelului de rating Corporatii Mari, fie Corporatii, fie IMM. Delimitarea intre modelele Corporatii si IMM se bazeaza pe urmatoarele doua criterii, pentru care pragurile de delimitare sunt stabilite la nivelul fiecarei tari: "cifra de afaceri" si "expunerea fata de banca". Delimitarea intre modelele Corporatii Mari si Corporatii se bazeaza pe pragurile stabilite pentru criteriile "total venituri" si "total active"; ambele praguri trebuie depasite pentru incadrarea in modelul Corporatii Mari.

Dezvoltare si Obiective

Modelul de rating Corporatii Mari a fost dezvoltat de experti RBI, pe baza rating-urilor externe, a informatiilor financiare aferente acestor rating-uri externe, precum si pe baza datelor interne colectate din toate unitatile Grupului RBI, folosind metode statistice moderne, precum si rationamente expert ale analistilor de rating din RBI AG si din alte unitati ale Grupului RBI.

Parametrii cantitativi si calitativi sunt combinati pentru a obtine o evaluare completa a bonitatii clientului.

Modelul de Rating

Modelul de rating Corporatii Mari are doua componente:

- Analiza cantitativa

Modelul este bazat pe evaluarea informatiilor financiare ale clientului. Variabilele cantitative incluse in model, precum si ponderea fiecarei variabile, au fost determinate statistic, avand ca scop maximizarea puterii de discriminare pe o perioada de un an.

- Analiza calitativa

Sectiunea calitativa se bazeaza pe un set de intrebari-cheie, la care analistul de rating furnizeaza raspuns. Setul de intrebari este construit intr-o maniera care sa favorizeze o evaluare obiectiva.

Rating-ul clientilor Corporatii Mari rezulta din combinarea evaluarii cantitative cu evaluarea calitativa, luind in calcul tendintele recente in situatia financiara a clientului, perspectivele acestuia, precum si posibilele semnale de avertizare. Modelul de rating Corporatii Mari evalueaza riscul in mod diferit in functie de sectorul de activitate a clientului si tara de resedinta a acestuia.

Output-ul modelului de rating

Rezultatul final al modelului de rating Corporatii Mari este incadrarea clientului in una dintre cele 25 de clase de rating, fiecare avand alocata o probabilitate de nerambursare.

Rating-ul clientului este un factor esential in decizia de creditare si influenteaza semnificativ conditiile in care un client este creditat. De asemenea, rating-ul constituie baza pentru determinarea cerintei de capital.

Procesul de rating

Responsabilul de Clientela obtine situatiile financiare si informatiile aditionale necesare pentru rating. Aceste informatii sunt transmise catre analistul de rating, impreuna cu solicitarea de a aloca

un rating clientului respectiv. Din acest moment, Responsabilul de Clientela nu mai are o influenta directa in determinarea rating-ului.

Parametrii cantitativi si calitativi sunt inregistrati si procesati in modelul de rating exclusiv de catre analistul de rating. Rezultatul acestui proces il constituie determinarea unui rating intern si astfel incadrarea clientului intr-o clasa de rating. Rating-urile astfel create sunt documentate in baza de date de rating.

Analistul de rating poarta responsabilitatea finala a rating-ului alocat, astfel ca este necesara o evaluare critica a situatiilor financiare ale clientului, precum si a parametrilor de natura calitativa relevanti. Daca este necesar, analistul de rating poate ajusta manual rating-ul, astfel incat acesta sa reflecte cat mai exact bonitatea clientului.

B.3.4 Modelul de rating Intreprinderi Mici si Mijlocii (IMM)

Aria de Aplicabilitate

Delimitarea intre modelele Corporatii si IMM se bazeaza pe urmatoarele doua criterii, pentru care pragurile de delimitare sunt stabilite la nivelul fiecarei tari: "cifra de afaceri" si "expunerea fata de banca".

Dezvoltare si Obiective

Modelul de rating IMM a fost dezvoltat de experti din cadrul RBI in baza informatiilor relevante din toate unitatile din cadrul Grupului, precum si in baza unor metode statistice complexe si a expertizei analistilor de rating din Departamentul Credit Management Retail din RBI.

Parametrii cantitativi, calitativi si comportamentali sunt combinati statistic pentru a obtine o evaluare completa a bonitatii clientului.

Modelul de Rating

Modelul de rating IMM are trei componente:

- Analiza cantitativa

Modelul este bazat pe evaluarea informatiilor financiare ale clientului. Variabilele cantitative incluse in model au fost determinate statistic, pe baza puterii lor de predictie

- Analiza calitativa

Sectiunea calitativa se bazeaza pe un set de 31 de parametri, grupati in sase categorii principale. Parametrii sunt determinati in urma unui proces de selectie si evaluare statistica, dar incorporeaza si experienta expertilor in creditare IMM.

- Analiza comportamentala

In cadrul componentei comportamentale a rating-ului, sunt evaluate informatii cu privire la operatiunile de cont curent, produsele de creditare si de leasing ale clientului IMM. Datele sunt livrate automat, cu o frecventa lunara pentru calculul ratingului

Rating-ul clientilor IMM rezulta din combinarea evaluarii cantitative, calitative si comportamentale, conducand la incadrarea clientului in clasa corecta de rating.

Output-ul modelului de rating

Modelul de rating IMM are în total 25 clase de rating. Rating-ul clientului este un factor esențial în decizia de creditare și influențează semnificativ condițiile în care un client este creditat.

Procesul de rating

Rating-ul este determinat de către Responsabilul de Clientela IMM și 2 Analisti de Risc IMM, cu experiența și buna cunoaștere a segmentului IMM. Responsabilul de Clientela IMM are doar dreptul de a iniția și propune un rating, care este apoi revizuit de către Analistul de Risc IMM și aprobat de un al doilea Analist de Risc IMM care nu este implicat în decizia de aprobare a creditului. În acest fel se asigură independența între procesul de rating și procesul de aprobare credite, respectându-se de asemenea și "principiul celor patru ochi" (control dual). Rating-urile astfel create sunt documentate în baza de date de rating.

Analistul de rating poartă responsabilitatea finală a rating-ului alocat, astfel ca este necesară o evaluare critică a situațiilor financiare ale clientului IMM, precum și a parametrilor de natură calitativă relevanți. Dacă este necesar, analistul de rating poate ajusta manual rating-ul, astfel încât acesta să reflecte cât mai exact bonitatea clientului.

B.3.5 Modelul de rating Administratiei Centrale (Rating-ul de tara)

Aria de Aplicabilitate

Rating-ul de țară este aplicabil ca:

- Rating de contrapartidă pentru Administrația Centrală, Banca Centrală și entități cu scop administrativ subordonate direct Administrației Centrale.
- Estimare a riscului de țară, în scopul alocării de limite de țară în cadrul unor tranzacții transfrontaliere.
- Plafon pentru estimarea riscului de transfer.

În cazul aplicării ca rating de contrapartidă, rating-ul este utilizat atât pentru expunerile denominate în moneda națională, cât și în monede străine.

Dezvoltare și Obiective

Modelul de rating Administratiei Centrale a fost introdus în Decembrie 1999, ca răspuns la criza din Asia din 1997/98. Modelul a fost revizuit în 2002, pentru a răspunde cerințelor Basel II. Cu ajutorul acestui model de rating Grupul RBI poate evalua riscul de țară, pe baza informațiilor publice disponibile cu privire la situația economică și politică din țara respectivă.

Scorul total este mapat cu o clasă de rating, care îi corespunde o probabilitate de nerambursare. Modelul prezintă o corelație ridicată cu rating-urile externe.

În cadrul Grupului RBI, rating-ul de țară este determinat într-o manieră centralizată, de către un departament specializat din RBI AG, fiind pus la dispoziția tuturor entităților Grupului RBI. Rating-ul de țară RBI este singurul rating ce poate fi utilizat în aplicațiile de credit pentru contrapartide Administratiei Centrale și pentru riscul de țară.

Modelul de Rating

Modelul de rating Administratiilor Centrale diferentiaza intre tari industrializate si tari in curs de dezvoltare. Aceasta distinctie se face ca urmare a faptului ca nivelul de datorie externa, capacitatea de acoperire a serviciului datoriei si nivelul de lichiditate externa sunt factori extrem de importanti in evaluarea riscului tarilor in curs de dezvoltare, dar prezinta doar o importanta secundara in evaluarea riscului tarilor industrializate.

Modelul de rating pentru tarile industrializate este bazat pe criteriile Tratatului de la Maastricht. Modelul de rating pentru tarile in dezvoltare este format din 15 parametri cantitativi si 12 parametri calitativi. Parametrii inclusi in model explica intr-o maniera adecvata schimbarile in pozitia economica si externa ale unei tari.

Procesul de rating

Rating-urile de tara sunt create intr-o maniera centralizata de catre un department de analiza specializat din cadrul RBI AG, ce opereaza independent de zona de front office. Rating-ul este creat si arhivat intr-o baza de date interna, apoi pus la dispozitia entitatilor Grupului. Rating-ul de tara stocat in aceasta baza de date este utilizat in mod automat ca plafon de tara in alte modele de rating.

Analiza cantitativa se bazeaza pe informatii publice disponibile din surse de incredere precum Fondul Monetar International, Banca Mondiala, institute nationale de statistica, Institute of International Finance (IIF) sau Economist Intelligence Unit (EIU). Analiza calitativa se bazeaza pe informatii din presa, din rapoarte de risc specializate si din discutii cu manageri din tarile respective. Un rating este creat pentru fiecare dintre tarile pentru care entitatile din Grupul RBI au stabilit limite de tara, asadar nu doar in cazurile in care exista o expunere fata de o contrapartida de tip Administratie Centrala sau Banca Centrala. Acest lucru inseamna ca numarul tarilor cu rating este mai mare decat numarul expunerilor active fata de Administratiile Centrale sau Bancile Centrale. Departamentele de relatie cu clientela solicita initierea unui rating de tara ori de cate ori noi limite de tara sunt solicitate.

Rating-urile sunt de regula determinate cel putin o data pe an si revizuite in mod constant de catre analisti pentru a tine seama de posibile tendinte negative.

Ca si in cazul celorlalte modele de rating din Grupul RBI, este respectat "principiul celor patru ochi" (control dual).

B.3.6 Modelul de rating Banci si Institutii Financiare

Aria de Aplicabilitate

Modelul de rating pentru banci si institutii financiare este utilizat in Grupul RBI pentru evaluarea bonitatii contrapartidelor de tip institutie financiara. Rating-ul este un factor esential in decizia de creditare.

Dezvoltare si Obiective

Modelul de rating pentru banci si institutii financiare a fost revizuit in 2015. Modelul revizuit a primit aprobarea autoritatilor de reglementare in octombrie 2016 si este utilizat in procesul de management al riscului din Noiembrie 2016.

Modelul de rating pentru banci si institutii financiare a fost dezvoltat statistic de experti RBI utilizand date interne si externe in mod similar ca in timpul procesului de dezvoltare a modelului de

rating Corporate. In timpul procesului de dezvoltare a modelului de rating s-a mentinut o buna colaborare cu analistii de rating din cadrul RBI.

Structura ratingului revizuit este consistenta cu abordarea utilizata de agentiile de rating extern. Ratingul este creat in 3 pasi, astfel:

1. Evaluarea viabilitatii (abordare individuala sau ratingul inainte de a considera sustinerea financiara)
Indicatorii cantitativi calculati pe baza situatiilor financiare, factorii calitativi si riscul sectorului financiar sunt combinati inainte de a lua in considerare sustinerea financiara.
2. Ratingul final (dupa considerarea suportului financiar)
Sunt evaluate capacitatea si probabilitatea de a primi suport financiar de la actionari si/sau suportul sistemic. In baza acestei evaluari si urmand o logica strict definita, viabilitatea ratingului poate fi imbunatatita rezultand astfel ratingul final.
3. Plafonul de tara
Pentru a lua in considerare riscul de transfer si tranzactiile transfrontaliere, se aplica un plafon de tara.

Modelul de Rating

Modelul de rating pentru banci cuprinde urmatoarele module (sau functii de risc): modulul cantitativ, modulul calitativ, evaluarea riscului sectorului si modulul de suport.

Modulul cantitativ evalueaza urmatorii indicatori calculati pe baza situatiilor financiare:

- Profitabilitatea
- Calitatea activelor
- Lichiditatea
- Indicatori bilantieri
- Structura veniturilor

Prin utilizarea unor chestionare cu raspunsuri standard pre-definite, in cadrul modulului calitativ sunt evaluate urmatoarele aspecte:

- Pozitia bancii in cadrul sectorului bancar;
- Calitatea activelor
- Lichiditate si finantare
- Capitalizarea
- Profitabilitatea
- Perspective/evolutie

Modulul de evaluare a riscului sectorului financiar calculeaza gradul de risc si instabilitate in mediul economic in care un client opereaza. Acest modul are in vedere evolutiile macroeconomice.

Prin combinarea modulului cantitativ cu cel calitativ si cu evaluarea riscului sectorului financiar se calculeaza viabilitatea ratingului inainte de a considera sprijinul financiar.

Modulul de suport financiar evalueaza capacitatea si probabilitatea ca o banca sa beneficieze de suport financiar sistemic sau de la actionari. In functie de evaluarea efectuata de acest modul (care urmeaza o logica fixa) viabilitatea ratingului poate fi imbunatatita cu cateva clase de rating, rezultand ratingul final.

Apoi se aplica un plafon de tara pentru a tine cont de riscul de transfer si de tranzactii transfrontaliere.

Output-ul modelului de rating

Modelul are 25 clase de rating, similar ca in cazul modelului de rating Corporate, fiecarei clase fiindu-i asociata o probabilitate de neplata. In timpul procesului de rating, analistul intocmeste un raport continand informatiile esentiale, de baza si de natura calitativa pentru evaluarea contrapartidei.

Ratingul clientului este un factor essential in decizia de credit si influenteaza termenii de acordare a unui credit. De asemenea, rating-ul constituie baza pentru determinarea cerintei de capital.

Procesul de rating

Rating-urile pentru banci si institutii financiare nebancare sunt create intr-o maniera centralizata de catre un department de analiza specializat din cadrul RBI AG, ce opereaza independent de zona de front office. Rating-ul este creat si arhivat intr-o baza de date interna, apoi pus la dispozitia entitatilor Grupului.

Rating-ul initial se acorda unei contrapartide noi de tip banca/ institutie financiara nebancara la momentul inceperii relatiei cu aceasta. Pentru toti clientii activi, rating-ul este actualizat o data pe an sau ori de cate ori apar informatii de natura a influenta rating-ul.

Analistul de rating poarta responsabilitatea finala a rating-ului alocat, astfel ca este necesara o evaluare critica a situatiilor financiare ale clientului, precum si a parametrilor de natura calitativa relevanti. Daca este necesar, analistul de rating poate ajusta manual rating-ul, astfel incat acesta sa reflecte cat mai exact bonitatea clientului.

B.3.7 Modelul de rating Companii de Asigurare

Aria de Aplicabilitate

Modelul de rating pentru companii de asigurare este utilizat in Grupul RBI pentru evaluarea bonitatii contrapartidelor de tip companii de asigurare sau similare. Rating-ul este un factor esential in decizia de creditare.

Dezvoltare si Obiective

Modelul de rating a fost dezvoltat intern in 2002, pe baza experientei acumulate prin dezvoltarea si utilizarea modelului de rating Banci si Institutii Financiare inca din anii '90. Modelul este aplicat in mod uniform la nivel international pentru evaluarea tuturor companiilor de asigurari.

Sectiunea cantitativa a modelului de rating Companii de Asigurare este construita pe baza unui sistem de tip benchmark/ standard si constituie un model expert.

Modelul de Rating

Modelul de rating pentru companii de asigurare cuprinde urmatoarele sectiuni: sectiunea cantitativa, cea calitativa si evaluarea riscului. Atat indicatorii financiari, cat si ponderile acestora in cadrul

modelului difera in functie de tipul produselor de asigurare oferite de companie: asigurari generale sau asigurari de viata.

Urmatorii parametri sunt analizati in sectiunea cantitativa:

- Venituri
- Structura primelor subscribe
- Capitalizare si solvabilitate
- Rezerve actuariale
- Lichiditate

Sectiunea calitativa evalueaza mediul in care compania de asigurari opereaza, precum si alte informatii, ca de exemplu:

- Actionarii si bonitatea lor
- Probabilitatea de a primi sprijin financiar, intern sau extern
- Modificari in cadrul legislativ ce reglementeaza sectorul asigurarilor
- Riscul economic in general si in sectorul asigurarilor in special, pe piata unde compania opereaza
- Pozitia companiei in cadrul sectorului de asigurari

Pentru estimarea riscului, se evalueaza riscurile implicate de activitatile desfasurate de catre insitutia financiara plecand de la tipul activitatii, structura bilantului si a contului de profit si pierdere si in functie de dependenta activitatilor de mediul economic si de mediul social.

Output-ul modelului de rating

Modelul are noua clase de rating plus o clasa pentru clientii aflati in incapacitate de plata.

In paralel cu procesul de determinare a rating-ului, analistul intocmeste o analiza scrisa, ce contine evaluarea informatiilor esentiale, de natura cantitativa si calitativa, pentru contrapartida respectiva.

Procesul de rating

Rating-urile pentru companiile de asigurari sunt create intr-o maniera centralizata de catre un department de analiza specializat din cadrul RBI AG, ce opereaza independent de zona de front office.

Rating-ul este creat si arhivat intr-o baza de date interna, apoi pus la dispozitia entitatilor Grupului. Rating-ul initial se acorda unei contrapartide noi de tip companie de asigurari la momentul inceperii relatiei cu aceasta. Pentru toti clientii activi, rating-ul este actualizat o data pe an sau ori de cate ori apar informatii de natura a influenta rating-ul. Nici analistul si nici o alta entitate din cadrul Grupului nu are autoritatea de a modifica rating-ul final produs de model.

B.3.8 Modelul de rating Organisme de Plasament Colectiv (OPC)

Aria de Aplicabilitate

Modelul de rating pentru OPC este utilizat in Grupul RBI pentru evaluarea bonitatii contrapartidelor de tip fonduri de investitii sau similare. Rating-ul este un factor esential in decizia de creditare.

Dezvoltare si Obiective

Modelul de rating a fost dezvoltat în 2006. Modelul este aplicat în mod uniform pentru evaluarea tuturor OPC-urilor la nivel internațional, ținând seama în special de reglementările stabilite prin directiva Uniunii Europene privind UCITS.

Modelul de rating OPC dezvoltat de RBI produce un rating relevant din punct de vedere al riscului de credit, nu din punct de vedere al deciziei de investiție. Obiectivul rating-ului este de a estima riscul de credit al contrapartidelor ce din punct de vedere legal și organizațional au structura unui organism de plasament colectiv.

Modelul de Rating

Modelul de rating pentru OPC cuprinde două secțiuni: cantitativă și calitativă. În secțiunea cantitativă, scorul aferent parametrilor individuali este calculat automat, pe baza unor benchmark-uri/ standarde. Scorurile din secțiunea calitativă sunt alocate manual de către analistul de rating, pe baza unui manual de scoring.

Output-ul modelului de rating

Modelul are noua clase de rating plus o clasă pentru clienții aflați în incapacitate de plată. În paralel cu procesul de determinare a rating-ului, analistul întocmește o analiză scrisă, ce conține evaluarea informațiilor esențiale, de natură cantitativă și calitativă, pentru contrapartida respectivă.

Procesul de rating

Rating-urile pentru OPC-uri sunt create într-o manieră centralizată de către un departament de analiză specializat din cadrul RBI AG, ce operează independent de zona de front office. Rating-ul este creat și arhivat într-o bază de date internă, apoi pus la dispoziția entităților Grupului.

Rating-ul inițial se acordă unei contrapartide noi de tip OPC la momentul începerii relației cu aceasta. Pentru toți clienții activi, rating-ul este actualizat o dată pe an sau ori de câte ori apar informații de natură a influența rating-ul.

Nici analistul și nici o altă entitate din cadrul Grupului nu are autoritatea de a modifica rating-ul final produs de model.

B.3.9 Modelul de rating Finantari Specializate

Aria de Aplicabilitate

Termenul "finantare specializată" ("specialized lending"), așa cum este utilizat în Directiva UE, se referă la finanțări structurate și reprezintă un segment al clasei de clienți Corporații. Acest segment se diferențiază de clienții Corporații în sens restrâns prin aplicarea criteriilor definite în Directiva UE:

- Finanțarea unor active
- Acces la și control asupra fluxurilor de numerar generate de activul finanțat
- Acces la și control asupra activului finanțat
- Sursa de rambursare a unei "finantari specializate" trebuie să se bazeze predominant pe fluxurile de numerar generate de activele finanțate (minim 80%), și nu pe fluxurile de numerar generate per total de către o companie operațională.

În conformitate cu definiția de mai sus, finanțarea achizițiilor de companii nu este clasificată ca finanțare specializată.

Modelul de rating dezvoltat de RBI acoperă următoarele sub-categorii:

- Finanțare de real estate

- Finantarea de active mobile (avioane, vase etc.)
- Finantare de proiect in sens strict (active imobilizate precum hale industriale, centrale electrice etc.)

Dezvoltare si Obiective

Modelul de rating a fost dezvoltat intern de experti RBI si inglobeaza experienta Grupului pe toate pietele unde acesta activeaza.

Modelul de rating clasifica proiectele in cinci clase de risc, care nu reflecta probabilitatea de nerambursare, ci o combinatie intre performanta economica a proiectului finantat (PD) si situatia bancii cu privire la garantiile obtinute (LGD).

Modelul de Rating

In conformitate cu cerintele Directivei UE, modelul de rating pentru finantari specializate cuprinde doua sectiuni: performanta economica a proiectului si situatia bancii cu privire la garantiile obtinute.

Performanta economica este evaluata cu ajutorul unor parametri cantitativi si calitativi, combinati intr-un singur scor:

▪ Analiza cantitativa

Modelul se bazeaza pe evaluarea performantei economice a proiectului de-a lungul perioadei maxime acceptabile de creditare, in relatie cu serviciul datoriei. Perioada maxima acceptabila de creditare este aliniata la politica de creditare a bancii, in vigoare. Evaluarea are ca element central rata medie de acoperire a serviciului datoriei de-a lungul acestei perioade, rata de acoperire care este comparata cu benchmark-uri/ standarde uzuale in sectorul respectiv.

▪ Analiza calitativa

Sunt evaluati parametri esentiali care determina succesul proiectului cum ar fi:

- Management si sponsor (experienta in domeniul specific proiectului, alte proiecte derulate)
- Conditii de baza ale proiectului (locatie, echipament tehnic)
- Structura de finantare (amortizabil, platibil intr-o singura transa, valoare reziduala)

Evaluarea garantiilor este a doua sectiune a modelului de rating si este efectuata in baza conditiilor specifice de piata.

Output-ul modelului de rating

Scorul performantei economice si rezultatul evaluarii garantiei sunt combinate pentru a aloca proiectul unei clase de rating ("slot").

Procesul de rating

Coordonatorul de produs/Responsabilul de clientela propune un rating; este aplicat "principiul celor patru ochi" (control dual), astfel ca Managerul de risc cu responsabilitati de rating fie confirma rating-ul propus, fie propune un alt rating. Sistemul de rating prezinta ambele propuneri – si al Coordonatorului de produs si al Managerului de risc.

Daca sunt propuse rating-uri diferite si nu se ajunge la un consens, rating-ul propus de Managerul de risc este aplicabil. Totusi, Coordonatorul de produs poate initia un proces de escaladare, ce poate culmina cu modificarea rating-ului de catre Chief Risk Officer (CRO).

B.3.10 Modelul de Rating pentru expuneri de tip retail (persoane fizice si Micro companii)

Aria de Aplicabilitate

Modelul de scoring este utilizat in Raiffeisen Bank S.A. pentru evaluarea bonitatii contrapartilor de tip persoane fizice si clienti IMM (Micro) cu produse standard pentru expunerile de tip retail; expunerile retail sunt prezente in toate cele 3 sub-segmentari, respectiv expuneri de tip retail garantate cu bunuri imobile, expuneri de tip retail reinnoibile si alte expuneri de tip retail. Scorul este factor de decizie in procesul de creditare.

Dezvoltare si Obiective

Modelele de Scoring pentru retail au fost dezvoltate initial in perioada 2005-2007 de catre Raiffeisen Bank S.A. in cooperare cu expertii Grupul RBI sau extern. In functie de performanta modelelor, care reflecta atat structura achizitiei cat si evolutia cadrului macro-economic, acestea au mai facut obiectul redezvoltarii pe parcursul timpului.

Incepand cu Decembrie 2013, banca a primit aprobarea de a utiliza rezultatele modelului de rating pentru determinarea cerintelor de capital. Modelele de rating au fost dezvoltate pe baza datelor locale. Responsabilitatea dezvoltarii modelelor de risc apartine Departamentului de Analiza Portofoliu Credite si Modelare.

Modelul de rating (PD, LGD si CF)

Sistemul de rating aferent probabilitatii de nerambursare (PD) se bazeaza pe scorul fiecărei expuneri individuale si pe functia de calibrare corespunzatoare. Pentru fiecare produs in parte, performanta expunerii este evaluata prin utilizarea fie a scorului de aplicatie, fie a scorului comportamental, in functie de vechimea expunerii in portofoliu. Astfel, toate expunerile cu o vechime mai mica de 6 luni sunt evaluate utilizand scorul de aplicatie, iar pentru celelalte se utilizeaza scorul comportamental.

Pierderea in caz de nerambursare (LGD) este determinata la nivel de portofoliu atat pentru produsele negarantate cat si pentru clientii de tip Micro Companii. Pentru produsele garantate, alocarea la clasa de rating a LGD se face pe baza statusului de default sau non-default si a valorii individuale calculate de LGD. Garantiile utilizate in estimarea LGD respecta criteriile de eligibilitate prevazute in CRR.

Factorii de conversie (CF) sunt determinati la nivelul fiecărei expuneri in functie de segmentul de risc in care este incadrat conform modelului de CF.

In afara calculului valorilor ponderate la risc a expunerilor, estimarile interne mai sunt utilizate la raportarea catre Grup, la alocarea de capital economic si in procesele uzuale de business (selectie de clienti potrivit unor criterii pre-definite).

Output-ul modelului de rating

Rezultatul sistemului de scoring este calibrat pe o scala cu zece clase de rating, din care o clasa aferenta expunerilor aflate in stare de nerambursare.

Procesul de scoring

Scoring-urile pentru persoane fizice si Micro companii au fost dezvoltate local, pe baza datelor disponibile Raiffeisen Bank S.A, intern sau extern. Departamentele de relatie cu clientela solicita initierea unui pre-scoring cu ocazia intocmirii unei aplicatii de credit (scoring de aplicatie). Pre-scoringul devine scor final de aplicatie odata cu finalizarea si verificarea datelor de creditare.

Pentru toti clientii activi, scoring-ul este actualizat dupa 6 luni, in functie de comportamentul respectivului client (scoring comportamental)

Nici analistul si nici o alta autoritate din cadrul Grupului nu are autoritatea de a modifica scoring-ul final produs de model.

B.4 Definitii, metodele si datele folosite pentru estimarea si validarea probabilitatii de nerambursare

Probabilitatea de nerambursare estimata pentru fiecare clasa de rating indica probabilitatea ca un client alocat respectivei clase de rating sa ajunga in stare de nerambursare in urmatoarele 12 luni.

Probabilitatile de nerambursare (PD) sunt estimate intern pentru urmatoarele modele de rating non-retail: Corporatii, Corporatii Mari, IMM, Administratii Centrale, Banci si Institutii Financiare, Companii de Asigurare si Organisme de Plasament Colectiv.

In cazul modelului de rating Finantari Specializate, alocarea clientilor intr-una dintre cele cinci clase de risc (dintre care o clasa reflecta situatia de nerambursare) se face prin combinarea performantei economice a proiectului si a situatiei bancii cu privire la garantiile obtinute, in conformitate cu legislatia de reglementare.

Probabilitatile de nerambursare se refera la o perioada de 12 luni si contin o marja de prudentialitate adecvata.

Estimarea probabilitatilor de nerambursare pentru o perioada de 12 luni se bazeaza pe definitia utilizata intern in cadrul Grupului RBI pentru starea de nerambursare, ce reprezinta o implementare specifica la nivelul Grupului a definitiei starii de nerambursare conform Basel II. Urmatoarele elemente concrete sunt luate in calcul cu privire la starea de nerambursare:

- Initierea procedurilor de insolventa
- Stergere de creanta
- Declararea scadentei anticipate
- Restructurarea soldului creditului
- Renuntarea la incasarea dobanzilor datorate
- Vanzarea creantei cu inregistrarea unei pierderi economice materiale pentru banca
- Intarzierea la plata mai mare de 90 de zile pentru orice obligatie materiala din credite
- Retragerea licentei (aplicabil pentru institutiile financiare)
- Moratoriu de plata (aplicabil pentru Administratii Centrale)
- Pieredere economica asteptata pentru banca

Output-ul modelelor de rating statistice (Corporatii, Corporatii Mari, IMM si Institutii financiare) este o probabilitate de nerambursare (PD) individuala, pe o scala de la 0 la 1, alocata fiecarui client. PD-urile sunt recalibrate in baza ratelor de default (DR-urile) medii pe termen lung. O marja de prudentialitate este adaugata, pentru a se ajunge la rezultatul final. Pe baza acestui PD, clientii sunt

alocati in clase de rating; pentru fiecare clasa de rating sunt definite limite minime si maxime pentru probabilitatea de nerambursare. Pentru calculul activelor ponderate la risc se foloseste o singura valoare de PD reprezentativa pentru fiecare clasa de rating.

Pentru portofoliile cu probabilitate de nerambursare scazuta ("low-default") – Administratii Centrale si Companii de Asigurare – care prezinta un numar foarte mic de cazuri de nerambursare, sunt folosite informatii privind nerambursarea din Moody's Credit Risk Calculator, incepand cu ianuarie 1983. Aceste date sunt ajustate pentru a reflecta intr-o maniera prudenta specificul portofoliului Grupului RBI si istoricul Grupului cu privire la evenimentele de nerambursare.

Pentru portofoliul low-default Organisme de Plasament Colectiv probabilitatile de nerambursare pentru o perioada de 12 luni sunt estimate pe baza rating-urilor externe de risc de credit si a unei analize interne cu privire la gradul de indatorare.

Calitatea procesului si a rezultatelor estimarii PD-urilor este verificata anual in cadrul procesului de validare comparand PD-urile estimate istoric cu DR-urile observate la nivel de clasa de rating. In cazul in care aceasta comparatie nu duce la un rezultat satisfacator, analize aditionale sunt necesare, ce pot duce la adaptarea tendintei centrale utilizate, daca se considera necesar.

Modele de rating pentru client retail:

Probabilitatile de nerambursare (PD) sunt estimate intern. Probabilitatile de nerambursare, se refera la o perioada de 12 luni si contin o marja de prudentialitate adecvata. Estimarea probabilitatilor de nerambursare pentru o perioada de 12 luni se bazeaza pe definitia interna a starii de nerambursare, ce reprezinta o implementare specifica la nivelul bancii a definitiei starii de nerambursare, conform CRR.

Output-ul modelelor de rating statistice (Micro/PF) este o probabilitate de nerambursare (PD) individuala, pe o scala de la 0 la 1, alocata fiecarui client sau cont. Fiecare client/cont din portofoliu este evaluat lunar prin intermediul unui scor, pe baza caruia este alocat clasei de rating corespunzatoare. Pentru calculul activelor ponderate la risc se foloseste valoarea de PD asociata clasei de rating.

Modelele utilizate in procesul de alocare de rating (scorecarduri, PD, LGD, CF) sunt validate cu o frecventa trimestriala. Revizuirea acestora, este realizata de catre Departamentul Metodologie Risc de Credit si Validare, indeplinind conditia de independenta fata de responsabilitii cu modelarea. Revizuirea (validarea periodica) modelelor este realizata cu o frecventa anuala, iar documentatia rezultata este supusa validarii in cadrul unui comitet de validare de la nivelul Grupului RBI.

B.5. Abateri semnificative de la definitia starii de nerambursare

Nu este cazul, deoarece definitia starii de nerambursare utilizata de Raiffeisen Bank S.A. este cea reglementata in art.178 din CRR.

C. Defalcarea expunerilor aferente riscului de credit

La 30 Iunie 2019, valoarea totala a expunerilor, valoarea expunerilor rezultate dupa aplicarea tehnicilor de diminuare a riscului de credit si inainte de aplicarea factorilor de conversie , precum si ponderile de risc medii utilizate si volumul ajustarilor de valoare si a provizioanelor aferente expunerilor pentru care cerintele de capital se determina aplicand Abordarea bazata pe modele interne de rating, se prezinta dupa cum urmeaza:
Tabel 29.

Nivel Individual - Valorii in mii Ron	Expunerea la risc*	Expunerea dupa aplicarea tehnicilor de diminuare a riscului de credit	Pondere de risc medie	Cerinte de capital	Ajustari de valoare si provizioane
Abordarea bazată pe modele interne de rating (IRB)	41,071,314	39,889,606	48%	1,285,502	1,472,824
<i>Abordări IRB în care nu se utilizează nici estimări proprii ale pierderii în caz de nerambursare (LGD), nici factori de conversie</i>	<i>22,123,068</i>	<i>22,253,813</i>	<i>50%</i>	<i>672,587</i>	<i>457,873</i>
Administrații centrale și bănci centrale	3,685,772	4,277,592	8%	28,013	266
Instituții	3,907,830	3,963,886	18%	32,557	66
Societăți - IMM-uri	6,622,602	6,185,166	79%	268,662	212,175
Societăți – Finanțări specializate	2,168,401	2,168,401	63%	99,379	92,514
Societăți - Altele	5,738,464	5,658,768	76%	243,975	152,851
<i>Abordări IRB în care se utilizează estimările proprii ale pierderii în caz de nerambursare (LGD) și/sau factori de conversie</i>	<i>18,776,236</i>	<i>17,480,222</i>	<i>46%</i>	<i>601,925</i>	<i>1,014,951</i>
Retail – Expunerile IMM-urilor garantate cu bunuri imobile	0	0	0%	0	0
Retail – Expunerile societăților, altele decât IMM-uri, garantate cu bunuri imobile	6,971,304	5,675,290	38%	172,369	475,757
Retail – Expuneri eligibile reînnoibile	4,114,709	4,114,709	19%	45,995	58,607
Retail – Alte IMM-uri	1,364,413	1,364,413	58%	62,847	121,965

Retail – Societăți, altele decât IMM-uri	6,325,810	6,325,810	63%	320,714	358,622
Titluri de capital în abordarea IRB	155,572	155,572	-	10,990	0
Pozițiile din securitizare în abordarea IRB	16,438	0	0%	0	0
din care: resecuritzare	0	0	-	0	0
Active, altele decât cele care reprezintă creanțe de natura creditelor	0	0	-	0	0

* Valoarea expunerii la risc este reprezentată de valoarea contabilă nediminuată cu volumul ajustărilor de valoare și provizioane (expunere brută), determinată aplicând standardele prudentiale (nu sunt aplicate ajustările pentru dobânzi aferente creanțelor depreciate). Același tratament prudential este aplicat și ajustărilor de valoare.

Nivel Consolidat - Valorii în mii Ron	Expunerea la risc*	Expunerea după aplicarea tehnicilor de diminuare a riscului de credit	Pondere de risc medie	Cerințe de capital	Ajustări de valoare și provizioane
Abordarea bazată pe modele interne de rating (IRB)	40,975,431	39,793,723	48%	1,280,293	1,472,824
<i>Abordări IRB în care nu se utilizează nici estimări proprii ale pierderii în caz de nerambursare (LGD), nici factori de conversie</i>	<i>22,119,069</i>	<i>22,249,814</i>	<i>50%</i>	<i>672,521</i>	<i>457,873</i>
Administrații centrale și bănci centrale	3,685,772	4,277,592	8%	28,013	266
Instituții	3,903,831	3,959,887	18%	32,491	66
Societăți - IMM-uri	6,622,602	6,185,166	79%	268,662	212,175
Societăți – Finanțări specializate	2,168,401	2,168,401	63%	99,379	92,514
Societăți - Altele	5,738,464	5,658,768	76%	243,975	152,851

<i>Abordări IRB în care se utilizează estimările proprii ale pierderii în caz de nerambursare (LGD) și/sau factori de conversie</i>	18,776,236	17,480,222	46%	601,925	1,014,951
Retail – Expunerile IMM-urilor garantate cu bunuri imobile	0	0	0%	0	0
Retail – Expunerile societăților, altele decât IMM-uri, garantate cu bunuri imobile	6,971,304	5,675,290	38%	172,369	475,757
Retail – Expuneri eligibile reînnoibile	4,114,709	4,114,709	19%	45,995	58,607
Retail – Alte IMM-uri	1,364,413	1,364,413	58%	62,847	121,965
Retail – Societăți, altele decât IMM-uri	6,325,810	6,325,810	63%	320,714	358,622
<i>Titluri de capital în abordarea IRB</i>	63,688	63,688	-	5,847	0
<i>Pozițiile din securitizare în abordarea IRB</i>	16,438	0	0%	0	0
din care: resecuritizare	0	0	-	0	0
Active, altele decât cele care reprezintă creanțe de natura creditelor	0	0	-	0	0

* Valoarea expunerii la risc este reprezentată de valoarea contabilă nediminuată cu volumul ajustărilor de valoare și provizioane (expunere brută), determinată aplicând standardele prudentiale (nu sunt aplicate ajustările pentru dobanzi aferente creanțelor depreciate). Același tratament prudential este aplicat și ajustărilor de valoare.

Nivel Individual - Valorii in mii Ron	Expuneri Brute		CCF mediu	EAD după CRM și după CCF	Numărul de debitori	PD mediu	LGD mediu	RWA	Densita tea RWA	EL	Ajustari de valoare si provizioane
	Bilantiere	Extrabilanti ere									
<i>Abordări IRB în care nu se utilizează nici estimări proprii ale pierderii în caz de nerambursare (LGD), nici factori de conversie</i>	15,646,542	6,476,526		16,816,317	5,636			8,407,336	50%	337,808	457,873
0,00 până la <0,15	6,798,309	1,934,405	5%	7,545,267	435	0.0%	28%	811,186	11%	1,124	1,306
0,15 până la <0,25	144,222	181,634	16%	158,447	237	0.3%	44%	62,428	39%	192	113
0,25 până la <0,50	460,126	726,208	18%	572,131	363	0.5%	41%	319,481	56%	1,151	734
0,50 până la <0,75	664,795	421,789	18%	728,271	222	0.8%	44%	563,349	77%	2,386	1,747
0,75 până la <2,50	3,876,174	2,080,493	19%	3,974,522	1,330	1.8%	43%	3,850,711	97%	30,906	23,682
2,50 până la <10,00	1,403,146	612,429	17%	1,340,228	624	4.1%	43%	1,503,900	112%	23,412	33,075
10,00 până la <100,00	501,307	149,631	15%	514,586	2,425	95.7%	44%	54,049	11%	216,660	304,701
100,00 (stare de nerambursare)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Project finance	1,798,464	369,937	50%	1,982,864			1,242,232	0%	61,977	92,514
Abordări IRB în care se utilizează estimările proprii ale pierderii în caz de nerambursare (LGD) și/sau factori de conversie	15,816,979	2,959,257		16,403,095	1,244,090	0%	7,524,062	46%	703,741	1,014,951
0,00 până la <0,15	101,512	607,900	58%	455,847	63,960	0.00%	11,388	2%	172	150
0,15 până la <0,25	184,768	723,966	58%	608,155	138,211	0.14%	24,203	4%	402	252
0,25 până la <0,50	7,838,471	839,006	63%	7,232,723	340,526	0.33%	1,726,432	24%	10,623	59,719
0,50 până la <0,75	206,166	184,791	69%	332,919	38,476	0.59%	76,544	23%	1,124	1,806
0,75 până la <2,50	4,388,902	415,779	75%	4,594,519	290,107	1.33%	2,695,441	59%	34,046	45,680
2,50 până la <10,00	1,493,635	133,839	71%	1,549,484	101,739	5.41%	1,343,817	87%	45,465	57,051
10,00 până la <100,00	537,771	50,825	74%	563,879	227,613	29.28%	837,782	149%	86,065	187,632
100,00 (stare de nerambursare)	1,065,753	3,152	38%	1,065,568	43,458	100.00%	808,457	76%	525,844	662,661

Administratii centrale sau banci centrale

Nivel Individual - Valorii in mii Ron	Expuneri Brute		CCF mediu	EAD după CRM și după CCF	Numărul de debitori	PD mediu	LGD mediu	RWA	Densitatea RWA	EL	Ajustari de valoare si provizioane
	Bilantiere	Extrabilantiere									
<i>Abordări IRB în care nu se utilizează nici estimări proprii ale pierderii în caz de nerambursare (LGD), nici factori de conversie</i>	3,670,771	15,001		4,265,591	3			350,166	8%	633	266
0,00 până la <0,15	3,670,771	15,001	20%	4,265,591	3	0.0%	39%	350,166	8%	633	266
0,15 până la <0,25	-	-	0%	-	-	0.0%	0.0%	-	0%	-	-
0,25 până la <0,50	-	-	0%	-	-	0.0%	0.0%	-	0%	-	-
0,50 până la <0,75	-	-	0%	-	-	0.0%	0.0%	-	0%	-	-
0,75 până la <2,50	-	-	0%	-	-	0.0%	0.0%	-	0%	-	-
2,50 până la <10,00	-	-	0%	-	-	0.0%	0.0%	-	0%	-	-
10,00 până la <100,00	-	-	0%	-	-	0.0%	0.0%	-	0%	-	-
100,00 (stare de nerambursare)	-	-	0%	-	-	0.0%	0.0%	-	0%	-	-

Proiect finance	-	-	0%	-	-	0.0%	0.0%	-	0%	-	-
<i>Abordări IRB în care se utilizează estimările proprii ale pierderii în caz de nerambursare (LGD) și/sau factori de conversie</i>	-	-		-	-	0%		-	0%	-	-
0,00 până la <0,15	-	-	0%	-	-	0.00%		-	0%	-	-
0,15 până la <0,25	-	-	0%	-	-	0.00%		-	0%	-	-
0,25 până la <0,50	-	-	0%	-	-	0.00%		-	0%	-	-
0,50 până la <0,75	-	-	0%	-	-	0.00%		-	0%	-	-
0,75 până la <2,50	-	-	0%	-	-	0.00%		-	0%	-	-
2,50 până la <10,00	-	-	0%	-	-	0.00%		-	0%	-	-
10,00 până la <100,00	-	-	0%	-	-	0.00%		-	0%	-	-
100,00 (stare de nerambursare)	-	-	0%	-	-	0.00%		-	0%	-	-

Institutii

Nivel Individual - Valorii in mii Ron	Expuneri Brute		CCF mediu	EAD după CRM și după CCF	Numărul de debitori	PD mediu	LGD mediu	RWA	Densita tea RWA	EL	Ajustari de valoare si provizioane
	Bilantiere	Extrabilanti ere									
<i>Abordări IRB în care nu se utilizează nici estimări proprii ale pierderii în caz de nerambursare (LGD), nici factori de conversie</i>	2,177,728	1,730,102		2,307,379	134			406,966	18%	412	66
0,00 până la <0,15	2,177,728	1,686,727	4%	2,298,704	98	0.1%	12.0%	400,114	17%	381	63
0,15 până la <0,25	-	42,160	20%	8,432	4	0.3%	0.0%	6,413	76%	11	3
0,25 până la <0,50	-	-	0%	-	2	0.0%	0.0%	-	0%	-	-
0,50 până la <0,75	-	-	0%	-	3	0.0%	0.0%	-	0%	-	-
0,75 până la <2,50	0	772	20%	155	18	2.5%	0.0%	200	130%	2	0
2,50 până la <10,00	0	443	20%	89	9	43.6%	0.0%	238	269%	17	0
10,00 până la <100,00	-	-	0%	-	-	0.0%	0.0%	-	0%	-	-
100,00 (stare de nerambursare)	-	-	0%	-	-	0.0%	0.0%	-	0%	-	-

Project finance	-	-	0%	-	-	0.0%	0.0%	-	0%	-	-
<i>Abordări IRB în care se utilizează estimările proprii ale pierderii în caz de nerambursare (LGD) și/sau factori de conversie</i>	-	-		-	-	0%		-	0%	-	-
0,00 până la <0,15	-	-	0%	-	-	0.00%		-	0%	-	-
0,15 până la <0,25	-	-	0%	-	-	0.00%		-	0%	-	-
0,25 până la <0,50	-	-	0%	-	-	0.00%		-	0%	-	-
0,50 până la <0,75	-	-	0%	-	-	0.00%		-	0%	-	-
0,75 până la <2,50	-	-	0%	-	-	0.00%		-	0%	-	-
2,50 până la <10,00	-	-	0%	-	-	0.00%		-	0%	-	-
10,00 până la <100,00	-	-	0%	-	-	0.00%		-	0%	-	-
100,00 (stare de nerambursare)	-	-	0%	-	-	0.00%		-	0%	-	-

Societati

Societati - Altele											
Nivel Individual - Valorii in mii Ron	Expuneri Brute		CCF mediu	EAD după CRM și după CCF	Numărul de debitori	PD mediu	LGD mediu	RWA	Densita tea RWA	EL	Ajustari de valoare si provizioane
	Bilantiere	Extrabilanti ere									
<i>Abordări IRB în care nu se utilizează nici estimări proprii ale pierderii în caz de nerambursare (LGD), nici factori de conversie</i>	3,662,292	2,076,172		3,998,252	2,158			3,049,693	76%	125,853	152,851
0,00 până la <0,15	844,818	109,858	24%	890,252	41	0.1%	6.5%	55,896	6%	92	983
0,15 până la <0,25	234,630	594,565	19%	349,963	24	0.5%	39.4%	226,595	65%	697	412
0,25 până la <0,50	817,387	477,007	21%	926,132	65	0.9%	44.1%	841,254	91%	3,567	2,823
0,50 până la <0,75	347,756	176,774	24%	322,138	34	1.4%	44.1%	343,582	107%	1,950	1,937
0,75 până la <2,50	1,158,365	589,968	19%	1,240,293	244	2.5%	42.9%	1,523,387	123%	13,382	28,214
2,50 până la <10,00	33,506	18,530	8%	24,878	20	8.5%	42.1%	44,012	177%	893	347
10,00 până la <100,00	225,830	109,470	18%	244,596	1,730	98.3%	43.8%	14,967	6%	105,272	118,134

100,00 (stare de nerambursare)	-	-	0%	-	-	0.0%	0.0%	-	0%	-	-
Project finance	-	-	0%	-	-	0.0%	0.0%	-	0%	-	-
<i>Abordări IRB în care se utilizează estimările proprii ale pierderii în caz de nerambursare (LGD) și/sau factori de conversie</i>	-	-		-	-	0%		-	0%	-	-
0,00 până la <0,15	-	-	0%	-	-	0.00%		-	0%	-	-
0,15 până la <0,25	-	-	0%	-	-	0.00%		-	0%	-	-
0,25 până la <0,50	-	-	0%	-	-	0.00%		-	0%	-	-
0,50 până la <0,75	-	-	0%	-	-	0.00%		-	0%	-	-
0,75 până la <2,50	-	-	0%	-	-	0.00%		-	0%	-	-
2,50 până la <10,00	-	-	0%	-	-	0.00%		-	0%	-	-
10,00 până la <100,00	-	-	0%	-	-	0.00%		-	0%	-	-
100,00 (stare de nerambursare)	-	-	0%	-	-	0.00%		-	0%	-	-

Finantari Specializate											
Nivel Individual - Valorii in mii Ron	Expuneri Brute		CCF mediu	EAD după CRM și după CCF	Numărul de debitori	PD mediu	LGD mediu	RWA	Densita tea RWA	EL	Ajustari de valoare si provizioane
	Bilantiere	Extrabilantiere									
<i>Abordări IRB în care nu se utilizează nici estimări proprii ale pierderii în caz de nerambursare (LGD), nici factori de conversie</i>	1,798,464	369,937		1,982,864	50			1,242,232	63%	61,977	92,514
0,00 până la <0,15	-	-	0%	-	-	0%	0%	-	0%	-	-
0,15 până la <0,25	-	-	0%	-	-	0%	0%	-	0%	-	-
0,25 până la <0,50	-	-	0%	-	-	0%	0%	-	0%	-	-
0,50 până la <0,75	-	-	0%	-	-	0%	0%	-	0%	-	-
0,75 până la <2,50	-	-	0%	-	-	0%	0%	-	0%	-	-
2,50 până la <10,00	-	-	0%	-	-	0%	0%	-	0%	-	-
10,00 până la <100,00	-	-	0%	-	-	0%	0%	-	0%	-	-
100,00 (stare de nerambursare)	-	-	0%	-	-	0%	0%	-	0%	-	-

Project finance	1,798,464	369,937	50%	1,982,864	50	0%	0%	1,242,232	0%	61,977	92,514
<i>Abordări IRB în care se utilizează estimările proprii ale pierderii în caz de nerambursare (LGD) și/sau factori de conversie</i>	-	-		-	-	0%		-	0%	-	-
0,00 până la <0,15	-	-	0%	-	-	0.00%		-	0%	-	-
0,15 până la <0,25	-	-	0%	-	-	0.00%		-	0%	-	-
0,25 până la <0,50	-	-	0%	-	-	0.00%		-	0%	-	-
0,50 până la <0,75	-	-	0%	-	-	0.00%		-	0%	-	-
0,75 până la <2,50	-	-	0%	-	-	0.00%		-	0%	-	-
2,50 până la <10,00	-	-	0%	-	-	0.00%		-	0%	-	-
10,00 până la <100,00	-	-	0%	-	-	0.00%		-	0%	-	-
100,00 (stare de nerambursare)	-	-	0%	-	-	0.00%		-	0%	-	-

Societati - Entitati mici si mijlocii											
Nivel Individual - Valorii in mii Ron	Expuneri Brute		CCF mediu	EAD după CRM și după CCF	Numărul de debitori	PD mediu	LGD mediu	RWA	Densita tea RWA	EL	Ajustari de valoare si provizioane
	Bilantiere	Extrabilantie re									
<i>Abordări IRB în care nu se utilizează nici estimări proprii ale pierderii în caz de nerambursare (LGD), nici factori de conversie</i>	4,337,287	2,285,314		4,258,481	3,342			3,358,278	79%	148,933	212,175
0,00 până la <0,15	126,330	175,355	7%	125,002	303	0.1%	43.1%	24,593	20%	64	28
0,15 până la <0,25	122,884	86,938	9%	115,733	223	0.3%	43.2%	36,431	31%	135	76
0,25 până la <0,50	225,496	131,644	13%	222,168	340	0.5%	42.9%	92,887	42%	453	322
0,50 până la <0,75	231,581	135,170	14%	231,431	189	0.8%	44.2%	141,838	61%	765	670
0,75 până la <2,50	2,262,094	1,257,000	17%	2,262,788	1,073	1.8%	43.3%	1,958,151	87%	18,127	13,286
2,50 până la <10,00	1,094,928	459,763	17%	1,033,016	533	4.1%	42.9%	1,069,370	104%	18,160	11,341
10,00 până la <100,00	273,973	39,445	8%	268,342	681	93.7%	44.2%	35,009	13%	111,228	186,452

100,00 (stare de nerambursare)	-	-	0%	-	-	0.0%	0.0%	-	0%	-	-
Project finance	-	-	0%	-	-	0.0%	0.0%	-	0%	-	-
Abordări IRB în care se utilizează estimările proprii ale pierderii în caz de nerambursare (LGD) și/sau factori de conversie	-	-		-	-	0%		-	0%	-	-
0,00 până la <0,15	-	-	0%	-	-	0.00%		-	0%	-	-
0,15 până la <0,25	-	-	0%	-	-	0.00%		-	0%	-	-
0,25 până la <0,50	-	-	0%	-	-	0.00%		-	0%	-	-
0,50 până la <0,75	-	-	0%	-	-	0.00%		-	0%	-	-
0,75 până la <2,50	-	-	0%	-	-	0.00%		-	0%	-	-
2,50 până la <10,00	-	-	0%	-	-	0.00%		-	0%	-	-
10,00 până la <100,00	-	-	0%	-	-	0.00%		-	0%	-	-
100,00 (stare de nerambursare)	-	-	0%	-	-	0.00%		-	0%	-	-

Retail – Expuneri garantate cu bunuri imobile ale intreprinderilor, altele decat IMM-uri

Nivel Individual - Valorii in mii Ron	Expuneri Brute		CCF mediu	EAD după CRM și după CCF	Numărul de debitori	PD mediu	LGD mediu	RWA	Densita tea RWA	EL	Ajustari de valoare si provizioane
	Bilantiere	Extrabilantiere									
<i>Abordări IRB în care nu se utilizează nici estimări proprii ale pierderii în caz de nerambursare (LGD), nici factori de conversie</i>	-	-	-	-	-	-	-	-	0%	-	-
0,00 până la <0,15	-	-	0%	-	-	0.0%	0%	-	0%	-	-
0,15 până la <0,25	-	-	0%	-	-	0.0%	0%	-	0%	-	-
0,25 până la <0,50	-	-	0%	-	-	0.0%	0%	-	0%	-	-
0,50 până la <0,75	-	-	0%	-	-	0.0%	0%	-	0%	-	-
0,75 până la <2,50	-	-	0%	-	-	0.0%	0%	-	0%	-	-
2,50 până la <10,00	-	-	0%	-	-	0.0%	0%	-	0%	-	-
10,00 până la <100,00	-	-	0%	-	-	0.0%	0%	-	0%	-	-
100,00 (stare de nerambursare)	-	-	0%	-	-	0.0%	0%	-	0%	-	-

	-	-		-	-			-		-	-
Project finance	-	-	0%	-	-			-	0%	-	-
Abordări IRB în care se utilizează estimările proprii ale pierderii în caz de nerambursare (LGD) și/sau factori de conversie	6,965,235	6,069		5,675,290	48,584	0%		2,154,615	38%	207,527	475,757
0,00 până la <0,15	-	-	0%	-	-	0.00%		-	0%	-	-
0,15 până la <0,25	-	-	0%	-	-	0.00%		-	0%	-	-
0,25 până la <0,50	5,372,358	4,746	0%	4,240,976	38,584	0.30%		804,005	0%	4,243	51,576
0,50 până la <0,75	-	-	0%	-	-	0.00%		-	38%	-	-
0,75 până la <2,50	554,813	1,095	0%	448,648	3,705	1.24%		236,417	0%	1,933	13,176
2,50 până la <10,00	228,030	25	0%	188,399	1,645	5.21%		209,721	0%	3,131	15,442
10,00 până la <100,00	129,662	3	100%	118,073	882	27.59%		230,196	19%	10,383	79,597
100,00 (stare de nerambursare)	680,372	201	0%	679,194	3,768	100.00%		674,275	0%	187,837	315,966

Retail – Expuneri eligibile reinnoibile

Nivel Individual - Valorii in mii Ron	Expuneri Brute		CCF mediu	EAD după CRM și după CCF	Numărul de debitori	PD mediu	LGD mediu	RWA	Densita tea RWA	EL	Ajustari de valoare si provizioane
	Bilantiere	Extrabilantiere									
<i>Abordări IRB în care nu se utilizează nici estimări proprii ale pierderii în caz de nerambursare (LGD), nici factori de conversie</i>	-	-		-	-			-	0%	-	-
0,00 până la <0,15	-	-	0%	-	-	0.0%	0%	-	0%	-	-
0,15 până la <0,25	-	-	0%	-	-	0.0%	0%	-	0%	-	-
0,25 până la <0,50	-	-	0%	-	-	0.0%	0%	-	0%	-	-
0,50 până la <0,75	-	-	0%	-	-	0.0%	0%	-	0%	-	-
0,75 până la <2,50	-	-	0%	-	-	0.0%	0%	-	0%	-	-
2,50 până la <10,00	-	-	0%	-	-	0.0%	0%	-	0%	-	-
10,00 până la <100,00	-	-	0%	-	-	0.0%	0%	-	0%	-	-
100,00 (stare de nerambursare)			0%			0.0%	0%		0%		

	-	-		-	-			-		-	-
Proiect finance	-	-	0%	-				-	0%	-	-
Abordări IRB în care se utilizează estimările proprii ale pierderii în caz de nerambursare (LGD) și/sau factori de conversie	1,452,624	2,662,085		3,041,565	697,233	0%		574,936	19%	39,700	58,607
0,00 până la <0,15	101,512	607,900	58%	455,847	63,960	0.00%		11,388	2%	172	150
0,15 până la <0,25	184,768	723,966	58%	608,155	138,211	0.14%		24,203	4%	402	252
0,25 până la <0,50	297,021	804,825	62%	796,127	217,542	0.32%		67,521	8%	1,308	1,845
0,50 până la <0,75	142,244	113,280	54%	203,289	37,063	0.62%		33,673	17%	745	1,582
0,75 până la <2,50	472,619	283,838	63%	651,637	151,175	1.47%		184,258	28%	5,080	6,309
2,50 până la <10,00	182,497	102,468	59%	243,088	61,567	5.31%		162,257	67%	6,554	6,141
10,00 până la <100,00	50,174	23,157	46%	60,929	20,545	24.73%		83,279	137%	7,232	21,924
100,00 (stare de nerambursare)	21,788	2,652	27%	22,493	7,170	100.00%		8,357	37%	18,208	20,405

Retail – Alte IMM-uri

Nivel Individual - Valorii in mii Ron	Expuneri Brute		CCF mediu	EAD după CRM și după CCF	Numărul de debitori	PD mediu	LGD mediu	RWA	Densita tea RWA	EL	Ajustari de valoare si provizioane
	Bilantiere	Extrabilantiere									
<i>Abordări IRB în care nu se utilizează nici estimări proprii ale pierderii în caz de nerambursare (LGD), nici factori de conversie</i>	-	-		-	-			-	0%	-	-
0,00 până la <0,15	-	-	0%	-	-	0.0%	0%	-	0%	-	-
0,15 până la <0,25	-	-	0%	-	-	0.0%	0%	-	0%	-	-
0,25 până la <0,50	-	-	0%	-	-	0.0%	0%	-	0%	-	-
0,50 până la <0,75	-	-	0%	-	-	0.0%	0%	-	0%	-	-
0,75 până la <2,50	-	-	0%	-	-	0.0%	0%	-	0%	-	-
2,50 până la <10,00	-	-	0%	-	-	0.0%	0%	-	0%	-	-
10,00 până la <100,00	-	-	0%	-	-	0.0%	0%	-	0%	-	-
100,00 (stare de nerambursare)			0%			0.0%	0%		0%		

	-	-		-	-			-		-	-
Proiect finance	-	-	0%	-				-	0%	-	-
Abordări IRB în care se utilizează estimările proprii ale pierderii în caz de nerambursare (LGD) și/sau factori de conversie	1,073,315	291,098		1,360,434	33,854	0%		785,586	58%	138,677	121,965
0,00 până la <0,15	-	-	0%	-	-	0.00%		-	0%	-	-
0,15 până la <0,25	-	-	0%	-	-	0.00%		-	0%	-	-
0,25 până la <0,50	16,108	29,436	90%	42,637	502	0.30%		10,030	24%	70	82
0,50 până la <0,75	63,759	71,511	92%	129,467	1,326	0.53%		42,788	33%	378	222
0,75 până la <2,50	499,673	130,846	101%	632,436	4,560	1.59%		332,500	53%	5,540	2,315
2,50 până la <10,00	270,482	31,346	111%	305,372	2,222	4.89%		199,925	65%	8,219	3,561
10,00 până la <100,00	111,572	27,660	97%	138,513	16,561	28.57%		148,160	107%	21,797	8,277
100,00 (stare de nerambursare)	111,722	298	96%	112,009	8,683	100.00%		52,182	47%	102,673	107,507

Retail – Alte întreprinderi, în afara de IMM-uri

Nivel Individual - Valorii în mii Ron	Expuneri Brute		CCF mediu	EAD după CRM și după CCF	Numărul de debitori	PD mediu	LGD mediu	RWA	Densita tea RWA	EL	Ajustari de valoare și provizioane
	Bilantiere	Extrabilantiere									
<i>Abordări IRB în care nu se utilizează nici estimări proprii ale pierderii în caz de nerambursare (LGD), nici factori de conversie</i>	-	-		-	-			-	0%	-	-
0,00 până la <0,15	-	-	0%	-	-	0.0%	0%	-	0%	-	-
0,15 până la <0,25	-	-	0%	-	-	0.0%	0%	-	0%	-	-
0,25 până la <0,50	-	-	0%	-	-	0.0%	0%	-	0%	-	-
0,50 până la <0,75	-	-	0%	-	-	0.0%	0%	-	0%	-	-
0,75 până la <2,50	-	-	0%	-	-	0.0%	0%	-	0%	-	-
2,50 până la <10,00	-	-	0%	-	-	0.0%	0%	-	0%	-	-
10,00 până la <100,00	-	-	0%	-	-	0.0%	0%	-	0%	-	-
100,00 (stare de nerambursare)			0%			0.0%	0%		0%		

	-	-		-	-			-		-	-
Proiect finance	-	-	0%	-	-			-	0%	-	-
Abordări IRB în care se utilizează estimările proprii ale pierderii în caz de nerambursare (LGD) și/sau factori de conversie	6,325,805	5		6,325,806	464,419	0%		4,008,925	63%	317,836	358,622
0,00 până la <0,15	-	-	0%	-	-	0.00%		-	0%	-	-
0,15 până la <0,25	-	-	0%	-	-	0.00%		-	0%	-	-
0,25 până la <0,50	2,152,983	-	0%	2,152,983	83,898	0.39%		844,875	39%	5,002	6,216
0,50 până la <0,75	163	-	0%	163	87	0.62%		83	51%	1	2
0,75 până la <2,50	2,861,798	-	0%	2,861,798	130,667	1.26%		1,942,265	68%	21,493	23,880
2,50 până la <10,00	812,626	-	0%	812,626	36,305	5.69%		771,914	95%	27,561	31,907
10,00 până la <100,00	246,363	5	29%	246,364	189,625	31.75%		376,146	153%	46,653	77,835
100,00 (stare de nerambursare)	251,872	-	0%	251,872	23,837	100.00%		73,642	29%	217,126	218,783

La 30 Iunie 2019, valoarea expunerii aferente finantarilor specializate, in functie de ponderile de risc utilizate, se prezinta dupa cum urmeaza:

Tabel 30.

Nivel individual & Consolidat - Valori in mii Ron			
Finanțări specializate (Ponderi de risc):	Expunerea la risc*	Expunerea dupa aplicarea tehnicilor de diminuare a riscului de credit	Cerinte de capital
0 %	109,964	109,964	0
50%	819,669	819,669	26,238
70%	1,010,797	1,010,797	55,414
Din care: în categoria 1	1,010,797	1,010,797	55,414
90%	160,877	160,877	11,583
115%	67,093	67,093	6,143
250%	0	0	0

* Valoarea expunerii la risc este reprezentata de valoarea contabila nediminuata cu volumul ajustarilor de valoare si provizioane (expunere bruta), determina aplicand standardele prudentiale (nu este diminuata cu valorile ajustarilor pentru dobanzi calculate ulterior momentului recunoasterii deprecierei activelor).

** Aceste expuneri sunt incadrate in categoria de expuneri "Societați – Finanțari specializate"

17. Articolul 453 CRR Utilizarea tehnicilor de diminuare a riscului de credit

A. Managementul si recunoasterea tehnicilor de diminuare a riscului de credit

Se prezinta politicile si procesele privind evaluarea si managementul tehnicilor de diminuare a riscului recunoscute in determinarea cerintelor de capital, conform prevederilor prudentiale din CRR. Mentionam ca sunt prezentate reguli aplicate cu privire la eligibilitate, evaluare si ajustare a valorii aferente celor mai importante si utilizate tipuri de garantii, precum ipoteci imobiliare si mobiliare, garantii financiare, creante, scrisori de garantie si titluri.

Pentru ca o garantie sa fie eligibila a fi recunoscuta ca si tehnica de diminuare a riscului de credit, trebuie sa indeplineasca cumulativ urmatoarele:

1. Titlu legal valid, executoriu - drept de garantie al Bancii.
2. Valoare de piata sustenabila.
3. Realizabil si cu dorinta de realizare din partea Bancii.
4. Valoarea garantiei trebuie sa nu depinda/sa depinda in mica masura de capacitatea de rambursare a debitorului (sa nu existe corelatie semnificativa intre cele doua elemente).

In cazul in care moneda garantiei difera de moneda facilitatii, se aplica o ajustare de neconcordanta de moneda, care va reduce valoarea de piata a garantiei.

In cazul in care exista decalaje de scadenta (durata ramasa a garantiei - protectiei este mai mica decat durata ramasa pana la maturitatea facilitatii garantate), protectia creditului nu va fi recunoscuta daca scadenta initiala a protectiei este mai mica de 1 an sau scadenta reziduala a garantiei este mai mica de 3 luni. Daca furnizorul de protectie are optiunea de a retrage protectia, scadenta acesteia va fi considerata la data cea mai apropiata la care contractul de protectie poate fi terminat. In aceste cazuri, se va aplica o ajustare de decalaj de scadenta, care va reduce valoarea de piata a garantiei.

Ajustarile de volatilitate, cele pentru neconcordantele de moneda sau decalajele de scadenta sunt cele reglementate de CRR si sunt procesate automat in sistemele bancii.

Evaluarea garantiilor este facuta de personalul bancii, personal care este independent de procesul de aprobare si are abilitatea si competentele necesare pentru aceasta (pentru proprietati imobiliare si bunuri mobile banca are angajati evaluatori autorizati, conform legislatiei aplicabile in Romania).

Garantiile materiale sunt re-evaluate cel putin o data pe an. Pentru garantiile financiare, frecventa minima de re-evaluare este 6 luni. In cazul in care este nevoie (de ex. schimbari semnificative ale pietei specifice) frecventa de reevaluare este marita. O frecventa mai mica a re-evaluarilor atrage dupa sine ajustari suplimentare de valoare a garantiilor considerate.

Ajustările de volatilitate, cele pentru neconcordanțele de moneda sau decalajele de scadență sunt cele reglementate de CRR și sunt procesate automat în sistemele băncii.

B. Garantiile reale financiare

Garantiile financiare sunt utilizate ca tehnici de diminuare a riscului de credit și considerate în determinarea cerințelor de capital, dacă sunt îndeplinite condițiile minime de eligibilitate din CRR.

Tipuri de garanții financiare și modul de evaluare:

B.1. Depozitul numerar

Depozitul numerar acceptat în garanție poate fi constituit la Raiffeisen Bank S.A. sau la alta instituție de credit. Valoarea garanției este suma depozitului ipotecat în favoarea băncii în valuta relevantă. Nu se aplică nicio ajustare suplimentară pentru depozitul deținut la Raiffeisen Bank S.A., în timp ce pentru depozitele la alta instituție de credit, se aplică un discount în funcție de ratingul intern RBI aprobat pentru banca deținătoare a depozitului.

B.2. Titluri de creanță

Pentru scopul folosirii ca și tehnica de diminuare a riscului de credit, se consideră următoarele tipuri de titluri de creanță:

- Titluri de creanțe emise de administrații sau bănci centrale, care au un rating egal sau mai bun decât nivelul 4 pe scala de evaluare a creditului (de ex. ratingul S&P 'BB-' sau superior) ;
- Titluri de creanțe emise de organisme internaționale sau bănci multilaterale de dezvoltare care conform prevederilor CRR primesc o pondere de risc de 0%;
- Titluri de creanță emise de instituții sau alți emitenți care au un rating egal sau mai bun decât nivelul 3 pe scala de evaluare a calității creditului (de ex. ratingul S&P de 'BBB –' sau superior) ;
- Titluri de creanță pe termen scurt cu rating care au un rating egal sau mai bun decât nivelul 3 pe scala de evaluare a calității creditului (de ex. ratingul S&P de 'A-3' sau superior) ;
- Titluri de creanță emise de instituții (în principal obligațiuni emise de bănci) care nu au rating alocat de o agenție externă de rating, dacă sunt îndeplinite criteriile din CRR (de ex. listate pe o bursă recunoscută, banca nu deține nici o informație ca respectivului titlu de creanță i-ar fi alocat un rating inferior nivelului 3 pe scala de evaluare a calității creditului iar restul emisiunilor au primit minim rating de nivel 3, etc).

Valoarea nominală este valoarea de piață pe bursă a titlurilor respective care este actualizată periodic.

B.3. Titluri de capital și obligațiuni convertibile

Titlurile de capital și obligațiunile convertibile, incluse într-un indice principal sau listate pe o bursă, sunt recunoscute ca tehnici de diminuare a riscului de credit. Valoarea nominală este valoarea curentă de piață de pe bursă. Ele sunt reevaluate periodic. Ajustarea de volatilitate aplicabilă nu este dependentă de ratingurile externe ci de faptul dacă acestea sunt incluse într-un indice principal

(de ex: DAX, Mdax, SDax, NEMAX, TecDAX, DowJones (DJI), S+P 500, Euro Stoxx, Nasdaq, etc) sau daca sunt listate pe o bursa recunoscuta.

Efectul in determinarea cerintelor de capital a garantiilor reale financiare

Valoarea pierderii datorate starii de nerambursare (LGD-loss given default) este redusa la 0 % pentru respectiva valoare de piata ajustata a garantiei (daca este cazul, diminuata cu ajustarile de valoare, cele aferente neconcordanțelor de moneda sau decalajelor de scadenta). In consecinta activele ponderate la risc sunt reduse la 0 pana la maximul valorii ajustate a garantiei.

Pentru depozitele numerar constituite la alte banci, pentru valoarea garantata se face o schimbare a probabilitatii de nerambursare (PD) a imprumutatului, cu cea a bancii detinatoare a depozitului.

C. Garantii reale materiale

Garantiile materiale sunt utilizate ca tehnici de diminuare a riscului de credit si considerate in determinarea cerintelor de capital, daca sunt indeplinite conditiile minime de eligibilitate din CRR.

Tipuri de garantii materiale si modul de evaluare:

Raiffeisen Bank S.A. utilizeaza ca tehnica de diminuare a riscului de credit urmatoarele tipuri de colaterale:

- Proprietatile imobiliare rezidentiale, care sunt definite ca proprietati care sunt sau vor fi ocupate sau inchiriate de catre proprietar in scopuri rezidentiale;
- Proprietatile imobiliare comerciale, care sunt definite ca birouri, centre comerciale si alte tipuri care reprezinta dezvoltari comerciale.

Conform precizarilor Bancii Nationale a Romaniei, pe teritoriul Romaniei, terenurile fara constructii sunt asimilate grupei altor tipuri de garantii materiale si de aceea nu pot fi utilizate ca si tehnici eligibile de diminuare a riscului de credit.

De asemenea, garantiile materiale de natura bunurilor mobile si stocurilor nu sunt considerate eligibile a fi considerate tehnici de diminuare a riscului de credit.

Evaluarea proprietatilor imobiliare

Valoarea justa a proprietatilor imobiliare este valoarea de piata.

Valoarea de piata este suma estimata pentru care un activ ar putea fi schimbat la *data evaluarii*, intre un cumparator hotarat si un vanzator hotarat, intr-o tranzactie nepartinitoare, dupa un marketing adecvat si in care partile au actionat fiecare in cunostinta de cauza, prudent si fara constrangere.

Evaluarea proprietatilor imobiliare este realizata si documentata conform standardelor profesionale ANEVAR si reglementarilor BNR, de catre evaluatori certificati ANEVAR avand specializarea Evaluator de Proprietati Imobiliare (EPI); evaluatorii (fie interni, fie externi) sunt independenti de procesul de aprobare.

Metodologia de evaluare utilizata este cea recunoscuta pe plan international, respectiv de Standardele de evaluare a Bunurilor, aplicabile in Romania la data evaluarii si emise conform legii (standarde care sunt conforme cu standardele de evaluare internationale IVS), si anume: abordarea prin piata (comparatia directa) abordarea prin randament (capitalizarea veniturilor) si abordarea prin cost.

Valoarea astfel obtinuta este mai departe diminuata cu eventualele ranguri superioare in favoarea unor terti. Ca politica generala, Raiffeisen Bank S.A. accepta in garantie proprietati imobiliare si bunuri la care are rang prioritar 1 si nu accepta nici instituirea de ranguri subsecvente in favoarea unor terti.

Efectul in determinarea cerintelor de capital a garantiilor reale materiale

Pentru clientii retail (persoane fizice si micro companii), banca utilizeaza un proces intern de estimare a valorii pierderii datorate starii de nerambursare (LGD-loss given default), in baza datelor istorice.

Pentru restul clientilor, valoarea pierderii datorate starii de nerambursare (LGD-loss given default) este cea reglementata in CRR. Astfel, se va aplica un LGD de 35% pentru expunerea acoperita in proportie de 140% cu valoarea garantiei ajustata pe baza criteriilor mentionate anterior. In cazul expunerilor neacoperite in proportie de 140% cu garantie, expunerea este impartita intr-o parte garantata (considerand nivelul de garantare de 140 %) si o parte negarantata. In cazul in care valoarea garantiei este inferioara procentului de 30 % din expunere nu poate fi aplicata nicio reducere a LGD-ului.

D. Garantii reale - Creantele

Creantele sunt utilizate ca tehnici de diminuare a riscului de credit si considerate in determinarea cerintelor de capital in cazul aplicarii abordarii IRB, daca sunt indeplinite conditiile minime de eligibilitate din CRR.

Tipuri de creante si modul de evaluare:

Creantele pot fi folosite pentru tehnicile de diminuare a riscului de credit daca ele sunt legate de o tranzactie comerciala sau tranzactii cu o maturitate originala de mai putin sau egal cu un an. Creantele legate de securitizari, sub-participatii, instrumente derivate sau creante de la companiile afiliate nu sunt luate in considerare.

Valoarea nominala a creantelor deriva din listele de creante sau de facturi furnizate regulat de imprumutat, liste revizuite de banca.

Efectul in determinarea cerintelor de capital a garantiilor reale-creante

Exceptand clientii retail, banca va aplica un LGD de 35% pentru expunerea acoperita in proportie de 125% cu valoarea garantiei constand in creante. In cazul expunerilor neacoperite in proportie de 125% cu garantie, expunerea este impartita intr-o parte garantata (considerand nivelul de garantare de 125 %) si o parte negarantata.

E. Protectia nefinantata a creditului

Protectia nefinantata a creditului consta in garantiile emise de furnizorii eligibili de protectie mentionati mai jos care indeplinesc conditiile minime de eligibilitate cerute de CRR.

Tipuri de garantii si modul de evaluare:

Furnizorii de protectie acceptati in scopul aplicarii tehnicilor de diminuare a riscului de credit sunt:

- administratii centrale si banci centrale
- administratii regionale sau autoritati locale
- banci multilaterale de dezvoltare
- organizatii internationale care beneficiaza de o pondere de risc de 0%
- entitati administrative (din sectorul public) daca expunerile fata de ele sunt tratate ca expuneri fata de institutii sau administratii centrale
- institutii (care includ in principal banci)
- alte entitati corporate, inclusiv entitatea-mama, filialele si entitatile afiliate

Valoarea protectiei nefinantate este suma garantata, respectiv suma pe care furnizorul protectiei trebuie sa o plateasca in caz de neplata de catre imprumutat.

In cazul in care se apreciaza ca suma garantata nu poate fi platita de catre garantor in intregime sau in conditiile specificate in garantie, valoarea protectiei creditului este redusa in mod corespunzator sau garantia este considerate neeligibila.

Protectia nefinantata a creditului cu o contragarantie

In cazul in care o expunere este garantata cu o protectie nefinantata a creditului, care la randul ei este contragarantata cu o alta protectie nefinantata a creditului a unuia dintre urmatorii garantori, probabilitatea de nerambursare (PD) a contra-garantorului poate fi luata in considerare pentru calculul cerintelor de capital, daca sunt indeplinite toate cerintele CRR:

- administratia centrala sau banca centrala
- administratii regionale sau autoritatile locale
- banci multilaterale de dezvoltare
- organizatii internationale
- entitati din sectorul public, tratate ca si administratii centrale

Efectul in determinarea cerintelor de capital a protectiei nefinantate

Pentru valoarea garantata, Probabilitate de Nerambursare (PD) a garantorului va fi luata in considerare pentru calculul cerintelor de capital, in locul PD-ului celui care ia imprumutul.

F. Valoarea tehnicilor de diminuare a riscului de credit recunoscute

La data de 30 iunie 2019, valoarea bruta a expunerilor acoperite cu tehnici de diminuare a riscului de credit recunoscute, determinata dupa aplicarea ajustarilor de volatilitate si a celorlate ajustari de valoare datorate necorcordantelor de moneda sau de scadenta, aplicand standardele prudentiale (nu sunt aplicate valorile ajustarilor pentru dobanzi calculate ulterior momentului recunoasterii depreciarii activelor), se prezinta dupa cum urmeaza:

Tabel 31.

Nivel Individual - Valorii in mii Ron	Alte garantii reale	Garantii imobiliare	Protectie nefinantata	Garantii financiare
Clasele de expuneri din Abordarea standardizată (SA)	-	19,924	0	46,150
Administrații centrale sau bănci centrale	-	-	-	-
Administrații regionale sau autorități locale	-	-	-	301
Entități din sectorul public	-	-	-	-
Bănci multilaterale de dezvoltare	-	-	-	-
Organizații internaționale	-	-	-	-
Instituții	-	-	-	-
Societăți	-	-	0	45,386
Retail	-	-	-	463
Expuneri garantate cu ipotecă asupra bunurilor imobile	-	18,610	-	-
Expuneri în stare de nerambursare	-	1,314	-	-
Elemente asociate unui risc extrem de ridicat	-	-	-	-
Obligațiuni garantate	-	-	-	-
Creanțe asupra instituțiilor și societăților cu o evaluare de credit pe termen scurt	-	-	-	-
Organisme de plasament colectiv (OPC)	-	-	-	-
Titluri de capital	-	-	-	-
Alte elemente	-	-	-	-
Abordarea bazată pe modele interne de rating (IRB)	36,299	7,412,063	1,998,020	522,573
Administrații centrale și bănci centrale	-	-	-	-

Instituții	-	-	99,266	-
Societăți	36,299	440,758	586,302	458,006
Retail	-	6,971,304	1,296,015	64,567
Titluri de capital în abordarea IRB	-	-	-	-
Pozițiile din securitizare în abordarea IRB	-	-	16,438	-
Active, altele decât cele care reprezintă creanțe de natura creditelor	-	-	-	-

18. Articolul 454 CRR Utilizarea abordarilor avansate de evaluare in ceea ce priveste riscul operational

Acest articol nu se aplica, deoarece in prezent metoda folosita pentru determinarea marimii capitalului adecvat profilului de risc operational, se calculeaza pentru scopuri prudentiale local utilizand, Metoda Abordarii Standard.

19. Articolul 455 CRR Utilizarea modelelor interne pentru riscul de piata

Acest articol nu se aplica, deoarece Raiffeisen Bank S.A. nu utilizeaza modele interne pentru calculul cerintei de capital aferente riscul de piata.

20. Lista de Tabele

Lista de Tabele		pagina
Tabel 1	Informatii cu privire la metoda de consolidare aplicata pentru fiecare entitate potrivit perimetrelor de consolidare contabila si prudentiala	19
Tabel 2	Diferentele intre perimetrele de consolidare contabila si prudentiala si punerea in corespondenta a categoriilor de elemente din situatiile financiare cu categoriile de riscuri reglementate	20-21
Tabel 3	Principalele surse de diferente intre valorile expunerii reglementate	22

	si valorile contabile din situatiile financiare	
Tabel 4	Fonduri proprii	23
Tabel 5	Situatia pozitiei financiare	24
Tabel 6	Formular tranzitoriu pentru publicarea informatiilor privind fondurile proprii	26-28
Tabel 7	Reconcilierea dintre datoriile subordonate din Situatiile financiare si fondurile proprii	28-29
Tabel 8	Reconcilierea dintre imobiliarile necorporale din Situatiile financiare cu fondurile proprii	29
Tabel 9	Valoarea activelor ponderate la risc determinate aplicand standardele prudentiale, la 30 iunie 2019	30-32
Tabel 10	Valoarea expunerii aferente finantarilor specializate, in functie de categoriile de incadrare, la 30 iunie 2019	32-33
Tabel 11	Valoarea expusa la risc obtinuta prin utilizarea metodelor prevazute in CRR, pentru evaluarea tranzactiilor supuse riscului de credit al contrapartidei, la 30 iunie 2019	33-34
Tabel 12	Calitatea creditului expunerilor bilantiere si extrabilantiere in functie de sectorul de activitate sau tipurile de contraparti (valori nete)	45-47
Tabel 13	Calitatea creditului expunerilor bilantiere si extrabilantiere in functie de sectorul de activitate sau tipurile de contraparti	48-49
Tabel 14	Calitatea creditului expunerilor bilantiere si extrabilantiere in functie de repartizarea geografica (valori nete)	50
Tabel 15	Analiza privind cresterea vechimii aferente inregistrarii in contabilitate a expunerilor bilantiere restante, indiferent de statutul lor de depreciere (valori contabile brute)	51
Tabel 16	Expunerile neperformante si restructurate (valori contabile brute) in conformitate cu Regulamentul de punere in aplicare (UE) nr. 680/2014 al Comisiei.	52-53
Tabel 17	Miscarile in ajustarile pentru depreciere	54

Tabel 18	Modificările stocului de credite și de titluri de creanță în stare de nerambursare	55
Tabel 19	Active negrevate de sarcini	56-57
Tabel 20	Nivele de calitate a creditelor aferente claselor de expuneri definite în Abordarea Standardizată, conform celor trei instituții externe	58
Tabel 21	Valoarea totală a expunerilor și valorile expunerilor rezultate după aplicarea tehnicilor de diminuare a riscului de credit pentru care cerințele de capital se determină aplicând Abordarea standard, la 30 iunie 2019	58-59
Tabel 22	Defalcarea expunerilor reglementate în expuneri bilanțiere și extrabilanțiere, înainte și după aplicarea factorului de conversie și a tehnicilor de diminuare a riscurilor, precum și prezentarea ponderii de risc medii aferente fiecărei clase de expunere	60-61
Tabel 23	Defalcare în funcție de ponderile de risc a expunerilor după aplicarea factorului de conversie și după tehnicile de diminuare a riscurilor	62-63
Tabel 24	Cerința de capital pentru riscul de piață la 30 iunie 2019, respectiv 31 decembrie 2018	64
Tabel 25	Variația valorii economice a bilanțului la 30 iunie 2019 și 31 decembrie 2018	66
Tabel 26	Volumul portofoliului de credite aflat în securitizare la 30 iunie 2019	67
Tabel 27	Factorii cu impact asupra indicatorului efectului de levier	68-70
Tabel 28	Tipurile de expuneri și modelul de rating folosit	72
Tabel 29	Valoarea totală a expunerilor, valoarea expunerilor rezultate după aplicarea tehnicilor de diminuare a riscului de credit și înainte de aplicarea factorilor de conversie, precum și ponderile de risc medii utilizate și volumul ajustărilor de valoare și a provizioanelor aferente expunerilor pentru care cerințele de capital se determină aplicând Abordarea bazată pe modele interne de rating, la 30 iunie 2019	87-109

Tabel 30	Valoarea expunerii aferente finantarilor specializate, in functie de ponderile de risc utilizate, la 30 iunie 2019	110
Tabel 31	Valoarea bruta a expunerilor acoperite cu tehnici de diminuare a riscului de credit recunoscute, determinate dupa aplicarea ajustarilor de volatilitate si a celorlalte ajustari de valoare datorate neconcordantelor de moneda sau de scadenta, aplicand standardele prudentiale, la 30 iunie 2019	116-117